

Approbat în ședința Guvernului din _____ 2026
Decizia protocolară nr. _____/2026

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47-48, art. 210), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 68 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Acțiunile înaintate în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești se examinează, în fond, în decurs de până la 45 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii spre examinare.”

2. Articolul 71 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Acțiunile înaintate în instanța de judecată privind luarea copilului de la părinți, fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești, se examinează, în fond, în decurs de până la 30 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii spre examinare.”

Art. II. – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art. 648), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 57, alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) în cazul funcțiilor care implică contact regulat cu copiii, documentele prevăzute la articolul 326¹².”

2. La articolul 86 alineatul (1) litera n), textul „(art. 301)” se exclude.

3. Titlul X se completează cu capitolul XVI² cu următorul cuprins:

„Capitolul XVI²

Munca ce implică contact regulat cu copiii

Articolul 326¹⁰. Noțiunea de contact regulat cu copiii

Prin *contact regulat cu copiii* se înțelege interacțiunea directă, repetată sau continuă, în mod fizic ori la distanță cu utilizarea tehnologiilor informaționale și mijloacelor de comunicare, cu unul sau mai mulți copii, care decurge din atribuțiile funcției sau activității desfășurate, inclusiv neremunerate ori de voluntariat, și presupune, în mod obișnuit, îngrijirea, supravegherea, protecția, educarea, instruirea, evaluarea, tratamentul ori consilierea copiilor, în domenii precum educația, sănătatea, protecția socială, justiția, ordinea publică, sportul, cultura și activitățile recreative.

Articolul 326¹¹. Interdicții privind angajarea în funcții care implică contact regulat cu copiii

(1) Se interzice angajarea într-o funcție care implică contact regulat cu copiii a persoanelor:

- a) în privința cărora sunt instituite măsuri de ocrotire judiciară;
- b) inapte din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, fapt confirmat prin acte corespunzătoare;
- c) care au fost anterior condamnate printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau care se află în calitate de bănuit, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru o infracțiune săvârșită cu intenție asupra unui copil, ori pentru instigarea sau atragerea unui copil la săvârșirea unei infracțiuni, din următoarele categorii: infracțiuni contra păcii și securității omenirii; infracțiuni de război; infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei; infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei; infracțiuni privind viața sexuală; infracțiuni contra familiei și minorilor; infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale; infracțiuni contra securității publice și ordinii publice.

(2) Se interzice angajarea într-o funcție care implică îngrijirea și educarea copilului, pentru o perioadă determinată de timp, în familia sau la domiciliul/reședința temporară a persoanei care urmează a fi angajată, în cazul în care aceasta locuiește în cadrul unei gospodării împreună cu alte persoane care nu corespund condițiilor specificate la alin. (1).

Articolul 326¹². Documentele necesare la angajarea într-o funcție care implică contact regulat cu copiii

(1) La încheierea contractului individual de muncă în funcții care implică contact regulat cu copiii, persoana care se angajează, suplimentar la documentele indicate la art. 57 alin. (1), prezintă angajatorului următoarele documente:

- 1) certificatul de cazier detaliat care să ateste:
 - a) lipsa antecedentelor penale pentru infracțiunile menționate la art. 326¹¹ alin. (1) lit. c);

b) lipsa condamnării, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau anularea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni;

2) declarația pe propria răspundere privind lipsa calității de bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru o infracțiune menționată la art. 326¹¹ alin. (1) lit. c);

3) certificatul eliberat de un medic psihiatru-narcolog sau psihiatru, care să confirme aptitudinea din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită.

(2) În cazul ocupării funcțiilor care implică contact regulat cu copiii de către cetățenii străini și apatrizi care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă mai mică de 12 luni, certificatul de cazier detaliat, prevăzut la alin. (1), se prezintă de către aceștia inclusiv din țara unde această persoană a avut reședința obișnuită în ultimii 5 ani, până la legalizarea șederii pe teritoriul Republicii Moldova.

(3) În cazul imposibilității cetățeanului străin/apatrid de a prezenta documentele prevăzute la alin. (2), acesta înaintează o cerere către autoritatea competentă a Ministerului Afacerilor Interne, cu privire la solicitarea eliberării informației de către autoritățile competente din țara unde persoana străină/apatridă a avut reședința obișnuită în ultimii 5 ani, până la legalizarea șederii pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a obține informațiile menționate în alin. (2).

(4) În lipsa documentelor prevăzute la alin. (1), angajarea persoanelor în funcții care implică contact regulat cu copiii este interzisă.

Articolul 326¹³. Temeiuri suplimentare pentru suspendarea și/sau încetarea contractului individual de muncă încheiat cu salariatul într-o funcție care implică contact regulat cu copiii

(1) Suplimentar cazurilor de suspendare a contractului individual de muncă în temeiurile prevăzute de prezentul cod, contractul individual de muncă încheiat cu salariatul angajat într-o funcție care implică contact regulat cu copiii se suspendă, în circumstanțe ce nu depind de voința părților, în cazul atribuirii calității de bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru o infracțiune, în conformitate cu art. 326¹¹ alin. (1) lit. c), în raport cu acesta. Suspendarea contractului individual de muncă intervine și în cazul atribuirii calității procesuale într-o cauză penală pentru o infracțiune, în conformitate cu art. 326¹¹ alin. (1) lit. c) în raport cu un membru al familiei salariatului, dacă îngrijirea și educarea copilului se realizează pentru o perioadă determinată, în familia sau la domiciliul salariatului respectiv.

(2) Suspendarea contractului individual de muncă, în conformitate cu alin. (1), se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare, confirmată printr-un act procedural emis și expediat angajatorului de către organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale.

(3) În cazul săvârșirii cu intenție, de către salariatul care deține o funcție care implică contact regulat cu copiii, a unei infracțiuni prevăzute la art. 326¹¹

alin. (1) lit. c), stabilită prin hotărârea definitivă a instanței de judecată, contractul individual de muncă încheiat cu acesta încetează, în circumstanțe ce nu depind de voința părților, din ziua recepționării de către angajator a hotărârii respective.

Articolul 326¹⁴. Obligația instruirii salariaților care dețin funcții ce implică contact regulat cu copiii

Angajatorul este obligat să asigure instruirea salariaților care dețin funcții ce implică contact regulat cu copiii, cu privire la protecția copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării, la depistarea semnelor și raportarea cazurilor menționate, la înțelegerea și controlul comportamentului provocator al copilului, precum și la aplicarea măsurilor nonviolente de disciplinare a copilului.”

Art. III. – Capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Denumirea va avea următorul cuprins:

„Capitolul XXV¹

ÎNAPOIEREA COPILULUI ȘI EXERCITAREA DREPTULUI DE VIZITARE. PREVENIREA RĂPIRII INTERNAȚIONALE DE COPII”.

2. Se completează cu articolul 293⁵ cu următorul cuprins:

„Articolul 293⁵. Măsuri de protecție a copiilor

(1) În cazul existenței unor motive întemeiate pe probe că copilul va fi supus deplasării sau reținerii ilicite, reprezentantul legal al copilului poate înainta instanței judecătorești din raza domiciliului copilului o cerere motivată, prin care să solicite dispunerea uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la art. 18 alin. (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite.

(2) Instanța de judecată va dispune, prin încheiere, una dintre măsurile prevăzute la art. 18 alin. (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, în aceeași zi în care cererea a fost depusă, ca măsură de asigurare, până la soluționarea cauzei în fond.

(3) Instanța de judecată se pronunță în fond asupra cererii menționate la alin. (1), în termen de 10 zile lucrătoare de la depunerea acesteia spre examinare, printr-o încheiere judecătorească susceptibilă de atac, conform prevederilor prezentului cod. Instanța menține aplicarea măsurii de protecție doar în cazul confirmării motivelor ce au stat la baza cererii reclamantului prin probe.

(4) În cazul dispunerii uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la art. 18 alin. (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, se aplică corespunzător prevederile art. 18 alin. (3) și (4) din aceeași lege.”

Art. IV. – Articolul 110 alineatul (1) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările ulterioare, se completează cu litera p) cu următorul cuprins:

„p) prestațiile sociale sau ajutoarele bănești acordate de către autoritățile statului copilului sau familiei sale pentru acesta.”

Art. V. – La articolul 15 din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55-56, art. 178), cu modificările ulterioare, alineatul (4¹) va avea următorul cuprins:

„(4¹) Pe perioada acțiunii ordonanței de protecție în privința victimei cu copii, indiferent dacă copiii sunt incluși sau nu în ordonanța de protecție, aceștia se vor afla cu părintele, care este victima violenței în familie, în măsura în care aceasta corespunde interesului superior al copilului și rezultă din evaluarea individuală a circumstanțelor fiecărui caz. În toate cazurile de violență în familie înregistrate în cadrul familiilor cu copii, autoritatea tutelară locală realizează evaluarea inițială a situației copiilor, indiferent de faptul dacă aceștia sunt sau nu victime sau martori ai violenței în familie, cu scopul de a confirma/infirma situația de risc pentru aceștia. În cazul constatării situației de risc pentru copii, față de aceștia se aplică prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. La solicitarea părintelui, luat în evidență în calitate de agresor familial, vizitarea copilului, în măsura în care nu contravine interesului superior al acestuia, poate avea loc conform unui program aprobat de către instanța de judecată, cu solicitarea avizului autorității tutelare teritoriale.”

Art. VI. – Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 131-134, art. 441), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7, alineatul (2) se abrogă.

2. Articolul 10 se completează cu alineatul (3²) cu următorul cuprins:

„(3²) În cazul separării fraților prin adopție națională, autoritatea tutelară teritorială care a solicitat separarea fraților emite o dispoziție prin care stabilește măsuri care au drept scop facilitarea comunicării și menținerea legăturilor dintre frați, ținând cont de vârsta, gradul de maturitate, dorințele, sentimentele fraților, precum și de gradul de informare a acestora cu privire la adopție. După caz, dispoziția autorității tutelare teritoriale reflectă modalitatea de comunicare dintre frați, periodicitatea contactelor, care se revizuiesc în funcție de circumstanțele impuse, având în vedere interesul superior al copiilor și dorințele acestora.”

3. La articolul 29 alineatul (10), cuvintele „adoptatorul exercită drepturile și îndeplinește obligațiile de îngrijire și de educare a copilului” se substituie cu textul „adoptatorul este responsabilul legal al acestuia, exercitându-și drepturile și obligațiile de îngrijire și de educare a copilului”.

4. La articolul 30 alineatul (1), cuvintele „autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului explică adoptatorului dreptul de a depune cerere” se substituie cu textul „autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului acordă asistența necesară adoptatorului în vederea depunerii, în termen de 5 zile lucrătoare, cererea”.

Art. VII. – Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 167-172, art. 534), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (1) se completează cu litera q) cu următorul cuprins:

„q) expediază către autoritatea tutelară teritorială procesul-verbal întocmit în cazul identificării copiilor străini care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă responsabilă pentru ei prin lege sau care au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, în termen de până la 24 de ore de la data întocmirii acestuia.”

2. Articolul 7 se completează cu literele q) și r) cu următorul cuprins:

„q) realizează atribuțiile autorității tutelare locale prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. d)-f), în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea copilului, în situațiile când autoritatea tutelară locală este în imposibilitate de a își exercita atribuțiile sau refuză să le îndeplinească, fapt consemnat în procesul-verbal cu privire la neîndeplinirea atribuțiilor în calitate de autoritate tutelară locală, semnat de către membrii echipei multidisciplinare compuse din specialiștii în domeniile asistenței sociale, ocrotirii sănătății și ordinii publice, comunicând acest fapt procurorului în termen de cel mult 24 de ore de la data întocmirii procesului verbal.

r) prezintă, în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii dispoziției autorității tutelare cu privire la plasamentul/încetarea plasamentului copilului, casei teritoriale de asigurări sociale informația privind plasarea copilului, în condițiile art. 12, într-un serviciu de plasament, sau privind încetarea plasamentului copilului din serviciul social de plasament, în scopul stabilirii/modificării/suspendării sau încetării achitării oricărui tip de prestații sociale de către organele de asigurări sociale.”

3. La articolul 11 alineatul (3), după textul „45 de zile” se introduce cuvântul „lucrătoare”.

4. La articolul 12:

alineatul (2) litera b), după cuvântul „profesionistă” se completează cu cuvintele „și alte servicii stabilite în modul corespunzător de Guvern”.

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Plasamentul planificat al copilului în serviciile indicate la alin. (2) încetează odată cu atingerea de către acesta a vârstei de 18 ani.”

5. La articolul 12⁴, alineatul (2) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) adoptatorul, odată cu încredințarea copilului în familia acestuia, în condițiile art. 29 al Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției și până la revocarea încredințării sau până la devenirea irevocabilă a hotărârii instanței de judecată privind încuviințarea adopției.”

6. La articolul 13⁵, alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) decesul custodelui sau al copilului.”

7. La articolul 14, alineatul (1) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) străini care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă responsabilă pentru ei prin lege sau care au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, fapt confirmat printr-un proces-verbal întocmit de către autoritatea tutelară locală.”

Art. VIII. – Legea nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 1-5, art. 24), cu modificările ulterioare, se abrogă.

Art. IX. – Articolul 16 din Legea nr. 326/2025 cu privire la activitatea de voluntariat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2026, nr. 69-71, art. 27), se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) Se interzice încheierea contractului de voluntariat pentru o activitate care implică contact regulat cu copiii cu persoanele:

a) în privința cărora sunt instituite măsuri de ocrotire judiciară;

b) inapte din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită;

c) care au fost anterior condamnate printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau care se află în calitate de bănuțit, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru o infracțiune săvârșită cu intenție asupra unui copil sau prin instigarea ori atragerea unui copil la săvârșirea unei infracțiuni, din următoarele categorii: infracțiuni contra păcii și securității omenirii; infracțiuni de război; infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei; infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității

persoanei; infracțiuni privind viața sexuală; infracțiuni contra familiei și minorilor; infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale; infracțiuni contra securității publice și ordinii publice.

(6) La încheierea contractului de voluntariat pentru o activitate care implică contact regulat cu copiii, voluntarul este obligat să prezinte următoarele documente:

1) certificatul de cazier detaliat, care să ateste:

a) lipsa antecedentelor penale pentru infracțiunile menționate la alin. (5) lit. c);

b) lipsa condamnării, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau anularea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni;

2) declarația pe propria răspundere privind lipsa calității de bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru o infracțiune menționată la alin. (5) lit. c);

3) certificatul eliberat de un medic psihiatru-narcolog sau psihiatru, care să confirme aptitudinea din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită.”

Art. X. – Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței,
neglijării și/sau exploatării)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării*) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect de lege decurge din necesitatea acordării unei protecții sporite copilului în mai multe domenii, în baza recomandărilor internaționale și reieșind din aspectele practice ce vizează procesul de asigurare a respectării drepturilor copilului de către specialiștii care interacționează regulat cu copiii din domeniul public sau privat, aspecte care sunt descrise la secțiunile de mai jos din prezenta Notă.

În partea ce ține de Codul muncii, prezentul proiect derivă din angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova, ca urmare ratificării prin [Legea nr. 263/2011](#) a *Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote)*, și în conformitate cu recomandările reflectate în cel [de-al doilea Raport de implementare a Convenției Lanzarote „Protecția copiilor împotriva abuzului sexual în cercul de încredere: strategiile”](#). Mai exact, Comitetul Lanzarote a recomandat părților Convenției să asigure ca verificările obligatorii la angajare să nu se aplice doar unor profesii, ci tuturor profesiilor care implică contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat).

Pentru a implementa recomandările menționate, prin [Dispoziția Guvernului nr. 206/2024](#) a fost aprobat *Setul de măsuri privind implementarea recomandărilor Comitetului Lanzarote privind asigurarea implementării Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote)* pentru perioada 2025-2026, care include, *inter alia*, următoarele acțiuni:

15.1. - elaborarea proiectului de modificare a Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 (ajustarea cadrului legal pentru a interzice angajarea persoanelor care au săvârșit acțiuni ilegale împotriva copilului la posturi de muncă care implică contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat);

15.2. - promovarea proiectului actului normativ în ședință de Guvern;

15.3. - instituirea mecanismului de prezentare a informațiilor la angajare, precum și în cazul persoanelor deja angajate, privind lipsa condamnărilor pentru infracțiuni referitoare la viața sexuală, inclusiv față de copii și lipsa proceselor penale intentate în curs de examinare pentru infracțiuni privind viața sexuală, inclusiv față de copii);

15.5. - instituirea mecanismului de verificare continuă/periodică a tuturor profesioniștilor aflați în contact regulat cu copiii.

În partea ce ține de completarea Codului de procedură civilă, temeiul legal îl reprezintă [Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale a copiilor](#), mai exact [Ghidul bunelor practici, partea a III-a intitulată „Măsuri preventive”](#), care recomandă statelor să prevadă în cadrul lor intern măsuri de prevenire a fenomenului deplasării și/sau reținerii ilicite a copiilor.

Modificările care se propun în proiect pentru ajustarea *Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției* vin să consolideze sistemul de protecție a copilului, în special ce ține de asigurarea plasării împreună a fraților/surorilor într-o formă de protecție, iar în cazul în care acest lucru este contrar interesului superior al acestora să fie întreprinse toate măsurile necesare pentru asigurarea comunicării între aceștia.

Noile prevederi vin să asigure buna implementare a [Linii Directoare ONU pentru Îngrijirea Alternativă a Copiilor](#), care stabilesc în acest sens că: *„Frații/surorile cu legături existente nu ar trebui, în principiu, separați prin plasarea în îngrijire alternativă, cu excepția cazului în care există un risc clar de abuz sau o altă justificare în interesul superior al copilului. În orice caz, ar trebui depuse toate eforturile pentru a permite fraților/surorilor să mențină contactul unul cu celălalt, cu excepția cazului în care acest lucru este împotriva dorinței sau intereselor lor.”*

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Prezentul proiect de lege are drept scop consolidarea mecanismelor legale de protecție a copilului, prin intervenții legislative orientate spre reglementarea unor aspecte esențiale ce țin de relațiile familiale, prevenirea și combaterea violenței, precum și asigurarea accesului egal și efectiv la drepturi, servicii și măsuri de sprijin pentru copii și familiile acestora.

În prezent, cadrul normativ național în domeniul protecției copilului este reglementat printr-un ansamblu de acte legislative și normative care stabilesc atribuțiile autorităților competente, mecanismele de prevenire și intervenție, precum și garanțiile de protecție a drepturilor copilului. Cu toate acestea, aplicarea practică a normelor existente a evidențiat o serie de deficiențe și lacune normative care afectează eficiența sistemului de protecție a copilului. În ultima perioadă au fost înregistrate multiple cazuri de violență asupra copiilor, precum și situații de risc care implică familii cu copii, fapt ce relevă necesitatea consolidării mecanismelor de prevenire, intervenție și coordonare interinstituțională.

Totodată, au fost constatate insuficiențe în ceea ce privește claritatea anumitor reglementări, uniformitatea procedurilor de intervenție, accesul efectiv la servicii de protecție și cooperarea dintre autoritățile și instituțiile responsabile. Deficiențele existente limitează capacitatea autorităților de a interveni prompt și eficient în situațiile de risc, afectând nivelul de protecție și garantare a interesului superior al copilului.

În acest context, se impune revizuirea și completarea cadrului normativ, în vederea dezvoltării unui sistem de protecție a copilului mai bine structurat, coerent și funcțional, capabil să răspundă adecvat nevoilor actuale și să asigure respectarea efectivă a drepturilor fundamentale ale copilului, în conformitate cu standardele naționale și internaționale în domeniu.

Mai exact, proiectul propune următoarele măsuri:

- **Consolidarea cadrului de prevenire și combatere a violenței și abuzului asupra copiilor în interacțiunea cu specialiști/voluntari din diverse domenii, în contextul contactului frecvent al acestora cu copiii.** În prezent, aspectul controlului obligatoriu pentru anumiți profesioniști, activitatea cărora implică interacționarea regulată cu copiii, la etapa de recrutare a acestora se realizează doar la unele profesii și nu acoperă un spectru mai larg din diferite domenii. Or, această condiționare reprezintă un element important de prevenire a abuzului față de un copil, prin diminuarea posibilității de interacționare a unei persoane lipsite de integritate în acest sens de a intra în contact cu copiii, profitând de locul de muncă deținut.

Unele acte normative care reglementează angajarea în câmpul muncii a unor specialiști, activitatea cărora implică contact regulat cu copiii, prevăd norme ce țin de integritatea specialistului angajat prin verificarea faptului dacă a săvârșit o infracțiune sau contravenție față de copii până la etapa de angajare. De exemplu, poziția de asistent parental profesionist, în conformitate cu [standardul 20 - Evaluarea solicitantului la funcția de asistent parental profesionist](#); poziția de tutore/curator, în conformitate cu [punctul 25 din Regulamentul-cadru](#); sau poziția de părinte-educator, în conformitate cu [standardul 20 - Evaluarea solicitantului la funcția de părinte-educator](#), care prevăd necesitatea prezentării cazierului judiciar la angajare.

Menționăm, că actele normative, ce reglementează aspectele de angajare a persoanelor la profesii care implică un contact regulat cu copiii, sunt multiple și implică un șir de domenii diverse de activitate (sănătate, educație, social, de drept, culturii, tehnologiilor informaționale etc.). Totodată, nu există o normă generală obligatorie în acest sens pentru toate profesiile, care implică un contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat). De asemenea, nu există o normă obligatorie pentru toate profesiile vizate, de a fi sesizat angajatorul în cazul în care împotriva angajatului a fost inițiată o cauză penală pentru o faptă săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra, fapt care ar servi temei pentru suspendarea salariatului respectiv din lucru.

Rigori vor fi instituite și pe aspectul de voluntariat, pentru a asigura un standard înalt de integritate în privința activităților care implică contact cu copii.

- **Prevenirea răpirii internaționale a copiilor, prin introducerea unor prevederi clare care să descurajeze acest fenomen grav și să protejeze drepturile copilului și ale părinților.** Parlamentul a adoptat [Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite](#), prin care a fost creat un mecanism de implementare a *Convenției de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii*. Această Lege stabilește în mod detaliat etapele procedurii de înapoiere a copilului în locul reședinței obișnuite și de exercitare a dreptului de vizitare, în conformitate cu standardele internaționale. În paralel, se impune dezvoltarea unui mecanism de prevenire a cazurilor de răpire internațională, care să includă măsuri care permit identificarea situațiilor cu risc și intervenții rapide ale autorităților competente pentru a reduce necesitatea inițierii procedurii de înapoiere, care este adesea complexă și de durată.

În perioada anilor 2019–2026, Autoritatea Centrală a Republicii Moldova, în calitate de stat solicitant, a adresat autorităților centrale ale altor state un număr de 81 de

cereri privind înapoierea copiilor. Procesarea acestor cereri durează în timp și presupune cheltuieli considerabile pentru părțile implicate. Crearea unui mecanism de prevenție ar asigura scăderea numărului de cazuri de deplasare și reținere ilicită a copiilor.

- Includerea prestațiilor sociale sau ajutoarele bănești acordate de către autoritățile statului copilului sau familiei sale pentru acesta în lista veniturilor care nu pot fi urmărite, prevăzută în art. 110 alin. (1) din [Codul de executare nr.443/2004](#).

Astfel, veniturile sub formă de prestații sociale sau ajutoarele bănești, acordate de către autoritățile statului și încasate de familie pentru copil **reprezintă un bun al său**, oferit exclusiv în interesul superior al acestuia (inclusiv pentru a preveni apariția riscului/dificultății care să conducă la separarea copilului de mediu familial). Prevederea vizată este susținută și de alte prevederi ale Codului de executare, în speță, art. 89, lit. b) – unde este stipulat că *nu pot fi urmărite bunurile copiilor debitorului*.

Totodată, modificările propuse urmăresc să excludă posibilitatea urmăririi de către executorul judecătoresc a resurselor financiare oferite de stat prin intermediul prestațiilor sociale și al ajutoarelor bănești destinate depășirii situațiilor de vulnerabilitate.

În prezent, în numeroase cazuri, sumele transferate în conturile debitorilor, inclusiv cele cu destinație socială, sunt supuse executării silite, fapt care privează efectiv familiile cu copii de sprijinul financiar acordat de stat. Această situație reduce eficiența măsurilor de asistență socială și conduce, în practică, la agravarea situației materiale a familiilor vulnerabile.

Prin urmare, noile prevederi legislative urmăresc eliminarea unor asemenea situații și asigurarea faptului că prestațiile sociale și ajutoarele bănești acordate de stat își păstrează destinația socială, contribuind efectiv la susținerea copilului și a familiei, precum și la prevenirea aprofundării vulnerabilității sociale.

- Limitarea contactului cu copilul în cazurile de violență în familie, în vederea garantării siguranței și interesului superior al copilului. Se consideră necesar de consolidat cadrul normativ, astfel încât să fie prevenite revictimizarea și traumele emoționale pe care le poate resimți copilul atunci când interacționează cu părintele care aplică violența în familie. Acesta urmărește scopul protejării copilului de un mediu abuziv care îi poate afecta dezvoltarea fizică, psihologică și socială.

- Asigurarea menținerii relațiilor dintre frați și surori separați prin adopție. Prevederile actuale ale articolului 10 alineatele (4) și (5) din *Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției* fac referire doar la situațiile de separare a fraților/surorilor prin adopție internațională, când este necesară asigurarea comunicării între aceștia ținând cont de domicilierea acestora în țări diferite, însă nu acoperă expres situațiile de separare a fraților prin adopție națională și măsurile necesare de a fi întreprinse în acest sens, context în care, prin modificările propuse în proiect, autoritățile tutelare teritoriale vor avea obligația de a emite o dispoziție prin care să stabilească și apoi să asigure că frații/surorile separate prin adopție să mențină relațiile, dacă acest fapt nu va contraveni interesului superior al acestora.

- Suplinirea categoriilor de copii cărora este necesar de atribuit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească. S-a constatat că în cazul copiilor străini, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, cadrul normativ nu prevede necesitatea atribuirii unui statut

de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, până la reintegrarea acestuia în familia biologică. Menționăm că pe perioada identificării părinților copiilor vizați, autoritatea tutelară teritorială este reprezentantul legal al acestora.

- **Excluderea dublării normelor existente cu privire la măsurile destinate copiilor cu comportament deviant sunt reglementate în două acte normative:** în Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și Legea nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de lege propune unele modificări și completări legislative la mai multe acte normative, după cum urmează.

1. Codul familiei se propune a fi completat cu prevederi care reglementează expres termenul în care instanța de judecată urmează să se pronunțe pe marginea acțiunilor înaintate în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești, și anume termenul *în decurs de până la 45 de zile și, respectiv, de 30 de zile lucrătoare* de la data depunerii cererii spre examinare. Această modificare, este în conformitate cu principiul interesului superior al copilului, deoarece instituie termene clare și prompte de examinare a acestor tipuri de cereri, fapt care contribuie la sporirea eficienței intervenției autorităților competente.

2. Codul muncii

2.1. Se propune completarea Codului muncii cu un *Capitol XVI²* nou intitulat „*Munca ce implică contact regulat cu copiii*” în cadrul *Titlului X. Particularitățile de reglementare a muncii unor categorii de salariați*, care să instituie reguli generale obligatorii pentru aplicare de către toți angajatorii la angajarea persoanelor pentru toate profesiile, care implică contact regulat cu copiii, indiferent de sectorul de activitate (public sau privat), ce restricționează accesul la funcțiile respective a anumitor persoane. Articolul 326¹⁰ stabilește o definiție a expresiei „contact regulat cu copiii”, iar articolul 326¹¹ alineatul (1) interzice angajarea într-o funcție care implică un contact regulat cu copiii a persoanelor inapte din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, față de care este instituită o măsură de ocrotire judiciară, care au fost anterior condamnate printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau care se află în calitate de bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru o infracțiune, săvârșită cu intenție, asupra unui copil sau cu instigarea sau atragerea unui copil la săvârșirea unei infracțiuni, din următoarele categorii: infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război; infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei; infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei; infracțiuni privind viața sexuală; infracțiuni contra familiei și minorilor; infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale; infracțiuni contra securității publice și ordinii publice.

De asemenea, modificarea propusă prin completarea articolului 326¹¹ cu alineatul (2) este necesară pentru profesiile, cum ar fi asistent parental profesionist, părinte-educator, tutore/curator, etc., realizarea cărora se efectuează la domiciliul/reședința temporară a persoanelor care urmează a fi angajate.

Astfel, în contact regulat cu copilul va intra nu doar persoana angajată, da și persoanele, care locuiesc cu persoana dată. În altă ordine de idei, reieșind din principiul interesului superior al copilului, pentru a asigura excluderea riscului în cazul acestor profesii de a intra copilul în contact cu o persoană necorespunzătoare, se propune în cazul profesiilor, realizarea cărora implică traiul copilului cu alte persoane din familia angajatului, acestea, la rândul său, să fie verificate prin prisma săvârșirii infracțiunilor față de copii.

Menționăm că, obligativitatea respectării **asigurării respectării dreptului copilului de a fi protejat de orice formă de violență, abuz, neglijare, exploatare sau trafic**, este prevăzut la art. 23 din Legea nr. 370/2023, precum și în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului.

Această propunere este și în conformitate cu **standardele de calitate: serviciile alternative trebuie să respecte standarde stricte de siguranță**. În conformitate cu [*Linii Directoare ONU pentru Îngrijirea Alternativă a Copiilor*](#), statul, prin intermediul autorităților sale competente, **are rolul de a asigura supravegherea siguranței, bunăstării și dezvoltării oricărui copil plasat în îngrijire alternativă și revizuirea periodică a caracterului adecvat al măsurilor de îngrijire oferite.**

Ca o bună practică, **toate agențiile și unitățile ar trebui să se asigure sistematic că, înainte de angajare, îngrijitorii și ceilalți membri ai personalului care intră în contact direct cu copiii sunt supuși unei evaluări adecvate și cuprinzătoare a eligibilității lor pentru a lucra cu copiii.**

2.2. Completările propuse prin articolul 326¹² vin să completeze documentele ce urmează a fi prezentate de către persoanele, care doresc să se angajeze într-o funcție (din domeniul public și privat), exercitarea cărora prezumă contact regulat cu copiii, care ar confirma respectarea condițiilor de angajare în aceste funcții.

În special, se atrage atenția asupra prezentării certificatului de cazier detaliat care să ateste:

a) **lipsa antecedentelor penale** pentru infracțiunile menționate la art. 326¹¹ alin. (1) lit. c) al Codului muncii propus;

b) **lipsa condamnării**, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau anularea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni.

În acest sens, se urmărește instituirea unui nivel sporit de protecție a copiilor în raport cu persoanele condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra copilului. În acest sens, având în vedere gravitatea și specificul acestor infracțiuni, se consideră justificată menținerea unui standard mai înalt de integritate pentru exercitarea activităților care implică contact regulat cu copii.

Astfel, în cazul săvârșirii infracțiunilor cu caracter sexual asupra unui copil, persoana condamnată nu va putea ocupa o funcție care implică contact regulat cu copiii nici după stingerea antecedentelor.

Normele dreptului penal operează cu instituția reabilitării și cu efectele stingerii antecedentelor penale. Totodată, proiectul de lege nu urmărește instituirea unei sancțiuni penale suplimentare și nici prelungirea consecințelor de natură penală ale condamnării, dar stabilește condiții speciale pentru exercitarea unui spectru îngust de activități,

determinate de obligația statului de a asigura protecția interesului superior al copilului și prevenirea riscurilor la adresa securității și dezvoltării acestuia.

Activitățile țintite de proiect implică un grad ridicat de încredere și responsabilitate față de copii, iar natura infracțiunilor respective justifică aplicarea unei abordări preventive sporite.

Totodată, prevederile invocate din Raportul explicativ la Convenția Lanzarote confirmă marja de apreciere a statelor în stabilirea modalității de implementare a mecanismelor de verificare. În acest sens, proiectul reflectă opțiunea legislativă de a acorda prioritate protecției copilului în raport cu accesul la funcții care implică contact direct și regulat cu copii.

Suplimentar, menționăm că un standard similar privind lipsa antecedentelor, inclusiv cele stinse se regăsesc și în articolul 7 alin. (3) lit. e) din [Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate](#) și articolul 6 alin. (4) lit. a) din [Legea privind statutul judecătorului](#).

Astfel, cerința privind lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau ridicarea antecedentelor penale aferente acestor infracțiuni, este una proporțională scopului urmărit de protecție a copilului, deoarece are un domeniu de aplicare restrâns, fiind aplicabilă exclusiv în cazul funcțiilor care presupun contact regulat cu copii și vizând doar persoanele condamnate pentru infracțiuni sexuale comise împotriva copilului.

2.3. Articolul 326¹³ urmărește să reglementeze obligația angajatorului de a suspenda un salariat din funcție, în cazurile specificate la punctul 2.1. pe perioada derulării procesului penal. Această măsură va contribui la excluderea potențialului risc de a comite infracțiuni față de copii, utilizând funcția deținută. Suspendarea se dispune din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale.

În acest sens, organele abilitate cu atribuții de gestionare a proceselor penale, vor trebui să informeze angajatorul despre atribuirea calității de bănuit, învinuit sau inculpat în cadrul unei cauze penale față de o persoană, care este angajată în funcție sau activitate (din domeniul public și privat), exercitarea căreia prezumă contact regulat cu copiii.

2.4. De asemenea, articolul 326¹³ vine să reglementeze încetarea contractului individual de muncă cu salariatul, în circumstanțe ce nu depinde de voința părților, în cazul în care acesta a fost recunoscut vinovat de săvârșirea unei infracțiuni specificate la articolul 326¹¹ alin. (1).

2.5. Articolul 326¹⁴ vizează necesitatea asigurării faptului că toate persoanele angajate în funcțiile (din domeniul public și privat) exercitarea cărora implică contact regulat cu copiii, dețin cunoștințele necesare cu privire la metodele și măsurile de protecție a copiilor împotriva violenței (inclusiv violenței sexuale), neglijării și exploatării, precum și procedurile de raportare obligatorie a cazurilor respective.

3. Codul de procedură civilă

3.1. Se propune completarea *Capitolului XXV¹ Înapoierea copilului și exercitarea dreptului de vizitare a copilului*, cu un nou articol 293⁵.

Această completare urmărește un scop de prevenire a deplasării și reținerii ilicite a copiilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, aceasta vine să răspundă situațiilor

în care reprezentantul legal al copilului are motive întemeiate pe probe, că copilul va fi supus deplasării și, ulterior, reținerii în străinătate.

Astfel, menționăm că [Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite](#) reglementează procedurile aferente procesului de înapoiere a copilului și de exercitare a dreptului de vizitare a copilului, dar nu stabilește un mecanism de prevenire a fenomenului răpirii internaționale de copii, în sensul Convenției de la Haga asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii.

Competența de a dispune asemenea măsuri, independent de cererile privind înapoierea copilului sau exercitarea dreptului de vizitare, o are instanța judecătorească din raza domiciliului copilului, având în vedere că copilul vizat își poate avea domiciliul oriunde în Republica Moldova, iar plasarea acestei împuterniciri doar în competența Curții de Apel Chișinău (care este unica autoritate judiciară competentă de a soluționa cauzele de deplasare și reținere ilicită) ar crea impedimente pentru reclamant în sensul accesului la instanță și al dispunerii cu promptitudine a măsurilor de protecție menționate. Încheierea instanței este susceptibilă de a fi atacată cu apel, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Instanța se va pronunța pe fond asupra dispunerii sau refuzului de a dispune măsurile de protecție menționate în 10 zile lucrătoare de la depunerea cererii spre examinare. Totodată, până la soluționarea cauzei în fond, ca măsură de asigurare a faptului că pârâtul nu va scoate copilul vizat peste hotare în timpul examinării cererii, instanța va dispune aplicarea măsurii până la soluționarea cauzei în fond în aceeași zi în care cererea este depusă spre examinare. În [Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite](#), este stabilit că Curtea de Apel Chișinău, judecând cauzele de deplasare sau reținere ilicită a copilului, dispune asemenea măsuri în aceeași zi.

Această diferență reiese din faptul că, în cazul Curții de Apel Chișinău, cererea este înaintată în cadrul procesului examinării cererii prin care se solicită înapoierea copilului, Curtea fiind deja familiarizată cu dosarul și cu circumstanțele cauzei. În cazul examinării cauzelor în sensul articolului 293⁵ propus, menționăm că acestea se examinează până la scoaterea copilului peste hotare, întrucât are un scop preventiv. În acest sens, instanța trebuie să aibă la dispoziție suficient timp pentru a putea judeca cauza și decide cu privire la dispunerea măsurii de protecție.

Totodată, măsura de protecție va fi aplicată, în cazul în care instanța de judecată dă curs cererii în baza probelor cercetate, pe o durată determinată ori până la încetarea motivelor care au justificat-o.

Normele propuse răspund unei necesități reale, semnalate inclusiv de practicienii implicați în aplicarea Convenției de la Haga din 1980. În practică, s-a constatat că reclamantul este nevoit să aștepte producerea efectivă a deplasării sau reținerii ilicite a copilului de către celălalt reprezentant legal pentru a putea iniția procedurile judiciare corespunzătoare, chiar și în situațiile în care intenția de deplasare ilicită este cunoscută și susținută prin anumite probe.

Măsura propusă este apreciată ca fiind proporțională cu scopul legitim urmărit, și anume prevenirea răpirii internaționale a copilului și protejarea interesului superior al acestuia. În lipsa unor motive întemeiate prin probe, instanța nu va dispune aplicarea măsurilor de protecție solicitate.

Totodată, chiar și în situația dispunerii unei asemenea măsuri, aceasta urmărește exclusiv asigurarea respectării interesului superior al copilului și se întemeiază pe existența unor probe concrete care justifică intervenția instanței. În acest context, dreptul la liberă circulație nu are caracter absolut și poate fi supus unor restrângeri, cu condiția ca acestea să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să respecte cerințele de proporționalitate.

În vederea garantării caracterului echitabil și urgent al procedurii, standardul pentru dispunerea măsurii constă în existența unor motive fundamentate prin probe. Cererea va fi examinată de instanță în aceeași zi, sub aspectul admisibilității și al caracterului temeinic al acesteia. Ulterior, în termen de 10 zile, instanța se va pronunța asupra fondului cauzei, menținând măsura dispusă sau declarând cererea neîntemeiată.

Suplimentar, atragem atenția că anumite state instituie reglementări chiar mai restrictive în scopul prevenirii deplasărilor ilicite ale copiilor. Astfel, în România, potrivit art. 30 alin. (1) lit. b) din [Legea nr. 248/2005](#) privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, un părinte nu poate părăsi teritoriul României cu copilul fără declarația notarială prin care celălalt părinte își exprimă consimțământul cu privire la efectuarea de călătorii în străinătate.

3.2. Se propune ajustarea titlului *Capitolului XXV*¹, astfel încât să asigure aspectul de prevenire pe care completările de mai sus urmează să-l reglementeze.

4. Codul de executare

Se propune modificarea alineatului (1) al art. 110 din *Codul de executare nr. 443/2004* în vederea includerii unei poziții noi de venituri care nu vor putea fi urmărite *incaso*.

Astfel, veniturile sub formă de prestații sociale sau ajutoarele bănești, acordate de către autoritățile statului și încasate de familie pentru copil **reprezintă un bun al său**, oferit exclusiv în interesul superior al acestuia (inclusiv pentru a preveni apariția riscului/dificultății care să conducă la separarea copilului de mediu familial). Prevederea vizată este susținută și de alte prevederi ale Codului de executare, în speță, art. 89. lit. b) – unde este stipulat că *nu pot fi urmărite bunurile copiilor debitorului*.

5. Legea cu privire la prevenirea și combaterea violentei împotriva femeilor și a violentei în familie

Modificarea propusă a fi operată la articolul 15 alineatul (4)¹ vine să asigure faptul că programul de vizitare a copilului, solicitat de către părintele, care este agresor familial, nu va fi stabilit în cazul în care acest fapt contravine interesului superior al copilului. Astfel, decizia privind stabilirea programului sau refuzul stabilirii programului va fi luată în baza circumstanțelor fiecărui caz particular. Menționăm că potrivit proiectului de lege, programul de întrevederi va fi stabilit de instanța de judecată. Acest lucru reiese din faptul că la 2 aprilie 2026, Parlamentul a adoptat în primă lectură proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția copilului și executarea hotărârilor privind exercitarea drepturilor părintești). Potrivit Articolului I, punctul 3 din proiectul sus-menționat, stabilirea programului de întrevederi îi va reveni în mod exclusiv instanței de judecată.

6. Legea privind regimul juridic al adopției

6.1. Alineatul (2) din articolul 7 din *Legea nr. 99/2010* privind regimul juridic al adopției și-a pierdut relevanța urmare a adoptării Legii nr. 256/2023 pentru modificarea

unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”), context în care se propune abrogarea acesteia. Menționăm că, autoritatea tutelară teritorială își realizează atribuțiile în materia adopției în baza Legii nr. 99/2010, fără necesitatea aprobării un regulament cadru aprobat de Guvern. În acest sens, atragem atenția că, reieșind din practica dezvoltată pe parcursul anilor, nu s-a constatat necesitatea unui regulament-cadru în acest domeniu, Legea nr. 99/2010 oferind deja toate reglementările necesare, iar instrumentele de lucru pentru implementarea acesteia sunt aprobate prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 34/2026 cu privire la aprobarea modelelor instrumentelor de lucru în domeniul protecției copilului.

6.2. Se propune completarea articolului 10 al acestei legi cu alineatul (3²) prin care stabilește obligația autorității tutelare teritoriale care a solicitat separarea fraților prin adopție de a emite o dispoziție prin care va stabili măsuri ce vor avea drept scop facilitarea comunicării și menținerea legăturilor dintre frați, ținând cont de vârsta, gradul de maturitate, dorințele, sentimentele fraților și de gradul de informare a acestora cu privire la adopție.

6.3. În condițiile în care, în perioada de încredințare a copilului în familia adoptatorului acesta are grijă de creșterea și îngrijirea copilului, fără dreptul de a încheia acte juridice, astfel exercitând atribuțiile unui responsabil legal, se impune necesitatea reglementării acestui aspect atât în *Legea privind regimul juridic al adopției* cât și în *Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți*, care reglementează în art. 12⁴ cine poate fi reprezentantul legal al copilului precum și responsabilul legal al acestuia. Astfel, în Legea 99/2010 modificarea va fi inclusă la art. 29, alin. (10), iar în Legea 140/2013 la art. 12⁴ completarea alin. (2) cu lit. d).

6.4. Deși Legea privind regimul juridic al adopției reglementează fiecare etapă a procedurii de adopție, totuși, după finalizarea etapei de încredințare a copilului în familia adoptatorului, cadrul legal nu prevede un termen când adoptatorul poate depune cererea de încuviințare a adopției în instanța de judecată acest termen fiind extins sub influența autorității tutelare teritoriale nejustificat. De asemenea, se constată în practică că, adoptatorii sunt impuși de a apela la serviciile unui avocat pentru a depune cererea în instanța de judecată și nu beneficiază de un suport juridic din partea autorității tutelare teritoriale. Astfel se propune reglementarea în art. 30, la alin. (1) a obligativității autorității tutelare teritoriale de a oferi suport adoptatorului în procesul de depunere a cererii de încuviințare a adopției în instanța de judecată, respectând în acest sens un termen de 5 zile lucrătoare.

7. Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți

7.1. Completarea propusă la articolul 7 din *Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți* este necesară pentru:

- a reglementa o soluție practică în cazul neîndeplinirii de către autoritățile tutelare locale a atribuțiilor atunci când există un pericol iminent pentru viața sau sănătatea copilului. În practică, s-au constatat situații în care în procesul de implementare a prevederilor actelor normative în domeniul protecției copilului, unii reprezentanți ai autorității tutelare locale nu intervin în regim de urgență ca urmare a recepționării sesizării

cu privire la cazul aflării unui copil în situație de risc, deși această atribuție este prevăzută expres în [Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți](#). Prezentul proiect de lege vine să ofere o soluție pentru astfel de cazuri.

- a asigura că prestațiile destinate copiilor ajung în mod efectiv la copil. Menționăm că prestațiile stabilite copiilor sunt ridicate și gestionate de către reprezentanții legali ai acestora. În cazul copiilor separați de părinți și plasați în servicii alternative de îngrijire, reprezentarea intereselor acestora se realizează de către alte persoane desemnate de către autoritatea tutelară teritorială, în dependență de forma de plasament instituită.

7.2. Completarea propusă la articolul 11 alineatul (3) din Legea nr. 140/2013, vine în scopul extinderii termenului maxim de plasament de urgență *de la 45 de zile calendaristice la 45 de zile lucrătoare*. În practică se constată că în unele cazuri pentru a asigura plasamentul planificat al copilului (etapa următoare după expirarea termenului de plasament de urgență) termenul de 45 de zile calendaristice nu este suficient, pentru a asigura acțiunile ce urmează a fi întreprinse în acest sens, și anume, de ex. nu este posibilă determinarea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească în cazul în care la temeiul stabilirii acestuia este necesar să fie emisă o hotărâre a instanței de judecată pe faptele specificate în art. 14 din Legea nr. 140/2013, care nu a fost emisă în perioada menționată.

7.3. Completarea propusă la lit. b) a alineatului (2) din art. 12 din *Legea nr.140/2013*, după cuvântul „profesionistă” cu textul „și alte servicii stabilite în mod corespunzător de Guvern” se realizează luând în considerare că urmare a identificării necesităților de dezvoltare a serviciilor sociale în comunități, se examinează și se dezvoltă servicii sociale noi. Astfel, printre ultimele servicii sociale de tip familial, cu privire la care a fost aprobat [Regulamentul-cadru de activitate](#), este Serviciul social „Locuință socială asistată”, care este un serviciu social de tip familial.

Astfel, pentru a asigura corelarea prevederilor actului normativ supus modificării, cu diferite forme de plasament, care sunt dezvoltate, reieșind din evaluarea necesităților de dezvoltare a serviciilor sociale în comunități, se propune modificarea vizată, care are caracter tehnic.

7.4. Operarea modificărilor la alineatul (5) din articolul 12 decurge din faptul că aceste servicii sunt destinate și oferite copiilor, nu persoanelor care au atins vârsta majoratului, care au deja capacitate deplină de exercițiu. Potrivit articolului 1 din această lege, obiectul ei este reglementarea procedurilor de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Astfel, adulții nu pot cădea sub incidența prevederilor acestei legi, pentru fiind aplicabile alte reglementări.

7.5. Articolul 13⁵ alineatul (1) care stabilește temeiurile încetării custodiei, se propune a fi completat cu temeiul decesului custodelui sau a copilului. În practică, au fost întâlnite situații în care custodele decedează, iar acest temei nu poate fi invocat de autoritatea tutelară locală care a instituit custodia atunci când emite dispoziția privind încetarea custodiei, în conformitate cu alineatul (2) din acest articol, deoarece asemenea temei nu este prevăzut de cadrul normativ la moment. Astfel, se propune înlăturarea acestei omisiuni legislative prin reglementarea expresă a acestei situații.

7.6. De asemenea, se propune includerea la articolul 14 alineatul (1) care reglementează atribuirea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, a categoriei copiilor străini sau apatrizi, care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă care să fie responsabilă pentru ei prin lege sau au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic.

Astfel, acestei categorii de copii i se va putea atribui statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, fapt ce le va permite să beneficieze de protecția acordată de acest statut.

8. Legea privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant

Se propune abrogarea acestei legi. Menționăm că în cadrul *Planului de acțiuni al Consiliului European pentru Republica Moldova (2021-2024)*, la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale a fost realizat Raportul privind „*Revizuirea Legii nr. 299 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant din Republica Moldova*”. Potrivit analizei din acest raport, au fost înaintate recomandări cu privire la dezvoltarea în continuare a legislației privind protecția copiilor aflați în conflict cu legea care nu au împlinit vârsta răspunderii penale în Republica Moldova.

Printre recomandările formulate, a fost îmbinarea/comasarea prin [Legea nr.299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant](#) cu [Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți](#), astfel încât să fie **o singură lege specială**, care să cuprindă toate categoriile de copii aflați în situație de risc, inclusiv copiii care au săvârșit o abatere contravențională/penală și nu au atins vârsta răspunderii, dar au o problemă socială/comportamentală/emoțională complexă.

Drept urmare a acestei recomandări, prin [Legea nr. 256/2023](#), a fost modificată [Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți](#) prin completarea art. 8 cu o categorie nouă de copii aflați în situație de risc, și anume ***copiii care sunt expuși riscului de a comite infracțiuni sau se află în conflict cu legea***, față de care autoritatea tutelară locală este obligată să se autosesizeze și/sau să asigure recepționarea și înregistrarea sesizărilor.

Această acțiune legislativă a consolidat protecția acestei categorii de copii așa încât aceștia beneficiază de protecție specială din partea autorităților competente, în aceleași condiții ca și ceilalți copii aflați în situație de risc, specificați în articolul 8 din *Legea nr. 140/2013*, cum ar fi copiii supuși violenței sau copiii care practică vagabondajul, cerșitul sau prostituția.

De asemenea, recomandarea abrogării Legii nr. 299/2018, urmare a modificărilor operate la Legea nr. 140/2013, a fost reflectată și în [Raportul de evaluare ex-post de impact a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant](#), context în care urmează a fi realizată prin prezentul proiect de act normativ.

În contextul celor menționate, abrogarea Legii nr. 299/2018 este de ordin tehnic, deoarece aspectele ce vizează intervențiile necesare pentru a asigura protecția copiilor din categoria vizată sunt reglementate prin Legea nr. 140/2013 și Hotărârea Guvernului nr. 270/2014.

9. Legea cu privire la activitatea de voluntariat

Se propune instituirea aceluiași standard urmărit în Codul muncii și în Legea cu privire la activitatea de voluntariat. În acest sens, se propune completarea articolului 16 din această Lege (care reglementează contractul de voluntariat) cu două alineate noi pentru a oglindi cerințele stabilite la articolul 326¹¹ alineatul (1) și articolul 326¹² alineatul (1) din Codul muncii. Prin asta se urmărește asigurarea aceluiași nivel de protecție a copilului în toate tipurile de activitate.

10. Se propune intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege la expirarea a trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, proiectul derogă de la termenul general de o lună prevăzut de art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, stabilind un termen de 3 luni. Această opțiune este determinată de necesitatea obiectivă de a asigura informarea părților implicate în procesul de implementare a cadrului normativ vizat.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările propuse vor consolida capacitatea instituțiilor publice/autorităților de a asigura protecția copilului, prin măsuri preventive reglementate expres în cadrul normativ relevant.

Un impact important va avea și introducerea unor reguli stricte privind angajarea în funcții cu contact regulat cu copiii în sectorul public. Instituțiile publice vor trebui să stabilească mecanisme eficiente de schimb de date cu organele de urmărire penală și să asigure instruirea obligatorie a personalului angajat privind protecția copilului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Prezentul proiect de act normativ nu necesită alocare de mijloace financiare suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Modificările propuse în prezentul proiect produc un impact asupra sectorului privat, deoarece presupun introducerea unor restricții privind ocuparea pozițiilor care implică un contact regulat cu copiii, în scopul prevenirii riscurilor de abuz și asigurării unui mediu sigur pentru aceștia.

Astfel, angajatorii vor fi obligați să verifice antecedentele penale ale candidaților pentru infracțiuni săvârșite împotriva copiilor sau persoanelor care se află în imposibilitatea de a se proteja.

De asemenea, angajatorii vor verifica dacă este apt din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, dacă este bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru anumite infracțiuni, precum și dacă față de candidat este instituită o măsură de ocrotire judiciară. Totodată, angajatorii vor fi obligați să asigure instruirea salariaților în domeniul protecției copilului.

4.4. Impactul social

Prezentul proiect de lege produce un impact social pozitiv important asupra copilului deoarece vine să asigure garanții suplimentare și mecanisme eficiente de asigurare a siguranței și bunăstării acestuia.

În special, modificările propuse să consolideze protecția copilului în situațiile de violență și conflict în familie, prin limitarea contactului cu părintele agresor și asigurarea că interesul superior al copilului prevalează în orice decizie. Aceasta reduce riscul expunerii copiilor la medii lipsite de siguranță și sprijină un climat familial mai stabil.

În final, subliniem că instituirea unui mecanism de prevenire a deplasării sau reținerii ilicite a copilului va contribui în mod esențial la prevenirea conflictelor transfrontaliere și, astfel, la reducerea traumelor emoționale cauzate copilului din cauza separării forțate de celălalt părinte/reprezentant legal. Crearea unui instrument procedural eficient și accesibil la nivel național, va permite autorităților să intervină înainte ca orice situație să escaladeze într-un caz de răpire internațională a copiilor, un fenomen care este dificil de gestionat și presupune proceduri îndelungate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea prevederilor prezentului proiect se va asigura cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile prezentului proiect se aplică fără discriminare între femei și bărbați, fete și băieți.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe portalul: particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16365.

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul și nota de fundamentare au fost plasate pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16365.

Totodată, în conformitate cu prevederile pct. 229-231 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul, nota de fundamentare și sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect au fost încărcate în e-legiferare și expediate spre avizare /expertizare repetată ministerelor și instituțiilor interesate.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizării juridice și anticorupție de către Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție.

Concluziile expertizelor Ministerului Justiției și a Centrului Național Anticorupție au fost reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul lege, iar propunerile și obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege se încorporează în cadrul normativ în vigoare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru a asigura implementarea prevederilor prezentului proiect de act normativ se va realiza informarea autorităților/instituțiilor statului, care au participat în procesul de avizare/expertizare a prezentului proiect, precum și a populației cu privire la prevederile acestuia pe toate căile disponibile, pentru a asigura implementarea prevederilor adoptate.

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul lege
pentru modificarea unor acte normative (consolidarea sistemului de protecție
a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării),
înregistrat cu numărul unic 337/MMPS/2026

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Avizare		
Ministerul Educației și Cercetării	<p>Cu privire la completarea articolului 46 cu alineatele (4¹) și (4²) din Codul muncii, potrivit acestuia din urmă, contractul colectiv de muncă prevede prestarea unei munci într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, respectiv este necesară includerea și celorlalte aspecte. Suplimentar, remarcăm că expresia „atât în sectorul public cât și privat” dublează normele de la alin. (5) al articolului prenotat, iar sintagma „contact regulat” nu denotă un caracter explicit al contactului, de exemplu la o instituție de învățământ ușierul are contact regulat cu copiii sau nu?</p> <p>Sub prisma celor expuse supra, se propune redacția următoare a alineatului:</p> <p><i>„(4¹) Se interzice încheierea unui contract de muncă ce presupune contactul direct și/sau sistematic cu copiii cu persoanele care se află în cel puțin una dintre următoarele situații:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) sunt subiectul unei măsuri de ocrotire judiciară”;</i> <i>b) se află la evidența medicului psihiatru-narcolog sau psihiatru ;</i> <i>c) au fost condamnate definitiv sau dețin calitatea de învinuit/inculpat în cauze penale sau contravenționale privind fapte săvârșite asupra copiilor sau persoanelor care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității sau altui factor;</i> 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Menționăm că, urmare a recomandărilor formulate privind necesitatea clarificării expresiei „<i>contact regulat cu copiii</i>”, în prezentul proiect de lege a fost inclusă o definiție a acestei noțiuni, în vederea asigurării unei interpretări și aplicări clare și uniforme a prevederilor respective.</p> <p>Prin <i>contact regulat cu copiii</i> se înțelege interacțiunea directă, repetată sau continuă, în mod fizic ori la distanță cu utilizarea tehnologiilor informaționale și mijloacelor de comunicare, cu unul sau mai mulți copii, care decurge din atribuțiile funcției sau activității desfășurate și implică, în mod obișnuit, îngrijirea, supravegherea, protecția, educarea, instruirea, evaluarea, tratamentul ori consilierea copiilor, în următoarele domenii: educație, sănătate, protecție socială, justiție, ordine publică, sport, cultură și activități recreative. Domeniile enunțate decurg din punctul 54 din Raportul explicativ al Consiliului Europei la Convenția pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale.</p> <p>Totodată, cu privire la prevederile articolului 46 alineatul (4¹), acestea au fost reformulate prin includerea de subpuncte, astfel încât să fie asigurată claritatea și caracterul explicit al prevederii.</p>

	<p><i>d) au săvârșit fapte ce au implicat instigarea sau atragerea copiilor în activități infracționale sau contravenționale.”</i></p>	<p>În același timp, menționăm că modificările propuse la Codul muncii au fost conceptualizate astfel încât să constituie un capitol distinct, dedicat activităților de muncă ce implică contact regulat cu copiii, în cadrul Titlului X al Codului muncii, care reglementează particularitățile muncii anumitor categorii de salariați.</p>
	<p>Proiectul alineatului (4²) din articolul 46 din Codul muncii, urmează a fi exclus, or acestea atenuează la drepturile fundamentale stabilite în Constituția Republicii Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederea în cauză nu are ca efect interzicerea generală a angajării în câmpul muncii, ci stabilește o limitare specifică a dreptului de angajare în funcții care implică doar creșterea, îngrijirea sau supravegherea copilului în cadrul unei gospodării/familii, în situațiile în care un membru al gospodăriei/familiei a fost condamnat, este învinuit sau inculpat în cauze penale ori contravenționale privind fapte săvârșite asupra copiilor sau asupra persoanelor aflate în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității sau altor factori de vulnerabilitate.</p> <p>Aceste modificări sunt necesare în vederea asigurării unui mediu sigur și protector pentru copil, în care acesta să crească și să se dezvolte în condiții care exclud riscurile de violență, abuz, neglijare, exploatare sau trafic. Totodată, măsurile propuse urmăresc garantarea respectării dreptului copilului la protecție împotriva oricărei forme de violență, astfel cum este prevăzut la <i>art. 23 din Legea nr. 370/2023 și în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului.</i></p> <p>Menționăm, că această propunere este și în conformitate cu standarde de calitate: serviciile alternative trebuie să respecte standarde stricte de siguranță. În conformitate cu a <i>Liniile Directoare ONU pentru Îngrijirea Alternativă a Copiilor</i>, statul, prin intermediul autorităților sale competente, are rolul de a asigura supravegherea siguranței, bunăstării și dezvoltării oricărui copil plasat în îngrijire alternativă și revizuirea</p>

		<p>periodică a caracterului adecvat al măsurilor de îngrijire oferite.</p> <p>Ca o bună practică, toate agențiile și unitățile ar trebui să se asigure sistematic că, înainte de angajare, îngrijitorii și ceilalți membri ai personalului care intră în contact direct cu copiii sunt supuși unei evaluări adecvate și cuprinzătoare a eligibilității lor pentru a lucra cu copiii (p. 113).</p> <p>Articolul 3 alin. (1) din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului stabilește că „<i>în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.</i>” În acest sens, sunt pertinente următoarele considerente ale Comentariului general Nr. 14 (2013) al Comitetului ONU pentru drepturile copilului privind dreptul copilului ca interes superior al acestuia să fie considerat primordial (art. 3, paragraful 1) *:</p> <p>„4. [...] Comitetul a subliniat deja că „judecata unui adult cu privire la interesul superior al copilului nu poate suprascrie obligația de a respecta toate drepturile copilului în temeiul Convenției”.</p> <p>[...]</p> <p>31. Extinderea obligației statelor părți la „organele legislative” ale acestora arată în mod clar că articolul 3 paragraful 1 se referă la copii în general, nu doar la copii ca persoane fizice. Adoptarea oricărei legi sau reglementări [...] ar trebui să fie guvernată de interesul superior al copilului. Dreptul copilului de a avea interesul său superior evaluat și luat ca o considerație primordială ar trebui să fie inclus în mod explicit în toate legislațiile relevante, nu doar în legile care privesc în mod specific copiii.</p> <p>[...]</p> <p>73. Evaluarea interesului superior al copilului trebuie să includă și luarea în considerare a siguranței</p>
--	--	---

		<p>copilului, adică a dreptului copilului la protecție împotriva tuturor formelor de violență fizică sau mentală, vătămare sau abuz (art. 19), hărțuire sexuală, presiune de la egal la egal, intimidare, tratament degradant etc.,¹⁴ precum și protecție împotriva exploatării sexuale, economice și de altă natură, a drogurilor, a forței de muncă, a conflictelor armate etc. (art. 32-39).</p> <p>74. Aplicarea unei abordări de interes superior pentru luarea deciziilor înseamnă evaluarea siguranței și integrității copilului în momentul actual; cu toate acestea, principiul precauției necesită, de asemenea, evaluarea posibilității de risc și daune viitoare și a altor consecințe ale deciziei pentru siguranța copilului.”</p>
	<p>În vederea corelării noilor norme din proiectul de act normativ, la completarea articolelor 57 și 76 din Codul muncii, se propune autorului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pe tot parcursul textului cuvintele „față de” vor fi substituïte cu cuvintele „asupra unui”, potrivit terminologiei utilizate în cadrul normativ de profil; - ajustarea la alin. (2) al art. 57 cu textul „alineatele (1)-(1²)”. 	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>La Articolul 86 din Codul muncii, se completează cu litera j¹) cu următorul cuprins: „j¹) constatarea în raport cu salariatul a unei situații specificate la articolul 46 alineatul (4¹).”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că în cadrul procedurii de avizare au fost recepționate mai multe recomandări de reformulare a redacției propuse inițial. În acest sens, prevederile au fost ajustate luând în considerare toate propunerile parvenite din partea autorităților și organizațiilor participante la procesul de avizare, astfel încât să se ajungă la o reglementare cât mai clară și coerentă.</p>
	<p>La Articolul 86, litera n) din Codul muncii, textul „(art. 301)” se omite, din considerentul trimiterii ambigue la reglementări abrogate”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost completat cu un punct suplimentar dedicat excluderii textului „(art. 301)” de la articolul 86 alineatul (1) litera n).</p>
	<p>Articolul 213 din Codul muncii se va completa cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „Angajatorul este obligat să asigure instruirea salariaților care au un contact direct</p>	<p>Se acceptă parțial. Totodată, considerăm oportun de menținut specificarea „atât în sectorul public cât și privat” la normele vizate,</p>

	<p>și/sau sistematic cu copiii, cu privire la protecția copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării, la depistarea semnelor și raportarea cazurilor menționate, la înțelegerea și controlul comportamentului provocator al copilului, precum și cu privire la aplicarea măsurilor nonviolente de disciplinare a copilului” .</p>	<p>pentru a exclude posibilitatea oricărei interpretări eronate la aplicarea normei.</p>
	<p>Complementar, atragem atenția despre lipsa normelor de constrângere în cazul încălcării noilor cerințe care vizează protecția sporită a copiilor, respectiv, autorul va reacționa cu ajustări la Codul Penal și Contravențional.</p>	<p>Nu se constată necesitatea operării modificărilor specifice în Codul penal sau în Codul contravențional. Or, proiectul de lege se încadrează în cadrul normativ existent, iar necesitatea intervenirii în aceste două coduri nu a fost semnalată de organele de urmărire penală sau de sistemul judiciar, care sunt parte la procesul de avizare.</p>
	<p>La fel, în baza informațiilor prezentate în Nota de fundamentare nu este clar dacă toate mecanismele prevăzute în Legea nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant sunt dezvoltate în cadrul normativ. În concluzie, abrogarea Legii nr. 299/2018 în lipsa unei analize riguroase poate prezenta un impediment de asigurare cu servicii educaționale a copiilor cu comportament deviant.</p>	<p>Nu se acceptă. După cum este indicat în Nota de fundamentare, abrogarea Legii nr. 299/2018, decurge din recomandările reflectate atât în Raportul privind „<i>Revizuirea Legii nr. 299 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant din Republica Moldova</i>” elaborat cu suportul Consiliului Europei, cât și în Raportul de evaluare ex-post de impact a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant. Astfel, abrogarea Legii vizate este fundamentată pe două analize riguroase. Or, față de copii cu comportament deviant, ca urmare a ajustării, se aplică deja prevederile atât ale Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, cât și ale Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.</p>
<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>Ministerul Sănătății, în urma examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, comunică susținerea acestuia, cu unele obiecții și propuneri: La Art. I alin. (4¹) din articolul 46 din Codul muncii, textul „care se află la evidența medicului psihiatru-narcolog sau</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p>psihiatru” va fi substituită cu cuvintele „inapt din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită”.</p> <p>Menționăm că evaluarea aptitudinii persoanei de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită este reglementată de actele normative ale Ministerului Sănătății: Ordinul MS nr. 1031/2018 cu privire la Regulamentul de examinare a capacității psihice a solicitanților de a deține și folosi arme și muniții, a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită și Ordinul MS nr. 1050/2022 cu privire la Comisia narcologică specială.</p>	
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>La Art. I – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003.</p> <p>La pct.1., se propune completarea proiectului cu o definiție sau criterii clare pentru termenul „contact regulat cu copii”. Totodată, având în vedere evoluția formelor de interacțiune cu copiii, se consideră necesar ca definiția să includă nu doar contactul fizic/direct, ci și interacțiunea la distanță, inclusiv prin mijloace digitale.</p> <p>Subsidiar, referința la „care au fost anterior condamnate”, urmează a fi revizuită, întrucât nu este clar dacă interdicția de angajare vizează doar persoanele cu antecedente penale nestinse sau și persoanele ale căror antecedente penale au fost stinse ori ridicate în condițiile legii.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost introdusă o prevedere nouă în proiectul de lege care oferă o definiție a expresiei „contact regulat cu copii”.</p> <p>Prin <i>contact regulat cu copiii</i> se înțelege interacțiunea directă, repetată sau continuă, în mod fizic ori la distanță cu utilizarea tehnologiilor informaționale și mijloacelor de comunicare, cu unul sau mai mulți copii, care decurge din atribuțiile funcției sau activității desfășurate și implică, în mod obișnuit, îngrijirea, supravegherea, protecția, educarea, instruirea, evaluarea, tratamentul ori consilierea copiilor, în următoarele domenii: educație, sănătate, protecție socială, justiție, ordine publică, sport, cultură și activități recreative. Domeniile enunțate decurg din punctul 54 din Raportul explicativ al Consiliului Europei la Convenția pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Prevederile vizate au fost revizuite. Astfel, potrivit proiectului de lege ajustat, „în cazul ocupării funcțiilor și/sau exercitării activităților în sectorul public și privat, care implică un contact regulat cu copiii, la încheierea contractului individual de muncă, persoana care se angajează (...) prezintă angajatorului următoarele documente:</p> <p>a) cazierul judiciar care să ateste:</p>

		<p>- lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni comise cu intenție asupra unui copil sau asupra unei persoane care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor, săvârșită prin intermediul copiilor, cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau cu determinarea copiilor la săvârșirea unor fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc);</p> <p>- lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau ridicarea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni;</p> <p>b) cazierul contravențional care să ateste lipsa contravențiilor comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții; (...).”.</p>
	<p>În același timp, se propune revizuirea textului „care se află în calitate de învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională”, întrucât termenii „învinuit” și „inculpat” sunt specifici procesului penal, iar în materie contravențională se utilizează „contravenient” sau „persoană în privința căreia a fost pornit procesul contravențional”, conform art. 384 din Codul contravențional.</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că terminologia „învinuit” este utilizată și în cauzele contravenționale. Cu titlu de exemplificare, menționăm următoarele hotărâri: Hotărârea din 26 februarie 2026 a Judecătoriei Chișinău, Decizia din 14 aprilie 2026 a Curții de Apel Centru și Decizia din 4 mai 2026 a Curții de Apel Centru.</p>
	<p>Subsecvent, persoanele care au statut de învinuit sau inculpat într-o cauză penală beneficiază de prezumția nevinovăției, garantată de art. 21 din Constituția Republicii Moldova. În acest context, aplicarea unei restricții de angajare anterior constatării vinovăției printr-o hotărâre definitivă poate fi calificată drept prematură și disproporționată.</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că proiectul de lege stabilește:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Un spectru specific de profesii, și anume cele care implică contact regulat cu copiii, fiind formulată și o definiție a acestei expresii în proiectul de lege; 2. Un spectru specific de infracțiuni și contravenții care duc la necesitatea suspendării, concedierii și interzicerii angajării spectrului de profesii sus-menționat. <p>Suspendarea și interzicerea angajării persoanei într-o funcție/poziție care implică contact regulat cu copiii în timpul desfășurării procedurilor nu constituie o ingerință</p>

		<p>în prezumția de nevinovăție. Aceste măsuri au caracter preventiv și nu implică o apreciere asupra vinovăției persoanei vizate.</p> <p>De altfel, cadrul legal în vigoare prevede deja o măsură similară. Astfel, articolul 76 alineatul (1) litera g) din Codul muncii prevede suspendarea contractului individual de muncă în cazul trimiterii în judecată pentru o infracțiune incompatibilă cu funcția deținută, până la rămânerea definitivă a hotărârii. Reieșind din obiecția înaintată, ar însemna că și această normă ar încălca prezumția de nevinovăție, ceea ce nu este cazul.</p> <p>Prin urmare, măsurile propuse urmăresc un scop legitim de prevenție și protecție a interesului superior al copilului, fără a echivala cu o constatare a vinovăției persoanei.</p>
	<p>Totodată, în cazul constatării săvârșirii unei infracțiuni sau contravenției, competența de a dispune restrângerea dreptului la muncă aparține instanței de judecată, care poate aplica, în condițiile legii, o sancțiune complementară de interzicere a exercitării unei anumite funcții sau activități. Prin urmare, se recomandă substituirea textului „prin hotărârea instanței de judecată sau, după caz, prin actul organului de competență căruia ține aplicarea sancțiunilor contravenționale” cu textul „printr-o hotărâre definitivă a instanței de judecată”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Menționăm că textul a fost ajustat pentru a reflecta necesitatea unei hotărâri „definitive” pentru a putea dispune concedierea persoanei vizate. Totodată, nu se consideră necesar de prevăzut faptul că instanța de judecată să dispună în textul hotărârii sancțiunea complementară de interzicere a exercitării unei anumite funcții sau activități, deoarece proiectul de lege, în esență, stabilește condiții pentru a putea deține o funcție/poziție care implică contact regulat cu copiii. Astfel, normele vizate nu trebuie privite ca instituind o sancțiune, dar o cerință care decurge din prevederile Convenției de la Lanzarote, pentru a asigura respectarea principiului interesului superior al copilului.</p>
	<p>Totuși, proiectul actului normativ nu reglementează expres mecanismul de verificare continuă/periodică a persoanelor deja angajate în funcții care implică un contact regulat cu copiii, astfel cum rezultă din Recomandarea R20 și pct. 15.5 al Setului de măsuri aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 206/2024, deși nota de fundamentare conține mențiuni în acest sens. Prin urmare, proiectul urmează a fi completat cu prevederi privind verificarea continuă/periodică, inclusiv periodicitatea acesteia,</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Crearea unui mecanism de verificare continuă/periodică nu este oportună la nivel de lege primară. Un asemenea mecanism presupune stabilirea unor elemente tehnice (periodicitate, fluxuri de date, interoperabilitate, garanții de protecție a datelor), care necesită o abordare interinstituțională și flexibilitate normativă.</p>

	<p>autoritățile responsabile, modalitatea de schimb de date și garanțiile privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p>În acest sens, mecanismul nemijlocit ar putea fi dezvoltat ulterior prin acte normative subsecvente, cu implicarea autorităților competente în domeniu.</p>
	<p>Este necesară includerea unei prevederi derogatorii în raport cu solicitanții unei forme de protecție internațională, prin care obligația verificării lipsei înscrierilor despre săvârșirea infracțiunilor, condamnărilor pronunțate în alte state, punerea sub învinuire, cazurile de liberare de răspundere penală ori de pedeapsă penală, antecedentele penale stinse sau nestinse, precum și măsurile de amnistiere, grațiere sau reabilitare, să revină exclusiv statului, fără a impune această sarcină persoanelor aflate în procedura de azil. Necesitatea unei asemenea reglementări derivă inclusiv din dispozițiile Convenției privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 677/2001, instrument internațional ce consacră obligația statelor de a asigura protecția efectivă a refugiaților și a solicitanților de azil, cu respectarea principiului confidențialității și a securității personale.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător. Totodată, atragem atenția asupra importanței reglementării unor condiții uniforme de angajare pentru o anumită funcție/poziție care implică contact regulat cu copiii pentru toate persoanele indiferent de cetățenie, reieșind din obligația respectării principiului interesului superior al copilului.</p>
	<p>La pct. 3, se menționează că simpla inițiere a unei proceduri contravenționale sau penale nu constituie, în sine, o dovadă a vinovăției. Aplicarea unor măsuri restrictive înainte de stabilirea definitivă a situației de fapt riscă să genereze ingerințe disproporționate în dreptul la muncă. Prin urmare, se impune revederea acestor prevederi, în scopul asigurării unui echilibru just între necesitatea protejării interesului superior al copiilor și garantarea drepturilor fundamentale ale persoanei.</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că proiectul de lege stabilește: 1. Un spectru specific de profesii, și anume cele care implică contact regulat cu copii, fiind formulată și o definiție a acestei expresii în proiectul de lege; 2. Un spectru specific de infracțiuni și contravenții care duc la necesitatea suspendării, concedierii și interzicerii angajării spectrului de profesii sus-menționat. Suspendarea și interzicerea angajării persoanei într-o funcție/poziție care implică contact regulat cu copiii în timpul desfășurării procedurilor <u>nu constituie o ingerință în prezumția de nevinovăție</u>. Aceste măsuri au caracter preventiv și nu implică o apreciere asupra vinovăției persoanei vizate. De altfel, cadrul legal în vigoare prevede deja o măsură similară. Astfel, articolul 76 alineatul (1) litera g) din Codul muncii prevede suspendarea contractului individual</p>

		<p>de muncă în cazul trimiterii în judecată pentru o infracțiune incompatibilă cu funcția deținută, până la rămânerea definitivă a hotărârii. Reieșind din obiecția înaintată, ar însemna că și această normă ar încălca prezumția de nevinovăție, ceea ce nu este cazul.</p> <p>Prin urmare, măsurile propuse urmăresc un scop legitim de prevenție și protecție a interesului superior al copilului, fără a echivala cu o constatare a vinovăției persoanei.</p> <p>Menționăm că în cazul dovedirii nevinovăției persoanei în cadrul procedurilor judiciare, suspendarea sau restricția la angajare vor fi anulate. În acest caz, reiese că măsura are caracter pur temporar.</p> <p>Astfel, considerăm că a fost asigurat un echilibru corect între necesitatea protejării interesului superior al copilului și garantarea dreptului la muncă a persoanei.</p>
	<p>La pct. 4, după cuvântul „judecată”, se consideră oportună completarea cu cuvântul „definitivă”, întrucât concedierea poate fi justificată doar după constatarea vinovăției printr-o hotărâre definitivă. În caz contrar, norma poate afecta prezumția nevinovăției și dreptul persoanei la muncă.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Totodată, se notează că cuvintele „ori alți factori” are un caracter general, ceea ce poate genera interpretări subiective și neuniforme din partea autorităților competente.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Aceste cuvinte reiese din expresiile utilizate în Codul penal și Codul contravențional. Facem trimitere în acest sens, cu titlu de exemplificare, la articolul 77 alineatul (1) litera e) din Codul penal și articolul 43 alineatul (1) litera g) din Codul contravențional.</p>
	<p>La Art. II - Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003, se recomandă ca, după cuvântul „deplasării”, să fie completat cu cuvintele „în străinătate”, în scopul corelării cu prevederile Legii nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau a reținerii ilicite.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că Legea nr. 292/2024 reglementează la articolul 3 noțiunile de „deplasare ilicită a copilului” și „reținere ilicită a copilului”. Astfel, pentru a păstra uniformitatea terminologiei utilizate în acest domeniu, se consideră oportun de păstrat formula propusă inițial.</p>
	<p>De asemenea, se recomandă clarificarea referinței „bănuieli rezonabile”, prin indicarea faptului că acestea trebuie să fie susținute prin probe sau circumstanțe obiective. În caz contrar, există riscul utilizării abuzive a procedurii.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că „bănuielile rezonabile” sunt standardul instituit pentru a înainta o cerere în fața instanței pentru a dispune una din măsurile de protecție prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția</p>

		<p>specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, în mod prompt. Ulterior, în termen de 10 zile, instanța va dispune aplicarea măsurii de protecție pe o anumită perioadă doar în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe, potrivit alineatului (3) din articolul 293⁵ propus.</p>
	<p>La Art. IV – Legea nr. 140/2013. La pct. 3., cuvintele „copiilor străini sau apatrizi” se vor substitui cu cuvintele „copiilor străini”, având în vedere că noțiunea de „străin” așa cum este redată în art.3 din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, înglobează deja categoria apatrizilor, semnificând persoană care nu deține cetățenia Republicii Moldova sau care este apatrid. Reiterăm poziția pentru toate situațiile similare.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Per ansamblu, recomandăm revizuirea proiectului prin prisma prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se ia act.</p>
Ministerul Finanțelor	<p>Completarea alineatului (2), litera b) din articolul 12 din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, după cuvântul „profesionistă” cu textul „și alte servicii stabilite în mod corespunzător de Guvern” nu este clară, aceasta nefiind reflectată și argumentată sub nici o formă în Nota de fundamentare.</p>	<p>Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată cu informații relevante în acest sens.</p>
	<p>Cu referire la Nota de fundamentare, sub aspect financiar, deși conform prevederilor pct. 4.2 „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative”, proiectul nu necesită alocări de mijloace financiare suplimentare, se menționează că anumite măsuri de implementare, inclusiv în partea ce ține de verificarea documentelor suplimentare la angajare, instituirea mecanismelor de schimb de date cu organele abilitate, instruirea obligatorie a personalului și operarea datelor în sistemele informaționale ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, vor genera costuri adiționale și, respectiv, alocații bugetare suplimentare.</p>	<p>Se ia act. Informăm că aspectele la care se face referire nu țin de prevederile prezentului proiect. Or, normele unei legi poartă un caracter general, iar verificarea documentelor suplimentare la angajare se realizează și în prezent pentru unele profesii (<i>de ex., din domeniul social de activitate - Evaluarea solicitantului la funcția de asistent parental profesionist – standardul 20, Hotărârea Guvernului nr. 760/2014</i>). Prin prezentul proiect, se propune ca verificările similare să fie aplicate în raport cu toți specialiștii, care se angajează în profesii, care implică contact regulat cu copiii, în</p>

		<p>conformitate cu recomandările înaintate de către Comitetul Lanzarote.</p> <p>În partea ce ține de formarea obligatorie a specialiștilor vizați, atragem atenția că, în prezent, pentru funcțiile existente în domeniul social, care implică contact regulat cu copiii, instruirile obligatorii de a fi realizate, înainte de angajare se realizează cu suportul organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul protecției copilului sau prin intermediul personalului angajat în cadrul autorităților.</p> <p>Totodată, conform Constituției Republicii Moldova, copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor (art. 50 alin. (2)).</p> <p>Modificările operate vor asigura respectarea inclusiv a dreptului copilului de a fi protejat de orice formă de violență, abuz, neglijare, exploatare sau trafic, prevăzut la art. 23 din Legea nr. 370/2023, precum și în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Or, măsurile preventive, care se propune de a fi reglementate în acest sens prin restricționarea persoanelor carea au săvârșit careva contravenții/infrațiuni față de un copil sau față de o persoană vulnerabilă la profesii ce implică contact regulat cu copiii.</p>
	<p>Suplimentar, se atenționează că completarea articolului 14 alineatul (1) din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți cu litera i), prin includerea unei noi categorii de copii cărora li se atribuie statutul de copil rămas temporar ocrotire părintească, și anume copiii străini sau apatrizi care au intrat pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de o persoană adultă responsabilă potrivit legii sau care au fost lăsați pe teritoriul Republicii Moldova fără un act juridic, este susceptibilă să genereze costuri suplimentare aferente evaluării cazurilor, documentării statutului, evidenței, reprezentării legale, plasamentului și altor măsuri de protecție specială. Or,</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Precizăm că în raport cu categoria vizată de copii care deja este o categorie de copii aflați în situație de risc, se aplică în prezent aceleași măsuri de protecție ca și în raport cu celelalte categorii de copii aflați în situație de risc, în conformitate cu articolul 8 din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Modificarea propusă este una de ordin pur tehnic.</p>

	aceste costuri potențiale nu sunt evaluate și nici incluse în Nota de fundamentare.	
Ministerul Justiției	<p>Cu referire la Art. 1, pct. 1: Completările propuse în art. 46 cu alin. (4¹) și (4²) al Codului muncii urmăresc protecția copilului împotriva violenței, exploatării și riscurilor la care poate fi supus acesta, ceea ce corespunde cu principiul interesului superior al copilului, precum și a obligațiilor statului derivând din respectarea convențiilor internaționale privind drepturile copilului.</p> <p>Cu toate acestea normele propuse nu se integrează în obiectul de reglementare a art. 46 al Codului muncii, care vizează „părțile contractului individual de muncă”, precum și a condițiilor generale de angajare în acest sens. Or, includerea normelor propuse în art. 43 ar afecta coerența și concepția generală a acestui articol.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Normele propuse vor face obiectul unui articol separat dintr-un Capitol nou dedicat al Titlului X din Codul muncii care reglementează particularitățile de reglementare a muncii unor categorii de salariați. Această soluție permite o delimitare clară a normelor privind protecția copilului în raporturile de muncă și evită afectarea concepției generale a articolului 46, asigurând o reglementare mai coerentă și logică.</p>
	<p>În altă ordine de idei, sunt lipsite de claritate și previzibilitate cuvintele „contact regulat cu copii”, prevăzute în redacția alineatului (4¹) al articolului 46, ceea ce poate duce la interpretări diferite și la aplicarea neuniformă a legislației. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, cuvintele citate necesită a fi detaliate. Mai mult, având în vedere utilizarea în mai multe articole a expresiei „contact direct cu copii” se va analiza oportunitatea definirii acestui termen sau substituirii acestora cu termeni deja consacrați în legislație.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost introdusă o prevedere nouă în proiectul de lege care oferă o definiție a expresiei „contact regulat cu copii”.</p> <p>Prin <i>contact regulat cu copii</i> se înțelege interacțiunea directă, repetată sau continuă, în mod fizic ori la distanță cu utilizarea tehnologiilor informaționale și mijloacelor de comunicare, cu unul sau mai mulți copii, care decurge din atribuțiile funcției sau activității desfășurate și implică, în mod obișnuit, îngrijirea, supravegherea, protecția, educarea, instruirea, evaluarea, tratamentul ori consilierea copiilor, în următoarele domenii: educație, sănătate, protecție socială, justiție, ordine publică, sport, cultură și activități recreative. Domeniile enunțate decurg din punctul 54 din Raportul explicativ al Consiliului Europei la Convenția pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale.</p>

	<p>Cu privire la utilizarea expresiei „săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor” aceasta se propune a fi corelată cu expresiile prevăzute în Codul contravențional nr. 218/2008 (a se vedea art. 43 alin. (1) lit. g)) și Codul penal nr. 985/2002 (a se vedea de ex. art. 151 alin. (2) lit. b)).</p>	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că prevederile vizate deja sunt corelate în substanță cu expresiile reglementate în Codul contravențional nr. 218/2008 și Codul penal nr. 985/2002. Totuși, textul a fost ajustat corespunzător astfel încât să corespundă prevederilor din aceste două coduri.</p>
	<p>De asemenea, cu referire la utilizarea expresiei „instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții” aceasta se recomandă a fi revizuită, inclusiv prin prisma dispozițiilor art. 208 alin. (1) al Codului penal nr. 985/2002, în special în partea ce vizează includerea referinței la „precum și determinarea minorilor la săvârșirea unor fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc)” (reflecții valabile în tot textul proiectului).</p>	<p>Se acceptă. Menționăm că atât Codul penal cât și Codul contravențional stabilesc circumstanțe agravante ce vizează implicarea/ instigarea/ atragerea copiilor. Astfel, articolul 77 alineatul (1) litera g) din Codul penal stabilește în calitate de circumstanță agravantă „săvârșirea infracțiunii prin intermediul sau în prezența minorilor, persoanelor aflate în dificultate, persoanelor retardate mintal sau dependente de făptuitor”. Articolul 43 alineatul (1) litera c) stabilește în calitate de circumstanță agravantă „instigarea sau atragerea minorilor la săvârșirea contravenției”. Totodată, articolul 208 care incriminează Atragerea minorilor la activitate criminală sau determinarea lor la săvârșirea unor fapte imorale, stabilește la alineatul (1) „determinarea minorilor la săvârșirea unor fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc)”. Prin urmare, pentru asigurarea coerenței terminologice și a unei acoperiri normative complete, textul proiectului a fost ajustat și completat corespunzător.</p>
	<p>Un alt aspect ce necesită a fi revizuit este interdicția de angajare pentru anumite categorii de persoane, cum ar fi persoanele care au fost anterior condamnate, persoanele învinuite sau inculcate într-o cauză penală sau contravențională. Aceasta reprezintă o restrângere a dreptului la muncă, care trebuie să respecte principiul legalității, proporționalității și caracterului necesar al intervenției.</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că proiectul de lege stabilește: 1. Un spectru specific de profesii, și anume cele care implică contact regulat cu copii, fiind formulată și o definiție a acestei expresii în proiectul de lege; 2. Un spectru specific de infracțiuni și contravenții care duc la necesitatea suspendării, concedierii și interzicerii angajării spectrului de profesii sus-menționat.</p>

În partea ce vizează includerea, în textul normei a referinței la persoanele bănuite sau inculcate într-o cauză penală sau contravențională, aceasta poate ridica riscuri de neconstituționalitate, deoarece afectează principiul prezumției de nevinovăție, consacrat în art. 21 din Constituție. Potrivit acestui articol, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

De menționat, că în redacția actuală a art. 46 din Codul Muncii alin. (4) **deja reglementează anumite situații, care îngădesc dreptul de a ocupa anumite funcții** sau de a exercita o anumită activitate. Acest articol reglementează și alte aspecte decât capacitatea de muncă, în partea ce vizează vârsta angajatului.

Astfel, potrivit alin. (4) al art. 46 din Codul muncii:

„(4) **Se interzice încadrarea în muncă a persoanelor în vîrstă de pînă la 15 ani, precum și angajarea persoanelor private de instanța de judecată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în funcțiile și activitățile respective.**”

Totodată, completarea art. 6 din Codul muncii cu alin. (5), ține doar să aducă în concordanță prevederile art. 46 cu prevederile art. 6 din Codul muncii pentru a exclude orice interpretare ambiguă în acest sens.

Prezentul proiect de lege vine să asigure respectarea principiului interesului superior al copilului, prevăzut atât în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului (CNUDC), care se angajează să protejeze fiecare copil și să respecte drepturile acestuia, adoptată în 1989 (în vigoare în Republica Moldova din 25 februarie 1993), cât și în Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului.

Astfel conform, alin. 1 și 2 din art. 3 din Convenția menționată:

1. **În toate deciziile care îi privesc pe copii**, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, **interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.**

2. **Statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa**, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și **vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.**

		<p>De asemenea, potrivit art. 4 din Convenția dată, statele părți se angajează să ia toate măsurile legislative, administrative și altele care sunt necesare pentru a pune în practică drepturile recunoscute în prezenta Convenție.</p> <p>De asemenea, modificările operate vor asigura respectarea inclusiv a dreptului copilului de a fi protejat de orice formă de violență, abuz, neglijare, exploatare sau trafic, prevăzut la art. 23 din Legea nr. 370/2023, precum și în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului.</p> <p>Dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în funcțiile și activitățile respective va fi îngădit doar persoanelor care au fost implicate în săvârșirea anumitor infracțiuni / contravenții, care încalcă drepturile copiilor de a fi protejați împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv violența sexuală.</p> <p>Astfel, această îngădire se va realiza în baza unor probe deținute de către organele competente în constatarea și examinarea unor astfel de infracțiuni/contravenții.</p> <p>Totodată, persoanele, care sunt bănuite/învinuite în săvârșirea anumitor infracțiuni / contravenții față de sau cu implicarea copiilor, pe perioada desfășurării examinării cazului, vor fi suspendate din funcția ocupată, iar concedierea se va realiza doar în cazul confirmării faptei incriminate persoanei vizate.</p> <p>De altfel, cadrul legal în vigoare prevede deja o măsură similară. Astfel, articolul 76 alineatul (1) litera g) din Codul muncii prevede suspendarea contractului individual de muncă în cazul trimiterii în judecată pentru o infracțiune incompatibilă cu funcția deținută, până la rămânerea definitivă a hotărârii. Reieșind din obiecția înaintată, ar însemna că și această normă ar încălca prezumția de nevinovăție, ceea ce nu este cazul.</p>
--	--	---

		<p>Prin urmare, măsurile propuse urmăresc un scop legitim de prevenție și protecție a interesului superior al copilului, fără a echivala cu o constatare a vinovăției persoanei.</p>
	<p>Totodată, prin completarea art. 46 cu alin. (4¹) și (4²), se constată existența unei redundanțe normative, având în vedere existența unor reglementări similare, propuse în art. 57 alin. (1¹) al Codului muncii (a se vedea Art. I pct. 2 din proiect).</p>	<p>Nu se acceptă. Mentionăm că prevederile articolelor 46 și 57 urmăresc scopuri diferite. Astfel, prevederile propuse la articolul 46 urmăresc să stabilească interdicția angajării unor categorii persoane, în timp ce prevederile propuse la articolul 57 urmăresc să stabilească acele documente care trebuie prezentate la angajare, care să confirme lipsa circumstanțelor specificate la articolul 46 alineatele (4¹) și (4²) propuse. Astfel, în lipsa unei reglementări exprese la articolul 57, ar exista un risc de practici neuniforme și interpretări divergente privind natura și suficiența documentelor confirmative solicitate de angajatori. Astfel, prevederile articolelor 46 și 57 propuse creează un mecanism normativ coerent și complet, care permite atât stabilirea interdicțiilor, cât și verificarea efectivă și uniformă a respectării acestora.</p>
	<p>Aferent redacției propuse pentru alin. (4²) al art. 46 din Codul muncii, se atestă că aceasta este ambiguă. Subsecvent, prin norma propusă, se poate înțelege că aceasta instituie o interdicție nu doar în raport cu persoana care se angajează, ci și în raport cu alte persoane care locuiesc în cadrul unei gospodării. Această abordare creează o formă de răspundere indirectă, ceea ce nu este compatibilă cu principiile generale ale dreptului. Or, răspunderea se aplică personal și nu prin asociere cu alte persoane. Mai mult, norma, în redacția propusă, limitează accesul la muncă a persoanei, având la bază unii factori care nu vizează conduita sa proprie. O astfel de măsură instituită, poate fi considerată disproporționată din perspectiva constituțională. Or, nu există o legătură directă și necesară între scop (protecția copilului) și măsura instituită (limitarea dreptului la muncă, a persoanelor care</p>	<p>Nu se acceptă. Redacția propusă la articolul 46 alineatul (4²) nu instituie o formă de răspundere indirectă și nu sancționează conduita altor persoane, ci stabilește o condiție de eligibilitate pentru ocuparea unor funcții specifice, caracterizate prin exercitarea activității la domiciliu și implicarea directă în îngrijirea și educarea copilului. Astfel, norma vizează un cerc restrâns de profesii (așa cum este indicat în Nota de fundamentare cu titlu de exemplificare: asistenți parentali profesioniști, părinți-educatori, tutori/curatori), în cadrul cărora mediul de trai al persoanei angajate devine în mod clar mediul de trai al copilului. În acest sens, rigorile nu se pot limita exclusiv la persoana angajatului, dar trebuie să acopere și gospodăria în care copilul va locui.</p>

	<p>locuiesc în cadrul unei gospodării împreună cu alte persoane, care nu corespund condițiilor specificate la alin. (4¹)).</p>	<p>Măsura este justificată de necesitatea protejării efective a interesului superior al copilului și are un caracter preventiv, fiind aplicabilă exclusiv în situațiile în care coabitarea poate genera riscuri reale pentru siguranța, integritatea și dezvoltarea armonioasă a copilului.</p> <p>De exemplu, se consideră inadecvată angajarea unei persoane în calitate de asistent parental profesionist în cazul în care aceasta locuiește împreună cu o persoană care a fost condamnată sau este învinuită pentru comiterea unor fapte de natură sexuală asupra unui copil. Au fost înregistrate situații în care copii aflați în plasament au fost supuși abuzului chiar de către alți membri ai gospodăriei, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri de prevenire mai stricte.</p> <p>Prin urmare, există o legătură directă și justificată între scopul urmărit – asigurarea protecției copilului – și măsura instituită, aceasta fiind proporțională, adecvată și necesară în raport cu specificul funcțiilor reglementate.</p>
	<p>Din punct de vedere redacțional: - din dispoziția introductivă a pct. 1 „textul „alineatele (4¹) – (4¹)” necesită a fi substituit cu textul „alineatele (4¹) și (4¹)”;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>- norma prevăzută la alineatul (4¹) este expusă printr-o frază mult prea lungă, greu de înțeles. În context, întru, respectarea art. 54 alin. (1) lit. a) și b) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017), se recomandă fragmentarea acestei norme în mai multe diviziuni.</p>	<p>Se acceptă. Norma a fost reformulată prin includerea de subpuncte, astfel încât să fie asigurată claritatea și caracterul explicit al prevederii.</p>
	<p>Cu referire la pct. 2: În redacția propusă pentru art. 57 alin. (1¹) al Codului muncii, din dispoziția lit. a) se vor exclude cuvintele „sau contravenții”, iar din dispoziția lit. b) se vor exclude cuvintele „,infrațiuni sau”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>În partea ce vizează dispoziția lit. c) a alin. (1¹), se vor vedea observațiile expuse mai sus, aferente interdicției de angajare într-o funcție care implică un contact regulat cu</p>	<p>S-a luat act. Argumentele au fost expuse mai sus.</p>

	<p>copiii, a persoanelor bănuite sau inculpate într-o cauză penală sau contravențională.</p>	
	<p>Referitor la redacția lit. c) a alin. (1¹), cuvintele „persoana nu are calitatea de” se propun a fi substituite cu cuvintele „privind lipsa calității de”. Subsecvent, norma se va reformula, astfel încât să se facă distincție între calitatea de bănuțit, învinuit și inculpat într-o cauză penală, și respectiv, referința la calitatea de contravenient dintr-o cauză contravențională.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Dispoziția alin. (1²), în forma propusă nu vizează obiectul de reglementare a proiectului de lege respectiv. Or, acesta face referire generică la prezentarea de către cetățenii străini și apatrizi, care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova o perioadă mai mică de 12 luni, a cazierului judiciar și cazierului contravențional la încheierea contractului individual de muncă. Mai mult, redacția propusă este contradictorie și poate conduce la încălcarea principiului nediscriminării în sfera muncii, în contextul în care potrivit condițiilor generale stabilite la alin. (1) al art. 57 din <i>Codul muncii</i>, la încheierea contractului individual de muncă, persoana care se angajează nu are obligația de a prezenta angajatorului cazierul judiciar sau cazierul contravențional.</p> <p>În contextul dat, norma prevăzută la alin. (1²) necesită a fi raportată la dispozițiile alin. (1¹) din același articol (a se face trimitere la acest alineat), pentru a se circumscrie obiectului de reglementare al proiectului, precum și pentru a se asigura legătura logico-juridică între reglementări.</p>	<p>Se acceptă. Dispoziția alineatului (1²) din articolul 57 din Codul muncii a fost revizuită prin prisma obiecției înaintate.</p>
	<p>Din punct de vedere redacțional și al tehnicii legislative: - însemnarea diviziunilor pct. 2 prin subpunctele 1) și 2), nu corespunde regulilor tehnicii legislative și uzanțelor de redactare a actelor normative. În context, se propune excluderea numerotării subpunctelor citate;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>- în dispoziția subpct. 2), textul „alineatele (1)–(1¹) se va substitui cu textul „alineatele (1) și (1¹)”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p>Pct. 3 prevede completarea art. 76 din Codul muncii, cu lit. g¹), cu următorul cuprins: „g¹) inițierea unei cauze penale sau contravenționale pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor sau săvârșită cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea acesteia, în care salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii are calitatea de învinuit, inculpat sau contravenient. Suspendarea contractului individual de muncă se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale sau contravenționale;”. În contextul expus, se consideră că în cazul în care salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii are calitatea de învinuit, inculpat sau contravenient, acestuia i se pot suspenda raporturile de muncă în condițiile lit. g) al art. 76 din Codul muncii. Potrivit acestei litere, contractul individual de muncă se suspendă în cazul trimiterii în instanța de judecată a dosarului penal privind comiterea de către salariat a unei infracțiuni incompatibile cu munca prestată, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. În cele din urmă, norma propusă la lit. g¹) se va revizui, în scopul eliminării contradicțiilor normative și a evitării situațiilor dublei suspendări.</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederea propusă prin litera g¹) reglementează o situație distinctă și mai restrictivă decât cea prevăzută la lit. g) din articolul 76 al Codului muncii. În mod specific, aceasta vizează situațiile în care există suspiciuni privind săvârșirea unor infracțiuni sau contravenții față de un copil sau o persoană aflată în imposibilitatea de a se apăra, în contextul exercitării unor funcții care implică contact regulat cu copiii. Spre deosebire de lit. g), care condiționează suspendarea de etapa trimiterii cauzei în instanța de judecată și de caracterul incompatibil al infracțiunii cu funcția deținută, litera g¹) instituie un mecanism preventiv, aplicabil la o etapă incipientă a procedurii (inițierea cauzei penale sau contravenționale), justificat de necesitatea protejării imediate a interesului superior al copilului. Prin urmare, litera g¹) propusă nu dublează reglementarea existentă, ci introduce un standard diferențiat și mai înalt de protecție. Se consideră proporțională reglementarea propusă cu vulnerabilitatea sporită a beneficiarilor și cu riscurile funcțiilor ce implică contact direct și regulat cu copiii.</p>
	<p>Subsecvent, având în vedere dispozițiile propuse la art. 46 alin. (4¹) și (4²) din Codul muncii, se va analiza necesitatea suspendării contractului individual de muncă în situațiile de instituire a măsurii de ocrotire judiciară, precum și a aflării la evidență la medicul psihiatru-narcolog, a salariatului care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii.</p>	<p>Se acceptă. Menționăm că necesitatea suspendării acestor categorii de persoane este necesară, având în vedere contactul pe care acestea le au cu copiii. Prin natura lor, instituirea unei măsuri de ocrotire judiciară sau aflarea la evidență medicului psihiatru-narcolog reflectă circumstanțe care pot afecta în mod direct și continuu capacitatea persoanei de a asigura protecția copilului, în funcțiile ce implică contact regulat cu copii. Prin urmare, cadrul propus la art. 46 alin. (4¹) și (4²) operează ca un filtru de aptitudine</p>

		<p>pentru funcțiile respective și ca o garanție suplimentară pentru a asigura protecția copilului.</p>
	<p>La pct. 5, norma propusă pentru completarea art. 213 din Codul muncii, cu alin. (1¹) urmează a fi revăzută, întrucât este o normă specifică aferentă instituirii obligației angajatorului de a asigura instruirea salariaților care dețin funcții care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, cu privire la protecția copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării, la depistarea semnelor și raportarea cazurilor menționate, la înțelegerea și controlul comportamentului provocator al copilului, precum și cu privire la aplicarea măsurilor nonviolente de disciplinare a copilului. Or, art. 213 din Codul muncii prevede, cu titlul general, drepturile și obligațiilor angajatorului în domeniul formării profesionale, iar norma propusă excedă caracterul general al reglementărilor.</p> <p>În subsidiar, introducerea unei asemenea norme în art. 213 poate afecta coerența cadrului juridic în lipsa unor reglementări similare de instruire a salariaților pentru alte funcții, decât cele care implică munca cu minorii. Mai mult, includerea unei asemenea norme va crea un precedent nereușit, astfel, încât ar putea urma solicitări similare și de la alte autorități pentru completarea art. 213, în partea ce vizează completarea acestuia cu obligația angajatorului de a asigura instruirea salariaților în diferite domenii de activitate, fapt ce va distorsiona atât structura articolului, cât și conceptul inițial al Codului muncii.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Menționăm că norma inițial propusă la articolul 213 va fi obiectul unui articol nou, separat, parte a unui capitol nou în cadrul Titlului X, dedicat muncii care implică contact regulat cu copiii.</p>
	<p>La Art. II, care prevede completarea Codului de procedură civilă nr. 225/2003, cu art. 293⁵:</p> <p>Sub aspect conceptual, constatăm că art. 293⁵ se propune a fi inclus în capitolul XXV/1 din Codul de procedură civilă. Acesta are ca obiect de reglementare, „Înapoierea copilului și exercitarea dreptului de vizitare a copilului”. Dispozițiile acestui capitol sunt detaliate în capitolul II</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă are ca obiectiv punerea în aplicare a prevederilor Convenția de la Haga din 1980 privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii, inclusiv sub aspect preventiv. În acest sens, Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat a elaborat linii directoare de bune practici care</p>

	<p>„Înapoierea copilului” din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite. Tot în acest capitol sunt stabilite și adoptarea măsurilor de protecție a copilului de către instanța de judecată (Curtea de Apel Chișinău), pe întreaga durată a procesului de înapoiere a copilului (art. 18). Respectiv, măsurile de protecție a copiilor pe întregul proces al înapoierii copilului” sunt deja reglementate de art. 18 al Legii nr. 292/2024 și nu pot fi dublate sau contrar prevăzute în capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă.</p> <p>În subsidiar, reglementările propuse la art. 293⁵ din Codul de procedură civilă nu vizează măsurile de protecție a copilului în cazul procesului examinării cererii prin care se solicită înapoierea copilului, ci măsuri de protecție distincte, cu rol preventiv, dispuse de instanța judecătorească din raza domiciliului copilului, care au loc până la scoaterea copilului peste hotare, în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe, de deplasare sau reținere ilicită a copilului. Respectiv, acestea nu pot fi incluse în capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă, având în vedere obiectul de reglementare diferit al dispozițiilor.</p>	<p>recomandă statelor instituirea unor mecanisme de prevenire a deplasărilor sau reținerilor ilicite de copii (a se vedea cu titlu de referință <i>Linii directoare III. Măsuri preventive</i>).</p> <p>Introducerea acestor prevederi în capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă urmărește asigurarea unui cadru normativ coerent și complet, care să acopere nu doar faza de remediere, <i>i.e.</i> înapoierea copilului, dar și componenta de prevenție a fenomenului.</p> <p>În același timp, măsurile prevăzute la art. 18 din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite se aplică exclusiv în contextul procedurii de înapoiere a copilului și au caracter procesual, fiind incidente după producerea situației ilicite. Acestea nu instituie un mecanism general de prevenire în sensul Convenției de la Haga.</p> <p>Prin urmare, reglementările nu se suprapun, ci sunt complementare.</p>
	<p>În altă ordine de idei, reglementările propuse la art. 293⁵ din Codul de procedură civilă pot aduce atingere dreptului la libera circulație, consacrat în art. 27 din Constituție. Or, măsurile propuse în acest articol reprezintă o restrângere a dreptului la circulație, care trebuie să respecte cumulativ legalitatea, necesitatea și proporționalitatea acestora.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că prevederile propuse instituie posibilitatea înaintării unei cereri în instanță pentru restrângerea dreptului la libera circulație pe o perioadă anumită de timp, în funcție de circumstanțele particulare ale fiecărui caz individual.</p> <p>În cazul inexistenței unui temei sau suspiciuni fundamentate, instanța nu va dispune aplicarea unei măsuri de protecție.</p> <p>Totodată, chiar și în cazul dispunerii unei asemenea măsuri, menționăm că aceasta este dispusă pentru a asigura respectarea interesului superior al copilului, fundamentat pe probe concrete. Or, dreptul la libera circulație nu este un</p>

		<p>drept absolut și poate fi supus unor restrângeri, atât timp cât respectă criteriile de calitate a legii.</p> <p>Suplimentar, atragem atenția că sunt state care instituie rigori mai mari, cum ar fi România. Potrivit legislației acestui stat, un părinte nu poate părăsi teritoriul României cu copilul fără declarația notarială prin care celălalt părinte își exprimă consimțământul cu privire la efectuarea de călătorii în străinătate, în conformitate cu articolul 30 alineatul (1) litera b) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.</p>
	<p>Potrivit definiției de „deplasare ilicită a copilului”, definită în art. 3 al Legii nr. 292/2024, acest termen semnifică „scoaterea copilului cu vârsta de până la 16 ani din statul în care își are reședința obișnuită, pentru o perioadă mai mare de 30 de zile, fără acordul scris, legalizat notarial, al celuilalt reprezentant legal sau, după caz, al persoanei ori autorității desemnate să apere drepturile și interesele copilului și să acționeze în interesele și în numele copilului în materie de protecție, de siguranță, de ocrotire a sănătății, de educație, de proprietate și de alte drepturi ale copilului”. Respectiv, deplasarea copilului peste hotarele țării pe o perioadă de până la 30 de zile, în contextul definiției citate, nu se consideră deplasare ilicită.</p> <p>În contextul dat, aplicarea dispozițiilor propuse la art. 293⁵ din Codul de procedură civilă, ar putea duce la îngrădirea dreptului inclusiv a celor 30 de zile legale de deplasare a copilului peste hotarele țării, în contextul unor suspiciuni ale reclamantului și aplicării unor măsuri restrictive de către instanța de judecată, în aceeași zi în care cererea a fost admisă, potrivit alin. (2) al art. 293⁵.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile propuse au un scop preventiv, respectiv evitarea situațiilor în care copilul ar putea fi deplasat sau reținut ilicit. Faptul că legea stabilește un prag de 30 de zile nu exclude riscul ca o deplasare aparent temporară să se transforme într-una ilicită. Măsurile pot fi dispuse doar dacă există indicii reale și fundamentate pe probe, nu simple suspiciuni, în conformitate cu prevederile articolului 293⁵ alineatul (3) din proiectul de lege.</p> <p>Instanța examinează fiecare caz în mod individual și aplică măsuri doar dacă acestea sunt necesare și proporționale. Prin urmare, nu se limitează automat dreptul la deplasare pentru o anumită perioadă, ci se intervine doar în situații justificate, pentru protejarea interesului superior al copilului.</p>
	<p>Aferent, cuvintelor „bănuieli rezonabile”, menționăm că acestea sunt interpretabile, în măsura în care nu sunt stabilite anumite criterii clare de apreciere a bănuielilor și garanțiile procedurale împotriva abuzului. O asemenea abordare, contravine principiului securității juridice, precum și a previzibilității legii.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că bănuielile rezonabile sunt standardul instituit pentru a înainta o cerere în fața instanței pentru a dispune una din măsurile de protecție prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în</p>

		<p>străinătate sau reținerii ilicite, în mod prompt. Ulterior, în termen de 10 zile, instanța va dispune aplicarea măsurii de protecție doar în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe, potrivit alineatului (3) din articolul 293⁵ propus.</p>
	<p>În partea ce vizează determinarea exactă, în art. 293⁵ alin. (1), a termenului de aplicare a măsurii de protecție a copilului (pentru un termen de până la 6 luni), acest aspect se propune a fi revăzut. Or, se consideră că termenul de aplicare a măsurii trebuie să fie stabilit de instanța de judecată pe o durată determinată ori până la încetarea motivelor care au justificat-o, similar ca reglementarea stabilită la art. 18 alin. (3) al Legii nr. 292/2024. Mai mult, acest aspect este reflectat inclusiv în redacția alin. (4) al art. 293⁵, care stabilește că, „în cazul dispunerii uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la alineatul (1), se vor aplica corespunzător prevederile articolului 18 alineatele (3)-(4) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Menținerea plafonului de „până la 6 luni” este justificată, întrucât oferă instanței de judecată o marjă suficientă de apreciere pentru a stabili durata concretă a măsurii în funcție de circumstanțele fiecărui caz. Astfel, termenul nu este unul fix, ci reprezintă o limită maximă, în interiorul căreia instanța poate individualiza măsura în mod proporțional. Totodată, în situația în care persistă motivele care au justificat dispunerea măsurii, partea interesată are posibilitatea de a solicita prelungirea acesteia printr-o nouă cerere. În acest mod, se asigură un echilibru între necesitatea protecției copilului și caracterul temporar al măsurilor, fără a institui restricții excesive sau automate.</p>
	<p>Redacția alin. (2) al art. 293⁵ prevede: „Instanța de judecată va dispune, prin încheiere, una dintre măsurile prevăzute la alineatul (1) în aceeași zi în care cererea a fost admisă, ca măsură de asigurare, până la soluționarea cauzei în fond.”. Norma propusă se va revedea, întrucât instanța nu poate dispune aplicarea unor măsuri înainte de a examina dacă există motive care justifică bănuiala că copilul ar putea fi deplasat sau reținut ilicit. Mai mult, alin. (2) în redacția propusă este contrar alin. (3) al aceluiași articol, care prevede că „Instanța va dispune aplicarea măsurii de protecție doar în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe”.</p>	<p>Nu se acceptă. Dispunerea măsurii în aceeași zi este esențială pentru eficiența mecanismului de prevenție, având în vedere riscul real de producere rapidă a unei deplasări sau rețineri ilicite a copilului. Măsura are caracter provizoriu și se aplică până la soluționarea cauzei în fond, tocmai pentru a preveni. Totodată, această reglementare nu exclude obligația instanței de a verifica existența unor motive temeinice. Examinarea cererii și aprecierea probelor au loc anterior dispunerii măsurii, chiar dacă într-un cadru urgent. Prevederile alineatelor (2) și (3) nu sunt contradictorii, dar complementare. Astfel, alineatul (2) stabilește celeritatea intervenției, iar alineatul (3) condiția de fond privind confirmarea bănuielilor prin probe. În lipsa unei intervenții imediate, există riscul ca mecanismul să devină inefficient,</p>

		<p>în special dacă persoana vizată ar putea întreprinde măsuri pentru a se eschiva de la aplicarea eventualelor măsuri de protecție.</p>
	<p>Mai mult, se consideră necesar ca nota de fundamentare să conțină argumente care justifică necesitatea luării unor asemenea măsuri de protecție a copilului de către instanța de judecată, abordarea problemei reale, inclusiv prezentarea unor date statistice privind existența unor asemenea cazuri de deplasare sau reținere ilicită a copilului. În lipsa acestor date, intervenția normativă nu poate fi justificată.</p>	<p>Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată cu date statistice pertinente pentru perioada 2019-2026 cu privire la cauzele de examinare a cererilor privind înapoierea copiilor.</p>
	<p>Sub aspect redacțional, din art. 293⁵ alin. (2), textul „măsurile prevăzute la alin. (1)” urmează a fi revăzut, prin prisma art. 55 alin. (3) al Legii nr. 100/2017, care prevede neadmiterea trimiterii la o altă normă de trimitere. Astfel, constatăm că în alin. (1) se face trimitere la măsurile stabilite în art. 18 alin. (2) din <i>Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite</i>.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>La Art. III, care prevede modificarea art. 15 alin. (4¹) din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie: Se constată că potrivit redacției propuse, aprobarea programului de vizitare a copilului de către părintele care a fost luat în evidență în calitate de agresor familial se va realiza de către instanța de judecată și nu de către autoritatea tutelară teritorială, așa cum este reglementat în redacția în vigoare a normei. În acest sens, întru evitarea interpretărilor eronate, nota de fundamentare va cuprinde argumentele care justifică o asemenea modificare a art. 15 alin. (4¹) din Legea nr. 45/2007.</p>	<p>Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată corespunzător. Menționăm că la 2 aprilie 2026, Parlamentul a adoptat în primă lectură proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția copilului și executarea hotărârilor privind exercitarea drepturilor părintești). Potrivit Articolului I, punctul 3 din proiectul sus-menționat, stabilirea programului de întrevederi îi va reveni în mod exclusiv instanței de judecată. Astfel, menționăm că se urmărește să se țină pasul cu evoluțiile recente ale cadrului normativ și cu intențiile legiuitorului de a efectua ajustări în cadrul normativ.</p>
	<p>Subsecvent, se va analiza oportunitatea substituirii cuvintelor „cu excepția cazului în care această vizitare contravine interesului superior al copilului” cu cuvintele „în măsura în care aceasta nu contravine interesului superior al copilului”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p>La Art. IV, care prevede modificarea Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți:</p> <p>În pct. 1, prin completarea art. 7 din Legea nr. 140/2013 cu lit. q) se instituie obligația autorității tutelare teritoriale de a prezenta, „în termen de 3 zile lucrătoare, casei teritoriale de asigurări sociale informația privind plasarea copilului, în condițiile articolului 12, într-un serviciu de plasament sau privind încetarea plasamentului copilului din serviciul social de plasament, în scopul stabilirii/modificării/suspendării sau încetării achitării oricărui tip de prestații sociale”.</p> <p>Reglementarea sus-citată se recomandă a fi revizuită, întru asigurarea clarității și previzibilității normei. Astfel, în dispoziția propusă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se va determina momentul începerii curgerii termenului de 3 zile, pentru a nu crea situații de interpretare diferită și aplicabilitate neuniformă a normei; - considerăm relevant a se determina ce trebuie să conțină informarea și care este procedura prin care se va realiza aceasta; 	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - nu este clar cine stabilește, modifică/ suspendă sau încetează achitarea oricărui tip de prestații sociale; 	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - se va evita, stabilirea scopului normei, or, scopul se indică de regulă, în nota de fundamentare și nu în textul dispoziției propriu-zise. 	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că includerea scopului într-o redacție scurtă asigură o claritate sporită a normei. Totodată, Nota de fundamentare a fost completată corespunzător pentru a oferi mai multă claritate privind necesitatea acestei norme.</p>
	<p>În pct. 2, în vederea înțelegerii juste a intenției de modificare a art. 12 alin. (5) din Legea nr. 140/2013, considerăm necesar ca nota de fundamentare să justifice prin argumente temeinice excluderea, din redacția în vigoare, a cuvintelor „ori la finalizarea anului de studii pe parcursul căruia a atins vârsta respectivă”.</p>	<p>Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată corespunzător.</p>
	<p>Pct. 4, care prevede expunerea în redacție nouă a art. 18 alin. (2) din Legea nr. 140/2013, se recomandă a fi exclus din următoarele considerente:</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că redacția actuală a alineatului (5) din articolul 9 și a alineatului (2) din articolul 18 deja prevede</p>

	<p>- art. 18 are ca obiect de reglementare evidența copiilor separați de părinți. Astfel, dispozițiile ce vizează evidența copiilor aflați în situații de risc precum și dispozițiile ce vizează registrul de evidență al acestora excedă obiectul de reglementare al art. 18;</p> <p>- dispozițiile aferente evidenței copiilor aflați în situații de risc se regăsesc în art. 9 al aceleiași legi. Potrivit art. (5) al articolului citat, registrul de evidență a copiilor aflați în situații de risc se ține de către autoritatea tutelară locală, fiind completat de către specialistul pentru protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar.</p>	<p>existența registrelor de evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Propunerea vine să completeze redacția existentă în ambele cazuri prin clarificarea faptului că specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare „asigură introducerea datelor acestora în sistemele informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale”. Aceste proceduri deja se realizează în practică, iar datele în discuție sunt introduse în Sistemul informațional în protecția copilului și SI eSocial.</p>
	<p>La Art. V, care prevede modificări la Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției: Având în vedere că intențiile de modificare vizează doar completarea art. 10 al Legii nr. 99/2010, dispoziția introductivă va prevedea nemijlocit acest fapt.</p>	<p>Nu se acceptă deoarece au fost incluse și alte propuneri de modificare a Legii nr. 99/2010.</p>
	<p>În scopul expunerii în succesiune logică a prevederii, se recomandă ca reglementarea propusă la art. 10 alin. (6) să constituie alin. (3²) al aceluiași articol.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>La Art. VII, după cuvintele „în vigoare la” propunem a fi incluse cuvintele „expirarea a”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Subsecvent, se va analiza necesitatea completării art. VII cu dispoziția potrivit căreia, Guvernul, într-un anumit termen determinat, va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.</p>	<p>Nu se acceptă. În procesul de avizare nu au fost înaintate propuneri de modificare a actelor normative ale Guvernului, iar în procesul de elaborare a prezentului proiect de lege nu au fost identificate asemenea acte.</p>
	<p>Suplimentar, se recomandă expunerea actelor normative supuse modificărilor în ordine cronologică.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Agencia de Guvernare Electronica</p>	<p>Redacția propusă pentru art. 18 alin. (2) Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți este neclară din perspectiva cadrului aplicabil registrelor de stat și a arhitecturii informaționale avute în vedere. Pe de o parte, norma menține noțiunea de „registre de evidență”, iar pe de altă parte prevede introducerea datelor în sistemele informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și</p>	<p>Nu se acceptă. Se consideră oportun de menținut redacția cu privire la necesitatea deținerii „registrelor de evidență” vizate de către autoritățile tutelare. Implementarea redacției propuse de AGE implică costuri adiționale față de cele existente, deoarece presupun necesitatea dezvoltării modulelor noi în sistemele informaționale existente (SIPC și SI eSocial) în acest sens.</p>

	<p>Protecției Sociale, fără a clarifica dacă este vorba despre un registru de stat unic, despre evidențe sectoriale distincte sau despre funcționalități ale unor sisteme informaționale existente. În forma propusă, norma poate genera interpretări privind existența unor evidențe paralele și riscuri de dublare a datelor.</p> <p>În acest context, considerăm necesară reformularea normei astfel încât să rezulte expres că necesitățile de evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se realizează prin funcționalități dezvoltate în cadrul sistemelor informaționale existente, deținute de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.</p> <p>Subsecvent, pentru asigurarea unei evidențe unice și evitarea dublării seturilor de date, propunem următoarea redacție a art.18 alin. (2) din Legea nr. 140/2013: „(2) <i>Evidența copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se realizează de către autoritatea tutelară locală și de către specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale, prin introducerea și actualizarea datelor în cadrul sistemelor informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.</i>”</p>	
<p>Curtea Supremă de Justiție</p>	<p>Cu privire la articolul 46 alineatul (1¹), textul „sau care se află în calitate de învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională” pare a fi problematic din perspectiva art. 5 alin. (3) din Convenția de la Lanzarote, potrivit căruia, fiecare parte va lua măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu dreptul său intern, pentru a se asigura, prin condițiile impuse candidaților la ocuparea acelor profesii care implică, în mod regulat, contactul cu copiii, că aceștia nu au fost condamnați pentru fapte de exploatare sau de abuz sexual asupra copiilor și art. 21 din Constituție – prezumția nevinovăției.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că proiectul de lege stabilește:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Un spectru specific de profesii, și anume cele care implică contact regulat cu copii, fiind formulată și o definiție a acestei expresii în proiectul de lege; 2. Un spectru specific de infracțiuni și contravenții care duc la necesitatea suspendării, concedierii și interzicerii angajării spectrului de profesii sus-menționat. <p>Suspendarea și interzicerea angajării persoanei într-o funcție/poziție care implică contact regulat cu copiii în timpul desfășurării procedurilor nu constituie o ingerință în prezumția de nevinovăție. Aceste măsuri au caracter preventiv și nu implică o apreciere asupra vinovăției persoanei vizate.</p>

		<p>De altfel, cadrul legal în vigoare prevede deja o măsură similară. Astfel, articolul 76 alineatul (1) litera g) din Codul muncii prevede suspendarea contractului individual de muncă în cazul trimiterii în judecată pentru o infracțiune incompatibilă cu funcția deținută, până la rămânerea definitivă a hotărârii. Reieșind din obiecția înaintată, ar însemna că și această normă ar încălca prezumția de nevinovăție, ceea ce nu este cazul.</p> <p>Prin urmare, măsurile propuse urmăresc un scop legitim de prevenție și protecție a interesului superior al copilului, fără a echivala cu o constatare a vinovăției persoanei.</p> <p>Menționăm că în cazul dovedirii nevinovăției persoanei în cadrul procedurilor judiciare, suspendarea sau restricția la angajare vor fi anulate. În acest caz, reiese că măsura are caracter pur temporar.</p> <p>Astfel, considerăm că a fost asigurat un echilibru corect între necesitatea protejării interesului superior al copilului și garantarea dreptului la muncă a persoanei.</p>
	<p>Cu privire la articolul 46 alineatul (1²), Curtea propune substituirea cuvântului „persoanei” cu cuvântul „angajatului”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Cu privire la Articolul 76 litera g¹), potrivit notei de fundamentare, autorul propune introducerea normei respective cu scopul de a reglementa „dreptul angajatorului de a suspenda un salariat din funcție, în cazurile specificate la punctul 1.1 (art. 46 alin. (4¹) – (4²)”.</p> <p>Curtea Supremă de Justiție menționează că o asemenea formulare indicată în nota de fundamentare nu corespunde conținutului și naturii juridice a art. 76 din Codul muncii, care reglementează suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților. La caz suspendarea nu reprezintă o opțiune sau un drept a angajatorului, ci intervine de drept, atunci când sunt întrunite condițiile legale. Prin urmare, utilizarea în nota de fundamentare a noțiunii de „drept al angajatorului” este eronată și poate genera confuzii și interpretări neuniforme. În acest context, se impune corectarea notei de</p>	<p>Se acceptă. Nota de fundamentare a fost ajustată corespunzător. Totodată, menționăm că normele propuse vor face obiectul unui articol separat dintr-un capitol separat dedicat al Titlului X din Codul muncii.</p>

	fundamentare, cu indicarea faptului că, în cazurile prevăzute la pct. 1.1 (art. 46 alin. (4 ¹)–(4 ²), angajatorul urmează să suspende contractul individual de muncă.	
	Cu referire la articolul 86 litera j ¹), Curtea propune următorul text: „săvârșirea de către salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii, a unei infracțiuni sau contravenții, specificate la articolul 46 alineatul (4 ¹), stabilită prin hotărârea definitivă a instanței de judecată sau, după caz, prin decizia definitivă a agentului constatator”.	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	Cu privire la articolul 293 ⁵ alineatul (2) din Codul de procedură civilă, Curtea consideră că normele urmează a fi ajustate prin înlocuirea cuvântului „admitere” cu „depunere”.	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	Totodată Curtea consideră necesară completarea alin. (3) după sintagma „10 zile lucrătoare de la depunerea acesteia” cu cuvintele „spre examinare”, în vederea delimitării clare a etapelor procesuale. În redactarea actuală, textul poate genera confuzii cu privire la momentul de la care începe să curgă termenul de 10 zile, fiind neclar dacă acesta vizează simpla depunere a cererii sau inițierea efectivă a examinării acesteia de către instanța de judecată. Astfel introducerea sintagmei „spre examinare” este necesară pentru a evidenția că termenul respectiv se referă la perioada în care cauza este pusă pe rol.	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	Cu privire la articolul 15 din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, formularea propusă, care instituie că minorii „se vor afla” cu părintele victimă, are un caracter imperativ și poate conduce la aplicarea automată a măsurii, fără o analiză individualizată a situației copilului. Or, potrivit principiului fundamental al interesului superior al copilului, orice decizie care îl privește trebuie să fie rezultatul unei evaluări concrete, realizate în funcție de circumstanțele specifice fiecărui caz.	Nu se acceptă. Menționăm că potrivit normei propuse, în cazurile de violență în familie, copilul se va afla cu victima violenței în familie, <u>cu condiția ca aceasta are capacitatea de a asigura creșterea și îngrijirea copiilor</u> . Totodată, se realizează evaluarea inițială a situației copilului prin prisma managementului de caz, care include constatarea sau infirmarea riscului pentru copil, evaluarea necesităților, inclusiv necesitatea disponerii anumitor măsuri în raport cu copilul, cum ar fi: scoaterea de urgență

	<p>Textul propus nu reglementează situațiile în care copiii au domiciliul stabil de o perioadă îndelungată cu părintele agresor. În asemenea cazuri, aplicarea automată a regulii potrivit căreia copilul se va afla cu părintele victimă nu este întotdeauna oportună, fiind necesară o evaluare individualizată a circumstanțelor concrete, inclusiv a mediului de trai, a relațiilor existente și a capacității efective de îngrijire.</p> <p>Prin urmare, se constată necesitatea reformulării normei astfel încât aceasta să nu instituie o aplicare automată a regulii privind locul de aflare a copilului, ci să permită o apreciere individualizată în fiecare caz, în funcție de interesul superior al copilului și de circumstanțele concrete ale situației familiale.</p> <p>Totodată, Curtea menționează că instituirea condiției referitoare la „capacitatea de a asigura creșterea și îngrijirea copiilor” nu este necesară și nici oportună în cadrul acestei norme, întrucât poate afecta scopul principal al reglementării și anume asigurarea protecției imediate și efective a copilului și a părintelui victimă în situații de violență în familie. O astfel de condiție presupune o evaluare complexă, care nu poate fi realizată prompt în contextul aplicării unei măsuri urgente. În vederea asigurării interesului superior al copilului, este mai adecvat ca această măsură să se aplice fără condiții suplimentare, iar capacitatea de îngrijire să fie verificată ulterior de autoritățile competente, în cadrul procedurilor prevăzute de lege.</p>	<p>a copilului din familie, menținerea copilului în familie, înlăturarea agresorului.</p> <p>În acest sens, atragem atenția că aflarea copilului cu victima la etapa incipientă a cazurilor de violență în familie nu exclude posibilitatea plasării copilului cu un alt reprezentant legal, sau menținerii copilului cu părintele care poate să-i asigure creșterea și îngrijirea acestuia.</p> <p>Atragem atenția că termenul efectuării evaluării inițiale a situației copilului este reglementat în articolul 9 din Legea nr. 140/2013, care prevede că aceasta se realizează imediat în cazul în care se constată existența unui pericol iminent pentru copil.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că acest text (norma evidențiată) este necesar pentru a asigura evitarea situațiilor în care victima violenței în familie nu are capacitatea de a asigura creșterea și îngrijirea copiilor, cu titlu de exemplu: victima adultă poate fi internată în spital urmare a violenței în familie. Totodată redacția propusă la alineatul (4¹) cu care se propune a fi completat articolul 15 din Legea nr. 45/2007, în cel de-al doilea enunț reflectă măsurile ce urmează a fi întreprinse pentru a evalua situația copilului în scopul constatării existenței sau inexistenței situației de risc față de copil, și anume prin realizarea evaluării inițiale a situației copilului care implică consultarea opiniei acestuia. Aceste proceduri deja sunt reglementate în cadrul normativ în vigoare, în special articolul 9 din Legea nr. 140/2013.</p>
<p>Avocatul pentru copilului</p> <p>Poporul drepturile</p>	<p>Avocatul Poporului pentru drepturile copilului propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Extinderea interdicției propuse la alin. (4¹) și (4²) a articolului 46 din Codul muncii și la persoanele cu calitate de bănuț, în cazul infracțiunilor cu caracter sexual prevăzute de Convenția Lanzarote. 	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p>- Consacrarea expresă a principiului conform căruia, pentru infracțiunile privind viața sexuală săvârșite asupra copiilor, interdicția de angajare în funcții care implică un contact regulat cu copiii se menține indiferent de faptul stingerii antecedentelor penale sau a reabilitării judecătorești.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>- Extinderea interdicției și pentru persoanele care întreprind activitatea de voluntariat ce presupune contact regulat cu copiii, cu modificarea corespunzătoare a Legii nr. 326/2025 cu privire la activitatea de voluntariat.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost completat cu un articol nou care aduce completări la articolele 15 și 16 din Legea nr. 326/2025 cu privire la activitatea de voluntariat, care reglementează drepturile și obligațiile voluntarului, precum și contractul de voluntariat.</p>
	<p>- Completarea notei de fundamentare cu o justificare explicită și detaliată pentru fiecare categorie de subiecți pentru care se instituie interdicția propusă la alin. (4¹) și (4²) a art. 46 Codul Muncii, cu indicarea temeiului care susține includerea acestora, sau după caz, revizuirea acestora, ținând cont de anumite criterii obiective, precum, de exemplu, forma de vinovăție cu care a fost comisă fapta.</p>	<p>Se acceptă. Important de menționat, că în procesul de avizare a fost identificată necesitatea clarificării sferei de aplicare a normelor, în special prin definirea noțiunii de „contact regulat cu copiii”. În acest sens, proiectul de lege a fost completat cu un alineat distinct care oferă o delimitare mai precisă a categoriilor de funcții vizate, contribuind la aplicarea uniformă a interdicțiilor. Totodată, proiectul a fost revizuit pentru a include în mod expres criteriul formei de vinovăție, fiind prevăzut că infracțiunile și contravențiile trebuie să fie săvârșite cu intenție pentru a cădea sub incidența prevederilor vizate. Această precizare răspunde exigențelor de proporționalitate și individualizare.</p>
	<p>- Elaborarea unui act normativ subsecvent care să concretizeze mecanismul de implementare a obligației de instruire propuse prin completarea articolului 213 din Codul muncii.</p>	<p>Se acceptă parțial. Un asemenea mecanism ar putea fi elaborat la nivel de acte normative secundare (Hotărâri, Dispoziții, Ordine etc.), ulterior adoptării prezentului proiect de lege. Mecanismul poate fi elaborat pentru a stabili aspectele operaționale menționate în avizul Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, inclusiv în funcție de necesitățile identificate în procesul de implementare a prezentului proiect de lege.</p>

<p>Confederația națională a sindicatelor</p>	<p>Comunică faptul că completările propuse la Codul muncii nr. 154/2003, și anume, la art. 46 (completarea cu alin. (4¹) – (4²), la art. 57 (completarea cu alin. (1¹) – (1²), la art. 76 (completarea cu lit. g¹)), la art. 86, alin. (1) (completarea cu lit. j¹)) și la art. 213 (completarea cu alin. (1¹), duc la o incoerență dintre scopul și logica normei actuale cu cele propuse de autor. Reglementările propuse vizează aspecte specifice protecției copilului, însă, acestea sunt inserate în norme cu caracter general, fapt care afectează coerența și logica normei din Codul muncii.</p> <p>Propune ca particularitățile legate de angajare, suspendarea, încetarea, instruirea salariaților care dețin funcții care implică un contact cu copiii, atât în sectorul public, cât și cel privat să fie reglementate în acte normative speciale, precum Legea privind drepturile copilului nr. 370/2023 sau alte acte relevante din domeniul protecției copilului, unde pot fi integrate într-un mod coerent și sistemic.</p>	<p>Se acceptă. Normele propuse vor face obiectul unui articol separat dintr-un Capitol nou dedicat al Titlului X din Codul muncii care reglementează particularitățile de reglementare a muncii unor categorii de salariați. Această soluție permite o delimitare clară a normelor privind protecția copilului în raporturile de muncă și evită afectarea concepției generale a articolului 46, asigurând o reglementare mai coerentă și logică.</p> <p>Nu se acceptă. Proiectul de lege instituie cerințe specifice pentru activitățile care implică contact regulat cu copiii, reglementând în mod direct raporturi de muncă (angajare, suspendare, încetare, instruire). În aceste condiții, includerea reglementărilor în cadrul Codului muncii este justificată, întrucât asigură coerența și unitatea cadrului juridic aplicabil raporturilor de muncă.</p>
<p>Procuratura Generală</p>	<p>La alin. (4¹) al art. 46 din Codul muncii propunem includerea textului „sau care se află în calitate de învinuit sau inculpat”, deoarece contravine principiului prezumției nevinovăției, reglementat la art. 21 al Constituției Republicii Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că proiectul de lege stabilește:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Un spectru specific de profesii, și anume cele care implică contact regulat cu copii, fiind formulată și o definiție a acestei expresii în proiectul de lege; 2. Un spectru specific de infracțiuni și contravenții care duc la necesitatea suspendării, concedierii și interzicerii angajării spectrului de profesii sus-menționat. <p>Suspendarea și interzicerea angajării persoanei într-o funcție/poziție care implică contact regulat cu copiii în timpul desfășurării procedurilor nu constituie o ingerință în prezumția de nevinovăție. Aceste măsuri au caracter preventiv și nu implică o apreciere asupra vinovăției persoanei vizate.</p> <p>De altfel, cadrul legal în vigoare prevede deja o măsură similară. Astfel, articolul 76 alineatul (1) litera g) din Codul muncii prevede suspendarea contractului individual de muncă în cazul trimiterii în judecată pentru o infracțiune incompatibilă cu funcția deținută, până la rămânerea</p>

		<p>definitivă a hotărârii. Reieșind din obiecția înaintată, ar însemna că și această normă ar încălca prezumția de nevinovăție, ceea ce nu este cazul.</p> <p>Prin urmare, măsurile propuse urmăresc un scop legitim de prevenție și protecție a interesului superior al copilului, fără a echivala cu o constatare a vinovăției persoanei.</p>
	<p>Propunem excluderea lit. c) din art. 57 alin.(1¹), deoarece declarația persoanei privind lipsa calității de învinuit sau inculpat nu constituie o garanție suficientă pentru realizarea scopului urmărit. O asemenea reglementare se bazează exclusiv pe declarația persoanei, fără a asigura un mecanism obiectiv de verificare a veridicității informației. Totodată, instituirea unei astfel de condiții la angajare este incompatibilă cu principiul prezumției nevinovăției, în condițiile în care simpla existență a unei proceduri penale sau contravenționale în curs nu poate justifica restrângerea dreptului la muncă.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Cu privire la aspectul principiului prezumției nevinovăției, a se vedea argumentarea de mai sus.</p> <p>Cu privire la declarația pe propria răspundere, menționăm că având în vedere mecanismele existente în prezent, această soluție este considerată cea mai optimă. O opțiune alternativă ar fi ca organele de urmărire penală să aducă la cunoștința angajatorului/potențialului angajator faptul atribuirii calității de bănuț, învinuit, inculpat a persoanei vizate. Or, în cadrul procedurii de avizare, organele competente în acest sens pot formula o propunere concretă care cade în domeniul lor de competență.</p>
	<p>Propunerea de completare a art. 76 cu lit. g¹) urmează, a fi revizuită, deoarece reglementările propuse sunt lipsite de claritate și previzibilitate, clauze care pot determina interpretări ambigue. Astfel, potrivit proiectului pe de o parte temei de suspendare a contractului individual de muncă, constituie: inițierea unei cauze penale sau contravenționale în privința salariatului, iar pe de altă parte salariatul urmează, să dețină calitatea de învinuit, inculpat sau contravenient.</p> <p>Astfel, considerăm oportun clarificarea etapei procesuale în care contractul va fi suspendat deoarece la diferite etape procesuale (inițierea cauzei penale/contravenționale; recunoașterea în calitate de învinuit sau din momentul tragerii la răspundere contravențională), responsabil de informarea angajatorului vor fi subiecți procesuali diferiți.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost ajustat corespunzător pentru a clarifica faptul că contractul va fi suspendat din momentul atribuirii calității de persoană bănuț, învinuită sau inculpată.</p>
	<p>Soluția normativă propusă în proiect privind modificarea art.15 din Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, are un caracter preponderent automat, fără, a</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că potrivit normei propuse, în cazurile de violență în familie, copilul se va afla cu victima violenței în familie, cu condiția ca aceasta are capacitatea de a</p>

	<p>asigura verificarea situației concrete a copilului sub aspectul riscurilor și al necesităților individuale de protecție. În acest context, se propune reformularea normei prin instituirea evaluării individuale a situației copilului ca element determinant al stabilirii locului aflării acestuia, cu posibilitatea aplicării unei măsuri provizorii până la realizarea evaluării. O asemenea abordare asigură respectarea efectivă a interesului superior al copilului, permite individualizarea intervenției și previne aplicarea unor soluții formale, neadaptate circumstanțelor specifice fiecărui caz, fără, a pune în discuție capacitatea părintelui victimă de a asigura îngrijirea copilului.</p>	<p>asigura creșterea și îngrijirea copiilor. Totodată, se realizează evaluarea inițială a situației copilului prin prisma managementului de caz, care include constatarea sau infirmarea riscului pentru copil, evaluarea necesităților, inclusiv necesitatea dispunerii anumitor măsuri în raport cu copilul, cum ar fi: scoaterea de urgență a copilului din familie, menținerea copilului în familie, înlăturarea agresorului.</p> <p>În acest sens, atragem atenția că aflarea copilului cu victima la etapa incipientă a cazurilor de violență în familie nu exclude posibilitatea plasării copilului cu un alt reprezentant legal, sau menținerii copilului cu părintele care poate să-i asigure creșterea și îngrijirea acestuia.</p> <p>Atragem atenția că termenul efectuării evaluării inițiale a situației copilului este reglementat în articolul 9 din Legea nr. 140/2013, care prevede că aceasta se realizează imediat în cazul în care se constată existența unui pericol iminent pentru copil.</p>
	<p>Totodată, considerăm că, textul „această vizitare contravine” urmează a fi înlocuit cu textul „aceste vizite contravin”.</p>	<p>Se ia act. Textul a fost revizuit prin prisma propunerilor înaintate de către participanții la procedura de avizare, iar acest text nu se mai regăsește în cuprinsul proiectului de lege.</p>
	<p>În vederea asigurării aplicării uniforme a prevederilor legii, la art.7 lit. q) al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, se recomandă precizarea momentului de la care începe să curgă termenul de 3 zile lucrătoare pentru informarea Casei teritoriale de asigurări sociale.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Totodată, la art. 12 alin.(5) se recomandă examinarea oportunității reglementării unor excepții de la încetarea plasamentului la împlinirea vârstei de 18 ani, în situații justificate.</p>	<p>Nu se acceptă. A fost oferit o argumentare cu privire la această modificare, în textul Notei de fundamentare pentru a oferi claritate privind necesitatea acestei modificări.</p>
<p>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești</p>	<p>La Art.I, pct. 1, articolul 46, alineatul (4¹) propunem următorul conținut: „(4¹) Se interzice angajarea în funcții care presupun contact regulat cu copiii, atât în sectorul public, cât și în cel privat, a persoanelor față de care sunt</p>	<p>Se acceptă parțial. În cadrul procedurii de avizare au fost recepționate mai multe propuneri de ajustare a redacției articolelor vizate. Cu scopul asigurării unui proces participativ și incluziv, și</p>

	<p>instituite măsuri de ocrotire judiciară, care se află la evidența medicului psihiatru sau psihiatru-narcolog, care au fost condamnate anterior ori care au calitatea de invinuit sau inculpat într-o cauză penală, precum și de contravenient într-o cauză contravențională, pentru fapte săvârșite împotriva unui copil sau împotriva unei persoane aflate în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității sau a altor factori, precum și pentru fapte comise prin instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții, sau care aduc atingere intereselor copilului sau ale persoanei aflate în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității sau a altor factori."</p> <p>De asemenea, aceste completări urmează să fie încadrate și în textul alin. (1¹) și (1²) al art. 57.</p>	<p>pentru a asigura o redacție cât mai clară și explicită, aceste articole au fost ajustate corespunzător.</p>
	<p>La Art. I, pct. 1, articolul 46, alineatul (4²) propunem următorul conținut: „(4²) Nu pot fi angajate, pentru o perioadă determinată, în funcții care implică îngrijirea și educarea copilului în familie sau la domiciliu, persoanele care conviețuiesc în aceeași gospodărie cu alte persoane ce nu îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (4¹)". Or, formularea actuală nu este clară.</p>	<p>Se acceptă parțial. În cadrul procedurii de avizare au fost recepționate mai multe propuneri de ajustare a redacției articolelor vizate. Cu scopul asigurării unui proces participativ și incluziv, și pentru a asigura o redacție cât mai clară și explicită, aceste articole au fost ajustate corespunzător.</p>
	<p>La Art. I, pct. 2, art. 57 - la moment nu este posibil de a obține un cazier judiciar/contravențional tematic, întrucât acesta este unul general. Astfel, se impune crearea unor caziere specifice care să permită obținerea informațiilor tematice despre antecedentele penale/contravenționale ale persoanei.</p>	<p>Nu se acceptă. Cazierul judiciar/contravențional, în forma actuală, reflectă totalitatea antecedentelor/contravențiilor persoanei și permite verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege. Proiectul nu condiționează aplicarea normei de existența unor caziere tematice și nici nu impune crearea unor astfel de instrumente. Prin urmare, mecanismul propus este pe deplin funcțional în baza cadrului existent. Eventuala instituire, pe viitor, a unor caziere tematice ar putea facilita verificările, însă nu reprezintă o condiție pentru aplicarea prevederilor propuse.</p>
	<p>La Art. I, pct. 4, art.86, lit. j¹) se impune completarea „...stabilită prin hotărârea definitivă a instanței de</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p> judecată...", or doar hotărârile judecătorești definitive pot produce efecte, dacă legea nu prevede altfel.</p> <p>La Art. II, art. 293⁵, alin. (3), se prevede că instanța de judecată dispune aplicarea măsurilor de protecție a copilului împotriva deplasării sau reținerii ilicite printr-o hotărâre judecătorească susceptibilă de atac. În aceste condiții, hotărârea nu poate fi pusă în executare, întrucât nu are caracter definitiv. Astfel, se impune modificarea sintagmei „hotărâre susceptibilă de atac" în „hotărârea judecătorească nesuscetibilă de atac" (a se vedea art. 18 din Legea nr. 292 din 13.12.2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Este important de efectuat o delimitare a scopurilor urmărite de prevederile articolului 18 din Legea nr. 292/2024 de prevederile propuse la articolul 293⁵ din proiectul de lege. În contextul articolului 18, măsurile se dispun pe parcursul procedurilor de examinare a cauzelor având ca obiect soluționarea cererilor de înapoiere a unui copil aflat pe teritoriul Republicii Moldova deja pornite.</p> <p>Totodată, prevederile propuse prin proiectul de lege vizează aspectul de prevenție printr-o cerere care vine să prevină fenomenul răpirii internaționale de copii. Trimiterea la articolul 18 din Legea nr. 292/2024 are scopul corelării cu măsurile de protecție ce pot fi aplicate. În acest sens, caracterul susceptibil de atac al hotărârii nu împiedică punerea sa în executare. Dimpotrivă, măsurile dispuse au natură provizorie și urgentă, fiind necesare pentru a preveni un prejudiciu iminent, fapt pentru care instanța dispune în aceeași zi aplicarea măsurilor până la soluționarea cauzei în fond în termen de 10 zile. Reglementarea nu exclude executarea imediată, iar trimiterea la art. 18 din Legea nr. 292/2024 are rolul de a asigura coerența tipologiei măsurilor, nu de a prelua integral regimul juridic al acestora.</p>
	<p>La Art. III, ultima propoziție din alin. (4¹) urmează să fie reformulată, după cum urmează „La solicitarea părintelui aflat în evidență în calitate de agresor familial, instanța de judecată poate aproba un program de vizitare a copilului, cu condiția ca acesta să nu contravină interesului superior al copilului." - pentru claritate și evitarea disensiunilor de interpretare.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Textul alineatului (4¹) a fost modificat ca urmare a propunerilor formulate de către participanții la procesul de avizare.</p>
<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor</p>	<p>Se ia act.</p>

Ministerul Culturii	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act.
Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act.
Congresul Autorităților Locale din Moldova	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act.
Curtea de Apel Centru	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act.
Casa Națională de Asigurări Sociale	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act.
Confederația Națională a Patronatelor	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se ia act.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	<p>Suplimentar, se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - completarea proiectului cu modificarea alineatului (1) al art. 110 din <i>Codul de executare nr.443/2004</i> în vederea includerii unei poziții noi de venituri care nu vor putea fi urmărite <i>incaso</i> <p>Astfel, veniturile sub formă de prestații sociale sau ajutoarele bănești, acordate de către autoritățile statului și încasate de familie pentru copil reprezintă un bun al său, oferit exclusiv în interesul superior al acestuia (inclusiv pentru a preveni apariția riscului/dificultății care să conducă la separarea copilului de mediu familial). Prevederea vizată este susținută și de alte prevederi ale Codului de executare, în speță, art. 89, lit. b) – unde este stipulat că <i>nu pot fi urmărite bunurile copiilor debitorului</i>.</p> <p>Totodată, modificările propuse urmăresc să excludă posibilitatea urmăririi de către executorul judecătoresc a resurselor financiare oferite de stat prin intermediul prestațiilor sociale și al ajutoarelor bănești destinate depășirii situațiilor de vulnerabilitate.</p> <p>În prezent, în numeroase cazuri, sumele transferate în conturile debitorilor, inclusiv cele cu destinație socială, sunt supuse executării silită, fapt care privează efectiv familiile cu copii de sprijinul financiar acordat de stat. Această situație reduce eficiența măsurilor de asistență</p>	-

	<p>socială și conduce, în practică, la agravarea situației materiale a familiilor vulnerabile.</p> <p>Prin urmare, noile prevederi legislative urmăresc eliminarea unor asemenea situații și asigurarea faptului că prestațiile sociale și ajutoarele bănești acordate de stat își păstrează destinația socială, contribuind efectiv la susținerea copilului și a familiei, precum și la prevenirea aprofundării vulnerabilității sociale;</p> <p>- abrogarea alin. (2) din art. 7 din Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției – în vederea asigurării evitării dublării de prevederi normative;</p> <p>- completarea <i>Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți</i> cu prevederi care vor asigura examinarea de către instanțele de judecată a cererilor depuse pentru a legaliza acțiunile autorităților tutelare locale/teritoriale și a asigura stabilirea în termen a statutului juridic al copiilor aflați în situație de risc.</p>	
Avizare repetată		
Ministerul Justiției	La art. I – modificarea Codului muncii nr. 154/2003, la pct. 2, în dispoziția introductivă, cuvântul „Codul” se va substitui cu textul „Titlul X”.	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	Cu referire la art. 326 ¹¹ al Codului muncii: - din denumirea articolului, cuvântul „Condițiile” sugerăm a fi substituit cu cuvântul „Interdicții”;	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	- în alin. (1), norma de la lit. c) se va reformula, astfel încât să se facă distincție între calitatea de bănuț, învinuit și inculpat într-o cauză penală, și respectiv, referința la calitatea de contravenient dintr-o cauză contravențională. Or, calitatea de bănuț, învinuit și inculpat nu se atribuie persoanei care a săvârșit o contravenție	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	- însemnarea diviziunilor alin. (1) se va revedea, prin prisma art. 51 alin. (6) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.

	<p>Cu referire la art. 326¹² din Codul muncii: cu titlu general, se va analiza oportunitatea includerii dispozițiilor acestui articol în dispozițiile art. 57 – „Documente care se prezintă la încheierea contractului individual de muncă” al Codului muncii, ca alineate distincte. În caz contrar, se va asigura corelarea dispozițiilor art. 57 cu dispozițiile art. 326¹² din Codul muncii. Astfel, constatăm că art. 57 alin. (2) prevede interzicerea angajatorilor să ceară de la persoanele care se angajează alte documente decât cele prevăzute la alin. (1), precum și de alte acte legislative. În context, pentru asigurarea unui echilibru între reglementările art. 57 și dispozițiile art. 326¹², alin. (1) al art. 57 ar trebui să fie completat cu o nouă dispoziție care ar prevedea „g) alte documente stabilite de prezentul Cod.”.</p>	<p>Se acceptă. Precizăm că documentele enumerate la art. 57 din Codul muncii au caracter general și sunt aplicabile tuturor raporturilor de muncă. Totodată, dispozițiile art. 326¹² reglementează o situație specială, aplicabilă exclusiv funcțiilor care implică contact regulat cu copiii, stabilind documente suplimentare necesare pentru ocuparea acestor funcții.</p> <p>Cu toate acestea, în vederea asigurării clarității normative și evitării unor eventuale interpretări eronate, articolul 57 a fost completat corespunzător cu o nouă literă g).</p>
	<p>În alin. (1) al art. 326¹²: - din dispoziția introductivă, cuvintele „din prezentul Cod” se vor exclude, ca fiind inutile. Or, se va reține că, potrivit art. 55 alin. (4) al Legii nr. 100/2017, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc (observație valabilă și pentru art. VIII pct. 2, cu referire la cuvintele „din prezenta lege”)</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>- în dispoziția lit. a) liniuța a doua, cuvintele „sau ridicarea antecedentelor penale” se vor revizui, având în vedere faptul că legislația aferentă domeniului penal nu operează cu un asemenea termen.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Mai mult, cuvintele citate se vor revizui inclusiv prin prisma definițiilor date termenilor „cazier judiciar” și „certificat de cazier judiciar”, prevăzute în art. 2 al Legii nr. 216/2003 cu privire la Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p>și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, precum și prin prisma art. 107-112 din Codul penal nr. 985/2002. Astfel, atestăm în mod principal că cazierul judiciar este un document oficial în care se consemnează faptul prezenței înscrierilor în Sistem, luându-se în considerare stingerea antecedentelor penale și/sau aflarea persoanei sub urmărire penală.</p>	
	<p>Redacția propusă pentru art. 326¹² alin. (3) este ambiguă, motiv pentru care se propune a fi reformulată.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Cu referire la redacția propusă pentru art. 326¹³ din Codul muncii, cu titlu general, se va analiza oportunitatea includerii dispozițiilor alin. (1) din acest articol în dispozițiile art. 76 – „Suspendarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților” al Codului muncii, ca diviziune distinctă, De asemenea, dispozițiile alin. (2) din acest articol recomandăm a fi expuse în dispozițiile art. 86 – „Concedierea”, ca diviziune distinctă.</p>	<p>Se acceptă parțial. A fost analizată oportunitatea includerii dispozițiilor vizate în cadrul articolelor 76 și 86. În acest sens, menționăm că scopul proiectului de lege este de a reglementa condițiile și interdicțiile pentru funcțiile care implică un contact regulat cu copiii în cadrul unui capitol distinct. Astfel, menționăm că aceste prevederi nu se aplică tuturor salariaților la modul general, ci unei categorii mai restrânse, în situații specifice. Prin urmare, în vederea asigurării unei reglementări cât mai clare și țintite, se consideră oportun și adecvat menținerea prevederilor vizate în cadrul art. 326¹³ din Codul muncii. Prin urmare, se consideră adecvat ca toate aspectele ce țin de munca ce implică contact regulat cu copiii să se regăsească într-un capitol distinct al Codului muncii și pentru a nu afecta, potențial, drepturile celorlalte persoane.</p>
	<p>Totodată, cu referire la redacția alin. (1) din art. 326¹³, se consideră necesar a fi detaliat enunțul „Suspendarea contractului individual de muncă se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale sau contravenționale.”. Or, simpla informare, în lipsa neconfirmării prin acte procedurale/acte de constatare a faptului că persoana are calitatea de bănuit, învinuit, inculpat sau contravenient nu poate constitui temei de suspendare a contractului individual de muncă.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

Cu referire la redacția propusă pentru art. 326¹⁴ din Codul muncii: norma propusă urmează a fi revizuită suplimentar, întrucât este o normă specifică aferentă instituirii obligației angajatorului de a asigura instruirea salariaților care dețin funcții care implică un contact regulat cu copiii, atât în sectorul public cât și privat, cu privire la protecția copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării, la depistarea semnelor și raportarea cazurilor menționate, la înțelegerea și controlul comportamentului provocator al copilului, precum și cu privire la aplicarea măsurilor nonviolente de disciplinare a copilului. Or, introducerea unei asemenea norme în Codul muncii poate afecta coerența cadrului juridic în lipsa unor reglementări similare de instruire a salariaților pentru alte funcții, decât cele care implică munca cu minorii. Mai mult, includerea unei asemenea norme va crea un precedent nereușit, astfel, încât ar putea urma solicitări similare și de la alte autorități pentru modificarea Codului muncii, în partea ce vizează completarea acestuia cu obligația angajatorului de a asigura instruirea salariaților în diferite domenii de activitate, fapt ce va distorsiona conceptul inițial al Codului muncii.

În subsidiar, în măsura în care se va opta totuși pentru includerea unei asemenea norme în legislație, se va analiza, sub aspect alternativ, expunerea acesteia într-un act normativ de specialitate aferent protecției drepturilor copiilor.

Se acceptă parțial.

Atragem atenția că urmare a unei analize suplimentare cu privire la prevederile vizate, menționăm că aspectul instruirii salariaților în domeniul lucrului cu copii face parte din recomandările ale Comitetului Lanzarote, reflectate în proiectul celui de al doilea raport tematic de conformitate „Servicii pentru victime și prevenire” T-ES(2026)05, realizat urmare a desfășurării celei de a 47-a reuniuni a Comitetului Părților la Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale (Comitetul Lanzarote).

Astfel, printre recomandările înaintate de către Comitetul Lanzarote sunt următoarele:

Recomandarea X-4: Formare obligatorie privind drepturile copiilor și protecția acestora

Comitetul a solicitat celor 33 de părți să se asigure că predarea sau formarea profesională privind drepturile copiilor și protecția acestora pentru persoanele care au contact regulat cu copiii (cei din sectoarele educației, sănătății și protecției sociale și din domeniile legate de sport, cultură și activități de agrement) nu este opțională. Pentru a se conforma pe deplin acestei recomandări, părțile trebuiau să demonstreze existența unei predări sau a unei formări obligatorii privind drepturile copilului și protecția acestora pentru profesioniștii care lucrează în contact regulat cu copiii în sectoarele identificate în recomandare.

Recomandarea X-5: Instruire privind identificarea exploatării sexuale sau a abuzului sexual asupra copiilor

Comitetul a solicitat unui număr de părți să se asigure că persoanele care au contact regulat cu copiii sunt echipate pentru a identifica orice situație de exploatare sexuală și abuz sexual asupra copiilor în: sectorul educației; sectorul sănătății; sectorul protecției sociale; domenii legate de sport, cultură și activități de agrement.

Pentru a respecta pe deplin această recomandare, părțile trebuiau să demonstreze disponibilitatea, în mod

		<p>permanent sau recurent, a unor cursuri de predare sau formare privind modul de identificare a unei situații de exploatare sexuală sau abuz sexual asupra copiilor pentru profesioniștii care lucrează în contact regulat cu copiii în fiecare dintre sectoarele desemnate mai sus.</p> <p>Recomandarea X-6: Informații despre cum se raportează exploatarea sexuală sau abuzul sexual asupra copiilor</p> <p>Comitetul a solicitat unui număr de Părți să se asigure că persoanele care au contact regulat cu copiii sunt informate cu privire la posibilitatea de a raporta serviciilor responsabile de protecția copilului orice situație în care au „motive întemeiate” să creadă că un copil este victima exploatării sexuale și a abuzului sexual asupra copiilor, în: sectorul educației; sectorul sănătății; sectorul protecției sociale; domeniile legate de sport, cultură și activități de agrement.</p> <p>Pentru a respecta pe deplin această recomandare, părțile trebuiau să demonstreze disponibilitatea, în mod permanent sau recurent, a unor cursuri de instruire sau formare privind modul de raportare a exploatării sexuale sau a abuzului sexual asupra copiilor, pentru profesioniștii care lucrează în contact regulat cu copiii în fiecare dintre sectoarele desemnate mai sus.</p>
	<p>La art. II, care prevede completarea Codului de procedură civilă nr. 225/2003, constatăm că art. 293⁵ se propune a fi inclus în capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă. Acesta are ca obiect de reglementare, „Înapoierea copilului și exercitarea dreptului de vizitare a copilului”. Dispozițiile acestui capitol sunt detaliate în capitolul II „Înapoierea copilului” din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite. Tot în acest capitol sunt stabilite și adoptarea măsurilor de protecție a copilului de către instanța de judecată (Curtea de Apel Chișinău), pe întreaga durată a procesului de înapoiere a copilului (art. 18). Respectiv, măsurile de protecție a copiilor pe întregul</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă are ca obiectiv punerea în aplicare a prevederilor Convenția de la Haga din 1980 privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii, inclusiv sub aspect preventiv. În acest sens, Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat a elaborat linii directoare de bune practici care recomandă statelor instituirea unor mecanisme de prevenire a deplasărilor sau reținerilor ilicite de copii (a se vedea cu titlu de referință <i>Liniile directoare III. Măsuri preventive</i>).</p> <p>Introducerea acestor prevederi în capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă urmărește asigurarea unui cadru</p>

	<p>proces al înapoierii copilului” sunt deja reglementate de art. 18 al Legii nr. 292/2024 și nu pot fi dublate sau contrar prevăzute în capitolul XXV¹ din Codului de procedură civilă. În subsidiar, reglementările propuse la art. 293⁵ din Codul de procedură civilă nu vizează măsurile de protecție a copilului în cazul procesului examinării cererii prin care se solicită înapoierea copilului, ci măsuri de protecție distincte, cu rol preventiv, dispuse de instanța judecătorească din raza domiciliului copilului, care au loc până la scoaterea copilului peste hotare, în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe, de deplasare sau reținere ilicită a copilului. Respectiv, acestea nu pot fi incluse în capitolul XXV¹ din Codului de procedură civilă, având în vedere obiectul de reglementare diferit al dispozițiilor.</p>	<p>normativ coerent și complet, care să acopere nu doar faza de remediere, <i>i.e.</i> înapoierea copilului, dar și <u>componenta de prevenție a fenomenului.</u></p> <p>În același timp, măsurile prevăzute la art. 18 din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite <u>se aplică doar în cadrul procedurii de înapoiere a copilului deja inițiate, în contextul unui fapt împlinit.</u></p> <p>Astfel, art. 18 din Legea nr. 292/2024 sunt incidente <u>doar după producerea situației ilicite.</u></p> <p><u>Scopul urmărit prin prevederile propuse la art. 293⁵ este de a preveni situația sus-menționată.</u></p> <p>Prin urmare, reglementările nu se suprapun, ci sunt complementare.</p> <p>Totuși, în vederea asigurării unei clarități sporite a normelor, a fost introdusă o propunere de modificare a titlului capitolul XXV¹ din Codului de procedură civilă pentru a include aspectul de prevenire a răpirii internaționale de copii.</p>
	<p>Reglementările propuse la art. 293⁵ din Codul de procedură civilă pot aduce atingere dreptului la libera circulație, consacrat în art. 27 din Constituție. Or, măsurile propuse în acest articol reprezintă o restrângere a dreptului la circulație, care trebuie să respecte cumulativ legalitatea, necesitatea și proporționalitatea acestora. Potrivit definiției de „deplasare ilicită a copilului”, definită în art. 3 al Legii nr. 292/2024, acest termen semnifică „scoaterea copilului cu vârsta de până la 16 ani din statul în care își are reședința obișnuită, pentru o perioadă mai mare de 30 de zile, fără acordul scris, legalizat notarial, al celui alt reprezentant legal sau, după caz, al persoanei ori autorității desemnate să apere drepturile și interesele copilului și să acționeze în interesele și în numele copilului în materie de protecție, de siguranță, de ocrotire a sănătății, de educație, de proprietate și de alte drepturi ale copilului”. Respectiv, deplasarea copilului peste hotarele țării pe o perioadă de</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nota de fundamentare a fost completată cu o mențiune privind necesitatea și caracterul proporțional al măsurilor propuse.</p> <p>Astfel, urmare a analizei suplimentare a prevederilor propuse la art. 293⁵, atragem atenția că <u>în cazul inexistenței unui temei sau suspiciuni fundamentate, instanța nu va dispune aplicarea unei măsuri de protecție.</u></p> <p>Totodată, chiar și în cazul dispunerii unei asemenea măsuri, menționăm că aceasta este dispusă pentru a asigura respectarea interesului superior al copilului, fundamentat pe probe concrete. Or, dreptul la liberă circulație nu este un drept absolut și poate fi supus unor restrângeri, atât timp cât respectă criteriile de calitate a legii.</p> <p><u>Suplimentar, atragem atenția că sunt state care instituie rigori mai mari, cum ar fi România.</u> Potrivit</p>

	<p>până la 30 de zile, în contextul definiției citate, nu se consideră deplasare ilicită. În contextul dat, aplicarea dispozițiilor propuse la art. 293⁵ din Codul de procedură civilă, ar putea duce la îngrădirea dreptului inclusiv a celor 30 de zile legale de deplasare a copilului peste hotarele țării, în contextul unor suspiciuni ale reclamantului și aplicării unor măsuri restrictive de către instanța de judecată, în aceeași zi în care cererea a fost admisă, potrivit alin. (2) al art. 293⁵.</p>	<p>legislației acestui stat, un părinte nu poate părăsi teritoriul României cu copilul fără declarația notarială prin care celălalt părinte își exprimă consimțământul cu privire la efectuarea de călătorii în străinătate, în conformitate cu articolul 30 alineatul (1) litera b) din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate.</p> <p>Astfel, menționăm că aspectul lipsei unui mecanism de prevenție a fost ridicat de mai mulți avocați și apărători ai drepturilor omului, iar normele vizate tocmai vin să instituie un asemenea mecanism, în conformitate cu <i>Liniile directoare III. Măsuri preventive</i>, a Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat.</p>
	<p>Complementar, redacția alin. (2) al art. 293⁵ prevede: „Instanța de judecată va dispune, prin încheiere, una dintre măsurile prevăzute la articolul 18 alineatul (2) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, în aceeași zi în care cererea a fost depusă, ca măsură de asigurare, până la soluționarea cauzei în fond.”. Astfel, norma propusă se va revedea, întrucât instanța nu poate dispune aplicarea unor măsuri înainte de a examina dacă există motive temeinice care justifică bănuiala că copilul ar putea fi deplasat sau reținut ilicit. Acest fapt este confirmat și prin dispoziția alin. (3) al aceluiași articol, care prevede că „Instanța va dispune aplicarea măsurii de protecție doar în cazul confirmării bănuielilor reclamantului prin probe” măsură ce poate fi luată după examinarea în fond a cererii, în termen de 10 zile lucrătoare de la depunerea acesteia spre examinare</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Disponerea măsurii în aceeași zi este esențială pentru eficiența mecanismului de prevenție, având în vedere riscul real de producere rapidă a unei deplasări sau rețineri ilicite a copilului. Măsura are caracter provizoriu și se aplică până la soluționarea cauzei în fond, tocmai pentru a preveni situația deplasării și reținerii ilicite a copilului.</p> <p>Menționăm că dispunerea măsurii nu se face în mod automat, ci în baza examinării cererii reclamantului, verificând condițiile de admisibilitate și caracterul temeinic al acesteia.</p> <p>În acest sens, această reglementare nu exclude obligația instanței de a verifica existența unor motive substanțiale. Examinarea cererii și aprecierea probelor au loc anterior dispunerii măsurii, chiar dacă într-un cadru urgent. Prevederile alineatelor (2) și (3) nu sunt contradictorii, dar complementare. Astfel, alineatul (2) stabilește celeritatea intervenției, iar alineatul (3) condiția de fond privind confirmarea motivelor prin probe. În lipsa unei intervenții imediate, există riscul ca mecanismul să devină inefficient, în special dacă persoana vizată ar putea întreprinde măsuri pentru a se eschiva de la aplicarea eventualelor măsuri de protecție.</p>

		Totuși, pentru a asigura o legătură logică între alineatele (2) și (3) al art. 293 ⁵ , cuvântul „dispune” de la alin. (3) a fost substituit cu termenul „menține”.
	Aferent, cuvintelor „bănuieli rezonabile”, prevăzute în redacția art. 293 ⁵ alin. (1) al Codului de procedură civilă, menționăm că acestea sunt interpretabile, în măsura în care nu sunt stabilite anumite criterii clare de apreciere a bănuielilor și garanțiile procedurale împotriva abuzului. O asemenea abordare, contravine principiului securității juridice, precum și a previzibilității legii.	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	În partea ce vizează determinarea exactă, în art. 293 ⁵ alin. (1), a termenului de aplicare a măsurii de protecție a copilului (pentru un termen de până la 6 luni), acest aspect se propune a fi revăzut. Or, se consideră că termenul de aplicare a măsurii trebuie să fie stabilit de instanța de judecată pe o durată determinată ori până la încetarea motivelor care au justificat-o, similar reglementării stabilite la art. 18 alin. (3) al Legii nr. 292/2024. Mai mult, acest aspect este reflectat inclusiv în redacția alin. (4) al art. 293 ⁵ , care stabilește că, „în cazul dispunerii uneia dintre măsurile de protecție prevăzute la alineatul (1), se vor aplica corespunzător prevederile articolului 18 alineatele (3)-(4) din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite”.	Se acceptă. Menționăm că termenul de aplicare a măsurii de protecție a copilului de până la 6 luni a fost exclus din proiectul de lege. Astfel, în baza alin. (4) al art. 293 ⁵ , măsura se va dispune pe o durată determinată ori până la încetarea motivelor care au justificat-o.
	Suplimentar, se consideră necesar ca nota de fundamentare să conțină argumente care justifică necesitatea luării unor asemenea măsuri de protecție a copilului de către instanța de judecată, abordarea problemei reale, inclusiv prezentarea unor date statistice privind existența unor asemenea cazuri de deplasare sau reținere ilicită a copilului.	Se acceptă. Menționăm că nota de fundamentare prevede date statistice pertinente (la pagina 4) și o justificare a necesității măsurilor propuse (la paginile 3, 4 și 7).
	Art. III prevede completarea art. 110 alin. (1) din Codul de executare nr. 443/2004 cu lit. p) - „p) prestațiile sociale sau ajutoarele bănești acordate de către autoritățile statului copilului sau familiei sale pentru acesta.”. Acest aspect se	Se acceptă parțial. Prevederea în cauză a fost examinată suplimentar prin prisma ajutorului bănesc și prestațiilor sociale existente

va revizui suplimentar, întrucât nu este clar la ce prestații sociale și ajutor bănesc se face referire, altele decât cele deja prevăzute în art. 110 alin. (1) al Codului de executare. Completarea propusă se va revedea inclusiv prin prisma art. 4 al Legii nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii, unde sunt stabilite exhaustiv toate tipurile de prestații sociale pentru copii.

destinate copiilor și familiilor cu copii, reglementate prin mai multe acte normative.

Urmare a analizei suplimentare realizate a acestui subiect, se constată că redacția propusă de autorul proiectului acoperă atât ajutorul bănesc, cât și toate prestațiile sociale, care sunt acordate de către stat copilului în scopul asigurării acoperirii necesităților acestuia și a familiei lui. Suplimentar, informăm că în redacția propusă nu se specifică expres toate prestațiile sociale, reglementate, deoarece unele dintre acestea sunt acordate în formă de prestații unice (de ex., *suportul financiar unic, reglementat prin [Hotărârea Guvernului nr. 239/2025](#), suportului financiar unic pentru pregătirea elevilor de noul an școlar, reglementat prin [Hotărârea Guvernului nr. 466/2025](#), care s-au acordat în anul 2025*), altele în formă de ajutor bănesc, care se acordă în cadrul unui serviciu social (*Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii, reglementat prin [Hotărârea Guvernului nr. 788/2025](#)*). Menționăm că, *Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii* nu include toate prestațiile sociale care sunt acordate copiilor și familiilor cu copii (de ae., aceasta nu include alocațiile sociale acordate în temeiul *Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni**, ajutorul social, acordat familiilor defavorizate, inclusiv familiilor cu copii, conform *Legii nr. 133/2011 cu privire la ajutorul social* ș.a.).

Luând în considerare că ajutorul bănesc menționat mai sus vine să susțină familiile în depășirea situațiilor de dificultate și/sau de risc și prevenirea separării copilului de familie, și că prestațiile sociale se acordă în scopul asigurării unui sprijin financiar minim din partea statului copiilor și familiilor cu copii, nu este justificat ca copiii/familiile cu copii să fie lipsite de acest sprijin minim acordat de către instituțiile statale.

Totodată, subliniem că norma propusă este formulată într-o manieră suficient de flexibilă, astfel încât să includă și eventualele prestații sau ajutoare bănești care vor fi

		<p>reglementate și acordate ulterior copilului și familiei acestuia. O asemenea abordare este considerată oportună, întrucât evită necesitatea modificării repetate a articolului pentru includerea expresă a fiecărei noi prestații sau forme de suport financiar instituite pe viitor.</p>
	<p>La art. V, în vederea evitării unor interpretări eronate, se consideră necesar a se expune în nota de fundamentare argumentele care justifică abrogarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției.</p>	<p>Se acceptă. Nota de fundamentare a fost ajustată corespunzător.</p>
	<p>La art. VI, pct. 1 care prevede completarea art. 7 cu lit. q), norma citată necesită a fi revizuită suplimentar inclusiv pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a determina în ce condiții se va stabili că autoritatea tutelară locală nu-și realizează atribuțiile stabilite la art. 6 alin. (1) lit. d), e) și f); - a stabili care va fi procedura de organizare și funcționare în ceea ce privește întrunirea specialiștilor din domeniile asistenței sociale, ocrotirii sănătății și organelor de drept pentru a semna procesul-verbal care reflectă neîndeplinirea atribuțiilor primarului în calitate de autoritate tutelară locală; - a determina concret la ce specialiști din domeniile asistenței sociale, ocrotirii sănătății și organelor de drept se face referire (din cadrul structurilor teritoriale respective sau din cadrul altor structuri): - a prevedea momentul începerii curgerii termenului de 24 de ore; - a substitui cuvintele „organelor de drept” cu cuvintele „ordinii publice”, în corelare cu terminologia utilizată în art. 9 alin. (1) al Legii nr. 140/2013. 	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că prevederile art. 7 lit. q) din Legea nr. 140/2013 urmează a fi aplicate în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea copilului. Astfel, autoritatea tutelară locală intervine în astfel de cazuri în conformitate cu <u>Instrucțiunile privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014</u>, precum și cu procedura managementului de caz în domeniul protecției copilului, reglementată prin <u>Ordinul nr.134/2023 cu privire la aprobarea Managementului de caz în domeniul protecției copilului și Ghidului de suport pentru implementarea practică a acestuia.</u> Totodată, în practică se constată diverse situații când autoritatea tutelară locală din motive obiective nu poate realiza atribuțiile sale (de ex. primarul a demisionat, este plasat în arest, se află pe foaie de boală, este plecat peste hotare, etc.) sau refuză să intervină imediat, ceea ce este contrar interesului superior al copilului. Pentru astfel, de cazuri cadrul normativ existent nu prevede expres procedura de substituire a autorității tutelare locale, pentru a asigura realizarea măsurilor de urgență în cazurile de risc înalt pentru viața sau sănătatea copilului, ce îi revin în prezent autorității tutelare locale.</p>

		<p>Luând în considerare că autoritățile tutelare locale și autoritățile tutelare teritoriale trebuie să colaboreze între ele, fiecare dintre acestea având reglementate atribuții specifice de intervenție, se consideră judicios de a reglementa expres dreptul autorității tutelare teritoriale de a interveni în astfel de cazuri, reieșind din interesul superior al copilului.</p> <p>Complementar informăm, că procedura de participare a părților relevante pe caz este deja reglementată în actele normative menționate supra, aprobate în scopul realizării actelor legislative vizate.</p> <p>Or, prezenta propunere de modificare a Legii nr. 140/2013, vine în scopul reglementării exprese a intervenției autorității tutelare teritoriale, fiind substituită autoritatea tutelară locală în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea copilului.</p> <p>Totodată, în scopul examinării obiective a circumstanțelor care au stat la bază în ceea ce vizează lipsa de intervenție a autorității tutelare locale, se propune să fie întocmit un proces-verbal în care vor fi reflectate constatările echipei multidisciplinare convocate pe caz.</p> <p>Complementar informăm că, cadrul normativ în vigoare prevede că încălcarea prevederilor Legii nr. 140/2013 atrage răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în conformitate cu legislația în vigoare. Totuși procesul de examinare a faptului încălcării de către instituțiile corespunzătoare durează, iar intervențiile pentru asigurarea protecției copilului este necesar să fie realizate urgent și obiectiv.</p>
	<p>Autoritatea tutelară locală (primarul) poate să nu-și exercite atribuțiile, din cauza imposibilității exercitării acestora din motive întemeiate, inclusiv de absență temporară. În acest caz, potrivit art. 34 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, primarul poate delega, sub proprie răspundere, exercitarea atribuțiilor sale viceprimarului sau, după caz, secretarului consiliului pe întreaga durată a absenței sale. Aferent</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Norma vizată a fost analizată atât prin prisma neîndeplinirii de către primar a atribuțiilor sale din motive obiective (de ex., arestul primarului) sau prin refuzul de a îndeplini obligațiile sale în calitate de autoritate tutelară locală.</p> <p>Astfel, pentru a asigura obiectivitatea examinării situației de către organele abilitate a circumstanțelor vizate, se va</p>

	<p>atribuției prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. e) al Legii nr. 140/2013 ce vizează luarea copilului de la părinți sau de la persoanele în grija cărora se află acesta în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea lui, constatăm că art. 10 al Legii nr. 140/2013 nu specifică clar care autoritate tutelară (locală sau teritorială) trebuie să îndeplinească atribuția respectivă, fiind utilizată formularea generică „autoritatea tutelară”, motiv pentru care se va revedea.</p>	<p>întocmi procesul-verbal în care se va reflecta cauza intervenției autorității tutelare teritoriale în locul autorității tutelare locale. Argumentele detaliate au fost prezentate la punctul precedent.</p> <p>În acest sens, reieșind din faptul că modificarea vizată urmărește scopul ca atât autoritatea tutelară locală, cât și autoritatea tutelară teritorială să poată realiza măsuri de urgență, se consideră relevant de a păstra redacția actuală a art. 10 al Legii nr. 140/2013, argumentele fiind reflectate supra.</p>
	<p>Suplimentar, considerăm necesară opinia Congresului Autorităților Locale din Moldova în partea ce vizează completarea art. 7 cu lit. q) al Legii nr. 140/2013.</p>	<p>Se acceptă. A fost solicitată opinia CALM în cadrul ambelor runde de avizare a proiectului de lege.</p>
	<p>Pct. 3 prevede completarea art. 10 cu alin. (5) al Legii nr. 140/2013, respectivele reglementări instituie o procedură specială privind examinarea cauzelor de către instanța de judecată, ce vizează decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești. În context, semnalăm că instanța judecătorească examinează, în procedură specială, cauzele care sunt stabilite în art. 279 al Codului de procedură civilă. Prin urmare, se va analiza oportunitatea reflectării cauzelor privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești în art. 279 al Codului de procedură civilă. Ca alternativă, având în vedere dispozițiile alin. (2) al articolului citat, care stabilește că, instanțelor judecătorești le pot fi atribuite prin lege spre examinare în procedură specială și alte categorii de cauze, se consideră mai adecvată includerea normei propuse la art. 10 alin. (5) al Legii nr. 140/2013 în dispozițiile art. 68 și 71 din Codul familiei nr. 316/2000. În partea ce vizează termenul acordat (30 de zile de la depunerea cererii spre examinare) pentru examinarea de către instanța de judecată a unor asemenea cazuri, acesta poate fi apreciat ca insuficient și problematic din</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost completat cu un articol nou, prin care se propun modificările corespunzătoare la art. 68 și 71 din Codul familiei nr. 316/2000.</p> <p>Textul a fost ajustat pentru a specifica 30 de zile „lucrătoare”, la recomandarea Curții de Apel Centru, în calitate de participant la procedura de avizare din partea corpului judecătoresc. Această ajustare este necesară în special deoarece instanțele de judecată se confruntă cu un flux sporit de dosare aflate pe rol și un volum de lucru supraîncărcat. Astfel, ajustarea termenului de 30 de zile va asigura respectarea dreptului la un proces echitabil.</p>

	<p>perspectiva garanțiilor procesuale. Astfel, menționăm că, cauzele privind decăderea din drepturile părintești reprezintă una dintre cele mai complexe litigii familiale. Respectiv, realizarea efectivă a acestor acte procedurale într-un termen rigid de 30 de zile poate afecta caracterul complet și obiectiv al examinării cauzei. Mai mult, acest termen poate limita inclusiv dreptul părților de a administra probe și/sau posibilitatea pregătirii apărării. Prin urmare, există riscul afectării dispozițiilor art. 20 din Constituție.</p>	
	<p>Suplimentar, se consideră necesară consultarea opiniei Consiliului Superior al Magistraturii, în partea ce vizează norma propusă la art. 10 alin. (5) al Legii nr. 140/2013.</p>	<p>Se acceptă. La expedierea proiectului la expertizare, se va solicita și opinia Consiliului Superior al Magistraturii. Totodată, atragem atenția că fost solicitată opinia Curții Supreme de Justiție și a Curții de Apel Centru, în calitate de reprezentanți ai corpului judecătoresc.</p>
	<p>Din punct de vedere redacțional, din norma propusă la art. 10 alin. (5) al Legii nr. 140/2013, cuvintele „calendaristice” se vor exclude de la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta per a contrario că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare. Observațiile formulate la pct. 3 sunt similar valabile și pentru redacția normei propuse la art. 16 alin. (5) al Legii nr. 140/2013.</p>	<p>Se acceptă parțial. Propunerea de completare a art. 10 alin. (5) și art. 16 alin. (5) din Legea nr. 140/2013 a fost exclusă din prezentul proiect de lege.</p>
	<p>La pct. 7, norma stabilită la art. 16 alin. (5) al Legii nr. 140/2013 urmează a fi revăzută prin prisma art. 17 alin. (1) al legii citate, care prevede că, stabilirea sau retragerea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească se emite de către autoritatea tutelară teritorială.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător astfel încât să nu existe contradicții sau ambiguități în interpretarea normei.</p>
	<p>La art. VIII, care prevede modificarea Legii nr. 326/2025 cu privire la activitatea de voluntariat, normele propuse nu se integrează în obiectul de reglementare al art. 15 al Legii nr. 326/2025, care vizează „drepturile și obligațiile voluntarului”. Or, includerea normelor propuse în art. 15</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător, iar prevederile vizate au fost incluse la articolul 16 din Legea nr. 326/2025 cu privire la activitatea de voluntariat.</p>

	<p>alin. (10) ar afecta coerența și concepția generală a acestui articol.</p>	
	<p>Proiectul de lege nu stabilește clar care sunt documentele concrete care trebuie prezentate de voluntar la încheierea contractului de voluntariat. Or, se va analiza oportunitatea includerii, în redacția art. 16 alin. (5) al Legii nr. 326/2025, a referinței la tangența documentelor stabilite în art. 326¹² al Codului muncii.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Sub aspect redacțional, din dispoziția introductivă a art. VIII, textul „Articolul 15 din” se va exclude.</p>	<p>Se acceptă. Având în vedere recomandările formulate de participanții la procedura de avizare repetată, prevederile propuse la Legea nr. 326/2025 cu privire la activitatea de voluntariat, vor fi toate incorporate în articolul 16.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>La proiectul legii, art. I – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003. La pct. 2., la noțiunea „contact regulat cu copii”, propunem completarea, după cuvântul „desfășurate,” cu textul „, inclusiv neremunerate ori de voluntariat,”, în scopul reglementării situațiilor în care interacțiunea cu copiii are loc și în cadrul activităților menționate. O asemenea abordare este susținută și de pct. 57 din Raportul explicativ la Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote), potrivit căruia obligația de verificare a candidaților la profesii care implică contacte regulate cu copiii poate fi aplicată și activităților de voluntariat.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Referitor la textul „care au fost anterior condamnate sau care se află în calitate de bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită”, reiterăm poziția formulată anterior. Mai mult, art. 5 pct. 3 din Convenția Lanzarote instituie obligația statelor de a se asigura că persoanele care acced la profesii ce implică, în mod regulat, contact cu copiii nu au fost condamnate pentru fapte de exploatare sexuală sau</p>	<p>Nu se acceptă. Reiterăm cele menționate anterior, în special faptul că proiectul de lege stabilește: 1. Un spectru specific de profesii, și anume cele care implică contact regulat cu copii, fiind formulată și o definiție a acestei expresii în proiectul de lege; 2. Un spectru specific de infracțiuni care duc la necesitatea suspendării, concedierii și interzicerii angajării spectrului de profesii sus-menționat.</p>

abuz sexual asupra copiilor. Prin urmare, Convenția nu se referă la persoane care au calitatea de bănuț, învinut sau inculpat.

În cazul în care autorul proiectului consideră necesară menținerea unei măsuri aplicabile persoanelor aflate în proceduri penale sau contravenționale în curs de examinare, aceasta urmează să fie formulată ca măsură preventivă, temporară și proporțională prevederilor art. 21 din Constituția Republicii Moldova și art. 8 din Codul de procedură penală, care consacră prezumția nevinovăției.

Suspendarea și interzicerea angajării persoanei într-o funcție/poziție **care implică contact regulat cu copiii** în timpul desfășurării procedurilor **nu constituie o ingerință în prezumția de nevinovăție**. Aceste măsuri au caracter preventiv și nu implică o apreciere asupra vinovăției persoanei vizate.

De altfel, cadrul legal în vigoare prevede deja o măsură similară. Astfel, articolul 76 alineatul (1) litera g) din Codul muncii prevede suspendarea contractului individual de muncă în cazul trimiterii în judecată pentru o infracțiune incompatibilă cu funcția deținută, până la rămânerea definitivă a hotărârii. Reieșind din obiecția înaintată, ar însemna că și această normă ar încălca prezumția de nevinovăție, ceea ce nu este cazul.

Prin urmare, măsurile propuse urmăresc un scop legitim de prevenție și protecție a interesului superior al copilului, fără a echivala cu o constatare a vinovăției persoanei.

Menționăm că în cazul dovedirii nevinovăției persoanei în cadrul procedurilor judiciare, suspendarea sau restricția la angajare vor fi anulate. În acest caz, reiese că măsura are caracter pur temporar.

Astfel, considerăm că a fost asigurat un echilibru corect între necesitatea protejării interesului superior al copilului și garantarea dreptului la muncă a persoanei.

Totodată, subliniem că lipsa unei prevederi exprese în Convenția de la Lanzarote privind instituirea unor măsuri aplicabile persoanelor bănuț, învinute sau inculcate nu poate fi interpretată ca o interdicție pentru state de a adopta garanții suplimentare de protecție. Dimpotrivă, statele dispun de o marjă de apreciere în vederea instituirii unor măsuri preventive adecvate, atât timp cât acestea urmăresc un scop legitim, sunt proporționale și respectă drepturile fundamentale ale persoanelor vizate. Măsurile propuse prin prezentul proiect de lege, sunt justificate de necesitatea protejării interesului superior al copilului și au un caracter exclusiv preventiv și temporar, fără a echivala cu o constatare a vinovăției persoanei.

	<p>Astfel, după cuvântul „condamnate” se va completa cu cuvintele „printr-o hotărâre judecătorească definitivă”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>În context, reconfirmăm revizuirea textului „bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională”, întrucât termenii „bănuț”, „învinuit” și „inculpat” sunt specifici procesului penal. În materie contravențională urmează a fi utilizată terminologia Codului contravențional, precum „persoană în privința căreia a fost pornit proces contravențional” sau, după caz, „contravenient”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Suplimentar, propunem excluderea textului „lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau ridicarea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni”, întrucât dublează parțial alineatul premergător.</p> <p>Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul penal, stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale. În același sens, prin Hotărârea nr. 11 din 20.07.2023, Curtea Constituțională a reținut că cerința lipsei unei condamnări anterioare pentru angajarea se va referi doar la persoanele care au antecedente penale.</p> <p>Totodată, pct. 57 din Raportul explicativ la Convenția Lanzarote precizează că art. 5 alin. (3) permite statelor să implementeze obligația de verificare în conformitate cu dreptul intern, în special cu normele privind reabilitarea și reintegrarea infractorilor, fără a interfera cu dispozițiile naționale privind radierea antecedentelor penale după o anumită perioadă. Formulăm poziția pentru toate situațiile similare din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că textul vizat urmărește instituirea unui nivel sporit de protecție a copiilor în raport cu persoanele condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra copilului. În acest sens, având în vedere gravitatea și specificul acestor infracțiuni, se consideră justificată menținerea unui standard mai înalt de integritate pentru exercitarea activităților care implică contact regulat cu copii.</p> <p>Ministerul admite că normele dreptului penal operează cu instituția reabilitării și cu efectele stingerii antecedentelor penale. Totodată, proiectul de lege nu urmărește instituirea unei sancțiuni penale suplimentare și nici prelungirea consecințelor de natură penală ale condamnării, dar stabilește condiții speciale pentru exercitarea unui spectru îngust de activități, determinate de obligația statului de a asigura protecția interesului superior al copilului și prevenirea riscurilor la adresa securității și dezvoltării acestuia.</p> <p>Activitățile țintite de proiect implică un grad ridicat de încredere și responsabilitate față de copii, iar natura infracțiunilor respective justifică aplicarea unei abordări preventive sporite.</p> <p>Totodată, prevederile invocate din Raportul explicativ la Convenția Lanzarote confirmă marja de apreciere a</p>

		<p>statelor în stabilirea modalității de implementare a mecanismelor de verificare. În acest sens, proiectul reflectă opțiunea legislativă de a acorda prioritate protecției copilului în raport cu accesul la funcții care implică contact direct și regulat cu copii.</p> <p>Suplimentar, menționăm că un standard similar privind lipsa antecedentelor, inclusiv cele stinse se regăsesc și în articolul 7 alin. (3) lit. e) din Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate și articolul 6 alin. (4) lit. a) din Legea privind statutul judecătorului.</p> <p>Astfel, Ministerul subliniază că cerința privind lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau ridicarea antecedentelor penale aferente acestor infracțiuni, este un proporțională scopului urmărit de protecție a copilului, deoarece are un domeniu de aplicare restrâns, fiind aplicabilă exclusiv în cazul funcțiilor care presupun contact regulat cu copii și vizând doar persoanele condamnate pentru infracțiuni sexuale comise împotriva copilului.</p>
	<p>Reiterăm necesitatea reglementării mecanismului de verificare continuă/periodică a persoanelor deja angajate sau admise în funcții/activități care implică contact regulat cu copiii, în conformitate cu Recomandarea R20 a Comitetului Lanzarote și pct. 15.5 din Setul de măsuri aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 206/2024. În acest sens, proiectul urmează a fi completat cu o normă generală care să prevadă că periodicitatea, procedura de verificare, autoritățile responsabile, schimbul de date și garanțiile privind protecția datelor cu caracter personal se stabilesc de Guvern.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Menționăm că, realizarea acțiunii din punctul 15.5 din Setul de măsuri aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 206/2024 este responsabilitatea comună a MMPS, MEC, MS, MAI, MC, MJ. Un asemenea mecanism presupune stabilirea unor elemente tehnice (periodicitate, fluxuri de date, interoperabilitate, garanții de protecție a datelor), care necesită o abordare interinstituțională și flexibilitate normativă.</p> <p>În acest sens, mecanismul nemijlocit ar putea fi dezvoltat, de comun cu celelalte instituții sus-menționate, ulterior prin acte normative subsecvente.</p> <p>Totodată, în baza recomandărilor recepționate din partea participanților la procedura de avizare repetată, articolul 326¹³ stabilește că în cazul atribuirii calității procesuale în cadrul unei cauze penale pentru o infracțiune în</p>

		conformitate cu art. 326 ¹¹ , alin. (1) în raport cu acesta, organele competente vor avea obligația să informeze angajatorul prin expedierea acestuia, utilizând căile de comunicare disponibile, a unui act procedural în acest sens.
Curtea Supremă de Justiție	<p>În urma examinării poziției autorului proiectului, Curtea menționează că, deși Legea nr. 140/2013 prevede efectuarea evaluării inițiale a situației copilului și aplicarea managementului de caz, totuși textul propus rămâne formulat în mod imperativ „copiii se vor afla cu părintele victimă”, ceea ce poate conduce la interpretarea că această soluție se aplică automat, fără o apreciere concretă a fiecărei situații. Curtea reiterează că, în toate cazurile care privesc copiii, deciziile trebuie să fie luate în funcție de interesul superior al copilului și în baza unei evaluări individuale a circumstanțelor fiecărui caz, inclusiv a condițiilor de trai, a relațiilor din familie și a capacității reale de îngrijire a copilului. În acest sens, existența procedurii de evaluare prevăzute de legislația în vigoare nu este suficientă pentru a exclude riscul unei aplicări automate a regulii din proiect, în lipsa unei mențiuni exprese în textul propus. Prin urmare, Curtea consideră în continuare necesară reformularea normei, astfel încât aceasta să prevadă în mod clar că stabilirea locului de aflare a copilului se face în fiecare caz concret, în funcție de interesul superior al copilului.</p>	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	<p>Totodată, Curtea menționează că, deși scopul normei este asigurarea protecției copilului în situații de violență în familie, menținerea condiției privind „capacitatea de a asigura creșterea și îngrijirea copiilor” nu este oportună în cadrul acestei reglementări. Curtea reiterează că ordonanța de protecție reprezintă o măsură urgentă, care se emite în 24 ore și se aplică în scopul asigurării protecției imediate a copilului și a părintelui victimă, iar introducerea unor condiții care necesită o evaluare complexă poate afecta celeritatea și eficiența acestei măsuri. Curtea Supremă de</p>	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.

	<p>Justiție nu este împotriva efectuării de către autoritatea tutelară locală a evaluării inițiale a situației copilului în cazurile de violență în familie. O asemenea evaluare poate contribui la identificarea necesităților copilului și la stabilirea măsurilor de protecție necesare.</p> <p>În lipsa unor prevederi clare privind măsurile dispuse de instanță și intervenția autorității tutelare în asemenea situații, plasamentul copilului sau alte măsuri de protecție alternative, există riscul apariției unui vid normativ cu privire la protecția imediată a copilului. Prin urmare, norma necesită completări care să reglementeze expres mecanismul de intervenție și măsurile aplicabile în asemenea situații, autoritățile competente pentru a asigura protecția efectivă și continuă a copilului.</p>	
	<p>Cu referire la sintagma „vizitarea copilului poate avea loc conform unui program aprobat de către instanța de judecată”, Curtea Supremă de Justiție menționează că prevederile propuse atribuie instanței de judecată competența de a stabili sau limita contactul dintre părinte și copil în funcție de nivelul riscului de violență constatat de autoritatea tutelară. Totuși, asemenea măsuri țin mai mult de domeniul protecției copilului și de activitatea autorităților tutelare. Stabilirea programului de întrevederi ar trebui să țină, în principal, de competența autorității tutelare teritoriale. Aceasta este instituția care are atribuții directe în domeniul protecției copilului, dispune de specialiști și are posibilitatea de a evalua în mod continuu situația copilului și relațiile dintre membrii familiei.</p> <p>Prin urmare, Curtea indică că instanța de judecată nu trebuie să substituie rolul autorității tutelare, care este instituția competentă să evalueze situația copilului și să dispună măsurile necesare.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Suplimentar la argumentele invocate la prima rundă de avizare cu privire la intenția legiuitorului de a pune în sarcina instanțelor de judecată stabilirea programelor de întrevederi, în practică, au fost constatate numeroase cauze în care decizia autorității este contestată în instanță, ceea ce conduce la perpetuarea procesului de stabilire a unui program de întrevederi.</p> <p>Soluția propusă prin prezentul proiect de lege va preveni tergiversarea procesului de executare a programelor de întrevederi, care este de durată, încălcând dreptul copilului de a se vedea cu părintele care locuiește separat o perioadă îndelungată de timp, în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului.</p> <p>De asemenea, menționăm că a fost inclus în textul articolului vizat că instanța va aproba programul de întrevederi, cu solicitarea avizului autorității tutelare teritoriale, astfel asigurând participarea instituției care are atribuții directe în domeniul protecției copilului.</p>
<p>Curtea de Apel Centru</p>	<p>Cu privire la completarea Codului de procedură civilă cu un nou articol dedicat aplicării măsurilor de protecție a copilului, precizăm că, potrivit notei de fundamentare, modificarea propusă are drept scop prevenirea deplasării și</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p>reținerii copilului în străinătate. Măsura propusă are scop preventiv și poate fi dispusă temporar. Prin analogia normelor de procedură civilă, cererile privind aplicarea măsurilor de protecție se examinează în instanța de judecată prin încheiere judecătorească, și nu prin hotărâre, deoarece încheierea este considerată un act de dispoziție rapid, într-o procedură specială de urgență. Astfel, asemenea cereri urmează a fi examinate pe fond prin încheiere judecătorească, ce urmează a fi pusă în executare imediată.</p>	
	<p>Totodată, sugerăm completarea proiectului legii cu prevederi care să reglementeze explicit modul de punere în executare a actelor judecătorești privind examinarea acestor categorii de cereri.</p>	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că articolul 293⁵ alineatul (4) propus specifică aplicarea prevederilor articolului 18 alineatele (3)-(4) din <i>Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite</i>, în cazul dispunerii uneia dintre măsurile de protecție. Alineatele (3)-(4) în discuție reglementează implementarea actelor judecătorești privind examinarea acestor categorii de cereri. Astfel, copia de pe actul de dispoziție prin care s-au dispus măsurile menționate, se transmite imediat la Agenția Servicii Publice, în cazul interzicerii eliberării unui document de călătorie pentru copil, sau Inspectoratului General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, în cazul ridicării pașaportului sau a altui document de călătorie al copilului și al interzicerii traversării de către copil a hotarelor Republicii Moldova.</p>
	<p>La art. IV, cu privire la completarea art. 10 alin. (5) și art. 16 alin. (5) din Legea nr. 140/2013, propunem înlocuirea sintagmei „30 de zile calendaristice” cu sintagma „30 de zile lucrătoare”, deoarece termenul de 30 de zile calendaristice nu corespunde necesității reale de desfășurare a unei proceduri judiciare echitabile pe toate dimensiunile. Pe parcursul ultimilor ani, instanțele de judecată se confruntă cu un flux sporit de dosare aflate pe rol și un volum de lucru supraîncărcat. Astfel, instituirea</p>	<p>Se acceptă parțial. Propunerea de completare a art. 10 alin. (5) și art. 16 alin. (5) din Legea nr. 140/2013 a fost exclusă din prezentul proiect de lege.</p>

	unui termen restrâns de examinare ar putea genera presiuni artificiale care poate duce la erori procedurale și/sau la respectarea dreptului la un proces echitabil.	
Confederația Națională a Sindicatelor	Cu privire la modificările propuse la Codul muncii nr. 154/2003, potrivit noțiunilor și expresiilor utilizate în prevederile în vigoare ale Codului, la angajare, persoana ocupă o funcție, nu poziție. Suplimentar, potrivit articolului 3 litera d) din Cod, dispozițiile acestuia „se aplică angajatorilor persoanelor fizice sau juridice din sectorul public, privat sau mixt care folosesc munca salariată”. Or, este lipsită de sens precizarea enunțului privind specificarea că interdicțiile pentru angajarea într-o funcție care implică un contact regulat cu copiii, se referă „atât la sectorul public cât și cel privat”.	Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.
	De asemenea, pentru a asigura utilizarea uniformă a terminologiei și expresiilor deja consacrate în Codul muncii, se propune expunerea titlului și alineatului (1), litera a) ale articolului 326 ¹² în următoarea redacție: „Articolul 326 ¹² . Documentele necesare la angajare într-o funcție care implică contact cu regulat cu copiii (1) La angajarea într-o funcție care implică contact regulat cu copiii, persoana care se angajează, suplimentar la documentele indicate la art. 57, alin. (1) din prezentul cod, prezintă angajatorului următoarele documente: a) cazierul judiciar care să ateste: - lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni comise cu intenție asupra unui copil sau adult care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor, săvârșită prin intermediul copiilor, cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau cu determinarea copiilor la săvârșirea unor fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc); - lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau ridicarea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni;”	Se acceptă parțial. Textul a fost ajustat corespunzător pentru a asigura utilizarea uniformă a terminologiei consacrate în Codul muncii. Totodată, menționăm că structura acestui alineat a fost modificată ca urmare a recomandărilor formulate de ceilalți participanți ai procedurii de avizare repetată.
	Suplimentar, propunem:	Nu se acceptă.

	<p>- la literele b) și c) din același articol, substituirea textului „asupra unei persoane” cu cuvântul „adult”</p>	<p>Menționăm că se urmărește utilizarea terminologiei utilizate în Codul contravențional nr. 218/2008 (a se vedea cu titlu de exemplificare art. 43 alin. (1) lit. g)) și Codul penal nr. 985/2002 (a se vedea cu titlu de exemplificare art. 151 alin. (2) lit. b)).</p>
	<p>- la litera d) din același articol, substituirea cuvântului „mintal” cu textul „al stării sănătății”</p>	<p>Nu se acceptă. Ministerul Sănătății, în urma examinării proiectului de lege a propus utilizarea testului „inapt din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită”. Astfel, evaluarea aptitudinii persoanei de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită este reglementată de actele normative ale Ministerului Sănătății, mai exact - Ordinul MS nr. 1031/2018 cu privire la Regulamentul de examinare a capacității psihice a solicitanților de a deține și folosi arme și muniții, a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită și Ordinul MS nr. 1050/2022 cu privire la Comisia narcologică specială.</p>
	<p>- la alineatul (2) din același articol, excluderea textului „și/sau exercitării activităților în sectorul public și privat,”</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>- la alineatul (4) din același articol, excluderea textului „în sectorul public și privat,”</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Propunem expunerea art. 326¹³ în următoarea redacție: „Articolul 326¹³. Temeiuri suplimentare pentru suspendarea și încetarea contractului de muncă încheiat cu salariatul angajat într-o funcție care implică un contact regulat cu copiii (1) În afară de cazurile de suspendare a contractului individual de muncă în temeiurile prevăzute de prezentul cod, contractul individual de muncă încheiat cu salariatul angajat într-o funcție care implică un contact regulat cu copiii, se suspendă în circumstanțe ce nu depind de voința părților, în cazul atribuirii calității procesuale în cadrul unei cauze penale sau contravenționale pentru o infracțiune sau contravenție în conformitate cu art. 326¹¹,</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător, cu luarea în considerare a recomandărilor formulate și de ceilalți participanți la procedura de avizare.</p>

	<p>alin. (1) în raport cu acesta. Suspendarea contractului individual de muncă intervine și în cazul atribuirii calității procesuale în cadrul unei cauze penale sau contravenționale pentru o infracțiune sau contravenție în conformitate cu art. 326¹¹, alin. (1) în raport cu un membru al familiei salariatului, dacă îngrijirea și educarea copilului se realizează pentru o perioadă determinată de timp în familia sau la domiciliul salariatului respectiv. suspendarea contractului individual de muncă se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare de la organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale sau contravenționale.</p> <p>(2) În cazul săvârșirii cu intenție de către salariatul care deține o funcție care implică un contact regulat cu copiii, a unei infracțiuni sau contravenții specificată la art. 326¹¹, alin. (1), stabilită prin hotărârea definitivă a instanței de judecată sau, după caz, prin decizia definitivă a agentului constatare, contractul individual de muncă încheiat cu acesta, încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților, din ziua recepționării de către angajator a hotărârii sau a deciziei respective.”</p>	
	<p>La art. 326¹⁴, se propune excluderea textului „atât în sectorul public cât și privat”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>Cu privire la modificările propuse la art. 15 din Legea cu privire la activitatea de voluntariat nr. 326/2025, având în vedere considerentele enumerate anterior, la alin. (10) se propune următoarea redacție: „(10) Se interzice desfășurarea voluntariatului, care implică un contact regulat cu copiii, de către persoanele: a) în privința cărora sunt instituite măsuri de ocrotire judiciară; b) inapte din punct de vedere al stării sănătății pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, confirmat prin documentul medical (certificat/adeverință/act etc.), eliberat de autoritatea (instituția) medicală competentă;</p>	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că au fost recepționate mai multe propuneri la aceste prevederi din partea participanților la procedura de avizare. Toate propunerile au fost luate în considerare, iar textul a fost ajustat corespunzător.</p>

	<p>c) care au fost anterior condamnate sau care se află în calitate de bănuțit, învinuit sau inculpat într-o cauză penală sau contravențională pentru o infracțiune sau contravenție săvârșită:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asupra unui copil sau adult care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor; - prin intermediul copiilor, cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții, sau cu determinarea copiilor la săvârșirea unor fapte imorale (cerșetorie, jocuri de noroc).” 	
Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	<p>La Art. 1, pct. 2, articolul 326¹¹, alineatul (1), lit. c) menționăm că în cauza contravențională, persoana nu are statut de bănuțit, învinuit sau inculpat, întrucât Codul contravențional al Republicii Moldova nu operează cu aceste termene, persoana având statut de făptuitor sau contravenient (de ex. art. 26,29,30, 33, 34,37,383 Cod contravențional, etc.). La fel, urmează să fie specificat acest moment și la Art. III, pct. 1, articolul 15, alin. (10), lit. c).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>La Art. II, articolul 293⁵, alineatul (3) este necesar de a modifica sintagma „Instanța va dispune...” în „Instanța va menține...” în vederea continuității logice a procedurii prevăzute de articolul vizat. Or, la primirea cererii motivate a reprezentantului legal al copilului, instanța de judecată aplică imediat măsurile de protecție prevăzute de alin. (2) al art. 18 din Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite, ulterior examinează cererea și, în cazul confirmării bănuțielilor reclamantului prin probe, menține măsurile de protecție deja aplicate.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>La Art. III, Articolul II0, alin. (1) Cod de executare menționăm că prestațiile sociale sau ajutoare bănești acordate de către autoritățile statului copilului sau familiei sale pentru acesta sunt acoperite de lit. c) și e) ale alin. (1) - astfel, completarea nu este necesară.</p>	<p>Se ia act. Prevederea în cauză a fost examinată suplimentar prin prisma ajutorului bănesc și prestațiilor sociale existente destinate copiilor și familiilor cu copii, reglementate prin mai multe acte normative.</p>

Referitor la cele menționate în Nota de fundamentare la Art. III reiterăm că în cadrul aplicării măsurilor de asigurare a executării, executorul judecătoresc nu dispune de informații privind natura și statutul mijloacelor bănești existente în conturile bancare ale debitorului, or, în contul bancar se pot afla mijloace bănești din diverse surse de proveniență. Anume din aceste considerente, alin. (2) al art. 110 din Codul de executare reglementează procedura de anulare a măsurilor de asigurare aplicate asupra mijloacelor bănești care, potrivit legii, nu pot fi urmărite.

La Art. VIII, completarea art. 15 din Legea nr. 326/2025 cu privire la activitatea de voluntariat cu alin. (10) menționăm că procedura de verificare a incompatibilității voluntarilor nu este reglementată, respectiv nu este clară modalitatea verificării condițiilor care sunt incompatibile

Urmare a analizei suplimentare realizate a acestui subiect, se constată că redacția propusă de autorul proiectului acoperă atât ajutorul bănesc, cât și toate prestațiile sociale, care sunt acordate de către stat copilului în scopul asigurării acoperirii necesităților acestuia și a familiei lui. Suplimentar, informăm că în redacția propusă nu se specifică expres toate prestațiile sociale, reglementate, deoarece unele dintre acestea sunt acordate în formă de prestații unice (de ex., *suportul financiar unic, reglementat prin [Hotărârea Guvernului nr. 239/2025](#), suportului financiar unic pentru pregătirea elevilor de noul an școlar, reglementat prin [Hotărârea Guvernului nr. 466/2025](#), care s-au acordat în anul 2025), altele în formă de ajutor bănesc, care se acordă în cadrul unui serviciu social (*Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii, reglementat prin [Hotărârea Guvernului nr. 788/2025](#)*). Menționăm că, *Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii* nu include toate prestațiile sociale care sunt acordate copiilor și familiilor cu copii (de ae., aceasta nu include alocațiile sociale acordate în temeiul [Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni*](#), ajutorul social, acordat familiilor defavorizate, inclusiv familiilor cu copii, conform [Legii nr. 133/2011 cu privire la ajutorul social](#) ș.a.).*

Luând în considerare că ajutorul bănesc menționat mai sus vine să susțină familiile în depășirea situațiilor de dificultate și/sau de risc și prevenirea separării copilului de familie, și că prestațiile sociale se acordă în scopul asigurării unui sprijin financiar minim din partea statului copiilor și familiilor cu copii, nu este justificat ca copiii/familiile cu copii să fie lipsite de acest sprijin minim acordat de către instituțiile statale.

Se acceptă.

Textul a fost ajustat corespunzător. Astfel, prevederile propuse la art. 15 vor fi incorporate în articolul 16 care reglementează contractul de voluntariat. Acest articol, la alineatele (5) și (6) va oglindi prevederile propuse la Codul

	cu exercitarea activității de voluntariat ce implică contact regulat cu copiii.	muncii, inclusiv prin prisma documentelor exprese care trebuie prezentate la încheierea contractului de voluntariat.
Procuratura Generală	<p>Analizând conținutul proiectului de lege prin prisma principiilor activității de legiferare, prevăzute de art. 3 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, comunicăm că susținem de principiu aprobarea proiectului de lege cu menținerea obiecțiilor și propunerilor expuse anterior în avizul Procuraturii Generale cu nr.4-ld/26- 306 din 21 aprilie 2026.</p>	<p>Se ia act. Proiectul de lege a fost ajustat urmare a tuturor recomandărilor pertinente formulate de participanții la procedura de avizare. În cazul recomandărilor sau obiecțiilor care nu au fost acceptate, au fost oferite argumentele de rigoare în prezenta sinteză.</p>
	<p>Suplimentar la cele expuse anterior, considerăm că propunerea formulată în art. 326¹² alin. (1) lit. a) și anume prevederea privind: „lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau ridicarea antecedentelor penale”, ridică serioase probleme de constituționalitate și compatibilitate cu principiul reintegrării sociale.</p> <p>Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul penal, stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale. Menținerea interdicției la angajarea în poziții care implică contact regulat cu copii, chiar și după stingerea antecedentelor, contravine conceptului instituției reabilitării și poate constitui o restrângere disproporționată a dreptului la muncă prevăzut de Constituție.</p>	<p>Se ia act. Menționăm că textul vizat urmărește instituirea unui nivel sporit de protecție a copiilor în raport cu persoanele condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra copilului. În acest sens, având în vedere gravitatea și specificul acestor infracțiuni, se consideră justificată menținerea unui standard mai înalt de integritate pentru exercitarea activităților care implică contact regulat cu copii.</p> <p>Ministerul admite că normele dreptului penal operează cu instituția reabilitării și cu efectele stingerii antecedentelor penale. Totodată, proiectul de lege nu urmărește instituirea unei sancțiuni penale suplimentare și nici prelungirea consecințelor de natură penală ale condamnării, dar stabilește condiții speciale pentru exercitarea unui spectru îngust de activități, determinate de obligația statului de a asigura protecția interesului superior al copilului și prevenirea riscurilor la adresa securității și dezvoltării acestuia.</p> <p>Activitățile țintite de proiect implică un grad ridicat de încredere și responsabilitate față de copii, iar natura infracțiunilor respective justifică aplicarea unei abordări preventive sporite.</p> <p>Totodată, prevederile invocate din Raportul explicativ la Convenția Lanzarote confirmă marja de apreciere a statelor în stabilirea modalității de implementare a mecanismelor de verificare. În acest sens, proiectul</p>

		<p>reflectă opțiunea legislativă de a acorda prioritate protecției copilului în raport cu accesul la funcții care implică contact direct și regulat cu copii.</p> <p>Suplimentar, menționăm că un standard similar privind lipsa antecedentelor, inclusiv cele stinse se regăsesc și în articolul 7 alin. (3) lit. e) din Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate și articolul 6 alin. (4) lit. a) din Legea privind statutul judecătorului.</p> <p>Astfel, Ministerul subliniază că cerința privind lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau ridicarea antecedentelor penale aferente acestor infracțiuni, este un proporțională scopului urmărit de protecție a copilului, deoarece are un domeniu de aplicare restrâns, fiind aplicabilă exclusiv în cazul funcțiilor care presupun contact regulat cu copii și vizând doar persoanele condamnate pentru infracțiuni sexuale comise împotriva copilului.</p>
Agencia de Guvernare Electronica	<p>Insista asupra modificării art.18 alin. (2) din Legea nr. 140/2013, după cum urmează:„(2) Evidența copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți se realizează de către autoritatea tutelară locală și de către specialiștii responsabili din cadrul autorităților tutelare teritoriale, prin introducerea și actualizarea datelor în cadrul sistemelor informaționale aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.”.</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Modificarea propusă art.18 alin. (2) din Legea nr. 140/2013 a fost exclusă din prezentul proiect de lege.</p>
Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei	<p>Proiectul utilizează noțiuni cu impact practic major, precum „funcție care implică un contact regulat cu copiii”, fără a le defini. Această lacună poate genera practici neunitare între angajatori, în special în sectorul privat, deși Nota de fundamentare indică expres că domeniile vizate sunt diverse: sănătate, educație, social, drept, cultură, tehnologii informaționale și altele.</p> <p>Se propune completarea proiectului cu o definiție legală a noțiunii „funcție/activitate care implică un contact regulat cu copiii”. Se recomandă următoare redacție:</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Ca urmare a primei runde de avizare, proiectul a inclus o definiție a noțiunii de „contact regulat cu copiii”.</p>

	<p>„Prin funcție sau activitate care implică un contact regulat cu copiii se înțelege funcția, activitatea sau atribuția care presupune, prin natura sa, interacțiune repetată cu copiii, fizică sau la distanță, acces la copii, supravegherea, îngrijirea, instruirea, asistarea, transportarea, consilierea ori prestarea de servicii destinate copiilor, inclusiv atunci când contactul poate avea loc fără supravegherea permanentă a unui adult responsabil.”</p>	
	<p>Nota de fundamentare indică lipsa necesității unor mijloace financiare suplimentare, dar proiectul presupune instruire, verificări, schimb de date, registre, intervenții rapide ale autorităților tutelare. Se recomandă reevaluarea impactului financiar și administrativ, inclusiv asupra autorităților tutelare locale/teritoriale și asupra angajatorilor privați, întrucât instruirea obligatorie, verificarea periodică și schimbul instituțional de date presupun resurse umane, tehnice și financiare.</p>	<p>Se ia act. Informăm că aspectele la care se face referire nu țin de prevederile prezentului proiect. Or, normele unei legi poartă un caracter general, iar verificarea documentelor suplimentare la angajare se realizează și în prezent pentru unele profesii (<i>de ex., din domeniul social de activitate - Evaluarea solicitantului la funcția de asistent parental profesionist – standardul 20, Hotărârea Guvernului nr. 760/2014</i>). Prin prezentul proiect, se propune ca verificările similare să fie aplicate în raport cu toți specialiștii, care se angajează în profesii, care implică contact regulat cu copiii, în conformitate cu recomandările înaintate de către Comitetul Lantarote. În partea ce ține de formarea obligatorie a specialiștilor vizați, atragem atenția că, în prezent, pentru funcțiile existente în domeniul social, care implică contact regulat cu copiii, instruirile obligatorii de a fi realizate, înainte de angajare se realizează cu suportul organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul protecției copilului sau prin intermediul personalului angajat în cadrul autorităților. Totodată, conform Constituției Republicii Moldova, copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor (art. 50 alin. (2)). Modificările operate vor asigura respectarea inclusiv a dreptului copilului de a fi protejat de orice formă de violență, abuz, neglijare, exploatare sau trafic, prevăzut la</p>

		<p>art. 23 din Legea nr. 370/2023, precum și în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Or, măsurile preventive, care se propune de a fi reglementate în acest sens prin restricționarea persoanelor care au săvârșit careva infracțiuni față de un copil la profesii ce implică contact regulat cu copiii.</p> <p>De asemenea, norma vizată este și în conformitate cu recomandările înaintate de către Comitetul Lanzarote, expuse supra.</p>
	<p>Considerăm că sfera impedimentelor prevăzute la art. 46 alin. (4¹) este insuficientă în partea ce ține de infracțiunile privind viața sexuală. Pentru funcțiile care implică un contact regulat, direct sau indirect, cu copiii, condamnarea pentru infracțiuni privind viața sexuală trebuie să constituie impediment de angajare indiferent dacă victima infracțiunii a fost copil sau adult. Această completare este necesară pentru coerența proiectului cu propria Notă de fundamentare și pentru consolidarea efectivă a mecanismului preventiv de protecție a copilului.</p> <p>Se propune următoarea redacție: „(4¹) <i>Se interzice angajarea într-o funcție sau activitate care implică un contact regulat, direct sau indirect, cu copiii, atât în sectorul public, cât și privat, a persoanelor în privința cărora sunt instituite măsuri de ocrotire judiciară, care se află la evidența medicului psihiatru-narcolog sau psihiatru, care au fost condamnate pentru infracțiuni privind viața sexuală, indiferent de vârsta victimei, ori pentru infracțiuni sau contravenții săvârșite față de un copil, față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor, sau săvârșite cu instigarea ori atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții, precum și a persoanelor care se află în calitate de învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru asemenea fapte.</i>”</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Menționăm că norma vizată a fost ajustată în conformitate cu recomandările și propunerile recepționate în cadrul procedurii de avizare, fiind instituit un nivel sporit de protecție a copilului. În acest sens, proiectul prevede interdicția de angajare pentru persoanele condamnate pentru infracțiuni cu caracter sexual săvârșite asupra unui copil, indiferent de stingerea sau anularea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni.</p> <p>Totodată, nu se consideră oportună extinderea automată a impedimentului de angajare asupra tuturor infracțiunilor privind viața sexuală, indiferent de vârsta victimei. O asemenea abordare ar depăși obiectivul specific al proiectului, orientat spre prevenirea riscurilor directe pentru copii.</p>
	<p>Proiectul prevede că nu pot fi angajate în funcții care implică îngrijirea și educarea copilului în familia/la</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>

	<p>domiciliul persoanei acele persoane care locuiesc cu alte persoane ce nu corespund condițiilor stabilite la art. 46 alin. (4¹). Nota de fundamentare justifică această soluție prin faptul că, în cazul unor profesii precum asistent parental profesionist, părinte-educator sau tutore/curator, copilul intră în contact nu doar cu persoana angajată, ci și cu persoanele care locuiesc în aceeași gospodărie. Norma este necesară, însă trebuie redactată mai clar, pentru a evita interpretări excesive sau imposibil de aplicat.</p> <p>Se recomandă precizarea faptului că verificarea vizează persoanele majore care locuiesc efectiv în gospodărie și care pot intra în contact cu copilul. Se propune următoarea redacție: <i>„În cazul funcțiilor sau activităților care implică îngrijirea, educarea ori plasarea copilului în familia sau la domiciliul persoanei angajate, angajatorul sau autoritatea competentă verifică respectarea condițiilor prevăzute la alin. (4¹) și în privința persoanelor majore care locuiesc efectiv în aceeași gospodărie și care pot intra în contact cu copilul.”</i></p>	<p>Menționăm că urmare a mai multor recomandări recepționate din partea participanților la procedura de avizare repetată, această norma a fost ajustată corespunzător pentru a ține cont de toate sugestiile formulate.</p> <p>Menționăm, că în scopul asigurării respectării interesului superior al copilului, verificarea integrității se va realiza în raport cu toate persoanele care vor aplica la la funcțiile care implică un contact regulat cu copiii.</p>
	<p>Art. 57. Se recomandă modificarea redacție art. 57 alin. (1¹) lit. a), pentru ca documentele prezentate la angajare să confirme și lipsa antecedentelor pentru infracțiuni sexuale în general:</p> <p><i>„a) cazierul judiciar care să ateste lipsa antecedentelor penale pentru infracțiuni privind viața sexuală, indiferent de vârsta victimei, precum și pentru infracțiuni comise față de un copil sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra din cauza bolii, dizabilității ori altui factor ori săvârșite cu instigarea sau atragerea copiilor la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții;”</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Textul a fost ajustat corespunzător pentru a impune condiția lipsei antecedentelor penale, inclusiv stinse, pentru săvârșirea infracțiunilor cu caracter sexual asupra unui copil.</p>
	<p>În contextul art. 57 propus la Codul muncii, se recomandă introducerea unei obligații de reînnoire periodică a documentelor și de notificare imediată a angajatorului. Se propune următoarea redacție:</p> <p><i>„Salariații care dețin funcții sau exercită activități ce implică un contact regulat cu copiii sunt obligați să</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Menționăm că potrivit prevederilor propuse la art. 326¹³ alin. (2) din Codul muncii, <u>„Suspendarea contractului individual de muncă (...) se realizează din ziua recepționării de către angajator a informației corespunzătoare, confirmate printr-un act procedural</u></p>

	<p>informeze angajatorul, în termen de 3 zile lucrătoare, despre inițierea în privința lor a unei cauze penale sau contravenționale pentru faptele prevăzute la art. 46 alin. (41). Angajatorul este obligat să asigure verificarea periodică a respectării condițiilor prevăzute la art. 46 alin. (41), în modul stabilit de Guvern.”</p>	<p><u>emis și expedit angajatorului de către organele abilitate cu atribuții de inițiere a cauzei penale”.</u> Astfel, menționăm că organele abilitate vor avea obligația de a informa angajatorul cu privire la atribuirea calității procesuale, astfel constituind un mecanism de notificare în sensul recomandării formulate..</p>
	<p>Proiectul ar trebui să armonizeze terminologia procesuală. În cazul cauzelor penale se utilizează termenii „învinuit” și „inculpat”, iar în cazul cauzelor contravenționale - „contravenient”. Astfel, textul art. 57 trebuie ajustat corespunzător.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost ajustat corespunzător.</p>
	<p>În contextul art. 76 propus la Codul muncii, se recomandă completarea normei cu obligația de notificare instituțională. Astfel, se propune următoarea redacție: „Organele abilitate cu inițierea sau examinarea cauzei penale ori contravenționale informează, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare, angajatorul cunoscut al persoanei vizate, dacă funcția acesteia implică un contact regulat cu copiii.”</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul a fost ajustat corespunzător, astfel încât să fie clar faptul că organele abilitate vor avea obligația de a notifica angajatorul.</p>
	<p>În contextul art. 213 propus la Codul muncii, se propune completarea cu cerințe minime privind instruirea. Astfel, se propune următoarea redacție: „Instruirea menționată la alin. (11) se realizează înainte de admiterea salariatului la activitatea care presupune contact regulat cu copii și, ulterior, periodic conform unui program minim aprobat de autoritatea publică centrală competentă în domeniul protecției copilului. Angajatorul păstrează dovada instruirii și o prezintă la solicitarea autorităților competente.”</p>	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că proiectul de lege urmărește instituirea obligației generale de instruire a salariaților care desfășoară activități ce implică contact regulat cu copii, lăsând, în același timp, angajatorilor flexibilitatea necesară pentru a adapta conținutul, periodicitatea și modalitatea de organizare a instruirilor în funcție de specificul activității desfășurate și categoria de personal vizată. Totuși, nu este exclusă posibilitatea elaborării la o etapă ulterioară a unor ghiduri sau metodologii, luând în considerare particularitățile individuale ale fiecărui domeniu în parte. Totodată, aceste ghiduri sau metodologii, în eventualitatea în care vor fi elaborate, vor avea caracter de recomandare și/sau vor face obiectul unor acte secundare.</p>
	<p>Cu privire la art. 326¹¹ alin. (1) lit. b) propus la Codul muncii, textul „inapt din punct de vedere mintal” este</p>	<p>Se ia act.</p>

	<p>considerată învechită și incorectă din punct de vedere al terminologiei actuale, termen precum „inapt” este considerat stigmatizant conform ghidului pentru un limbaj incluziv privind dizabilitatea elaborat de ONU. Se poate înlocui cu „care prezintă contraindicații medicale de ordin psihiatric pentru exercitarea funcțiilor respective...”.</p>	<p>Menționăm că această redacție a fost propusă la recomandarea Ministerului Sănătății. Evaluarea aptitudinii persoanei de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită este reglementată de actele normative ale Ministerului Sănătății: Ordinul MS nr. 1031/2018 cu privire la Regulamentul de examinare a capacității psihice a solicitanților de a deține și folosi arme și muniții, a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită și Ordinul MS nr. 1050/2022 cu privire la Comisia narcologică specială.</p>
	<p>Cu privire la art. 326¹³ alin. (2) propus la Codul muncii, modificările trebuie introduse direct în Codul de procedură penală și Codul contravențional. O obligație procedurală pentru poliție sau procurori nu poate fi instituită în Codul muncii.</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că introducerea modificărilor vizate sunt necesare a fi incluse în Codul muncii pentru a asigura coerența și claritatea normelor. Efectele prevederilor propuse se răsfrâng asupra salariaților și angajatorului. Totodată, menționăm că atât Ministerul Afacerilor Interne, cât și Procuratura Generală au fost parte la ambele proceduri de avizare, și nu au ridicat problema reglementării acestor aspecte în Codul muncii.</p>
	<p>Proiectul stabilește obligații stricte pentru angajatori (verificarea cazierului, organizarea instruirilor), însă nu prevede nicio sancțiune în cazul în care un angajator neglijează aceste obligații.</p>	<p>Se acceptă parțial. Menționăm că reglementarea unui mecanism de sancționare la această etapă se consideră prematură, având în vedere că noile prevederi propuse nu au fost încă implementate și nu există vreo practică suficientă privind aplicarea acestora. În acest sens, se consideră oportună implementarea inițială a normelor propuse și evaluarea funcționalității acestora în practică. Ulterior, în funcție de dificultățile constatate și de practica ce va fi dezvoltată, se va examina oportunitatea instituirii unor mecanisme corespunzătoare de răspundere/sancționare.</p>
	<p>Cu privire la art. 293⁵ propus la Codul de procedură civilă, se recomandă extinderea cercului de subiecți care pot sesiza instanța. Astfel, se propune următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă parțial. Atragem atenția că, urmare a procesului de avizare, au fost recepționate mai multe recomandări privind conținutul art.</p>

	<p>„Cererea privind dispunerea măsurilor de protecție poate fi înaintată de reprezentantul legal al copilului, de autoritatea tutelară locală sau teritorială ori, după caz, de altă autoritate competentă, atunci când există bănuiele rezonabile că minorul va fi supus deplasării sau reținerii ilicite, inclusiv în situații de conflict de interese ori inacțiune a reprezentantului legal.”</p>	<p>293⁵ din Codul de procedură civilă, norma fiind ajustată corespunzător.</p> <p>Totodată, menționăm că mecanismul reglementat prin articolul vizat este conceput, în principal, ca un instrument procedural destinat reprezentanților legali ai copilului, având în vedere natura drepturilor și intereselor protejate. În același timp, în situațiile prevăzute de legislație, autoritatea tutelară teritorială poate avea calitatea de reprezentant legal al copilului și, respectiv, poate sesiza instanța în vederea aplicării măsurilor de protecție prevăzute de art. 293⁵.</p>
	<p>Cu privire la art. 15 alin. (4¹) propus la Legea nr.45/2007, se recomandă prevederea unui termen pentru evaluarea inițială și condiții mai clare pentru vizitare. Astfel, se propune următoarea redacție: „Evaluarea inițială a situației copiilor se realizează de îndată, dar nu mai târziu de 24 de ore de la înregistrarea cazului de violență în familie. Până la finalizarea evaluării inițiale, vizitarea copilului de către părintele luat în evidență în calitate de agresor familial nu poate fi stabilită, cu excepția cazului în care instanța constată că aceasta nu prezintă risc pentru copil. Dacă vizitarea este admisă, instanța poate dispune realizarea acesteia în condiții supravegheate.”</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Menționăm că Legea nr. 45/2007 stabilește deja un termen expres de 24 de ore pentru emiterea ordonanței de protecție. Astfel, alin. (1) al art. 15 prevede că „instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii, o ordonanță de protecție (...)”. În acest context, instituirea suplimentară a unui termen pentru evaluarea inițială nu se consideră necesară, având în vedere caracterul urgent al procedurii deja reglementate.</p> <p>Totodată, alineatul propus spre modificare a fost revizuit în urma recomandărilor formulate de participanții la procedura de avizare repetată. În acest sens, prima frază a fost reformulată, fiind stabilit că „pe perioada acțiunii ordonanței de protecție în privința victimei cu copii, indiferent dacă copiii sunt incluși sau nu în ordonanța de protecție, aceștia se vor afla cu părintele care este victima violenței în familie, în măsura în care aceasta corespunde interesului superior al copilului și rezultă din evaluarea individuală a circumstanțelor fiecărui caz particular”.</p> <p>De asemenea, aspectele ce țin de vizitarea copilului de către părintele în privința căruia există suspiciuni de comportament violent au fost revizuite prin completarea normei cu garanții suplimentare. Astfel, textul a fost</p>

		ajustat pentru a prevedea expres implicarea autorității tutelare teritoriale, inclusiv prin emiterea unui aviz.
	<p>Cu privire la art. 7 alin. (4¹) propus la Legea nr. 140/2013, se recomandă clarificarea faptului că modificarea sau suspendarea prestațiilor nu trebuie să prejudicieze interesul copilului. Astfel, se propune următoarea redacție: „Transmiterea informației prevăzute la lit. q) se efectuează exclusiv în scopul corelării prestațiilor sociale cu situația reală a copilului și nu poate avea ca efect lipsirea copilului de prestațiile sau serviciile necesare protecției, întreținerii și integrării sale, potrivit statutului juridic și măsurii de protecție aplicate.”</p>	<p>Nu se acceptă această propunere. Propunerea dată nu ține de scopul prezentului proiect. Condițiile de acordare a prestațiilor sociale sunt reglementate prin alte acte normative, decât acelea care sunt supuse modificării prin prezentul proiect. Prin modificarea propusă de autorul proiectului se asigură respectarea procedurilor tehnice de informare între autoritățile tutelare teritoriale (care stabilesc diferite forme de protecție copiilor) și structurile teritoriale de asigurări sociale (care stabilesc diferite prestații sociale, în conformitate cu diverse acte normative corespunzătoare). Astfel, aspectele ce vizează acordarea/încetarea plăților prestațiilor sociale ține de alte acte normative.</p>
	<p>De asemenea, se recomandă completarea normei cu obligația de sesizare imediată a autorității tutelare teritoriale și de desemnare a reprezentantului legal. Astfel, se propune următoarea redacție: „În cazul copiilor străini sau apatrizi prevăzuți la lit. i), autoritatea tutelară locală sesizează de îndată autoritatea tutelară teritorială, în vederea instituirii măsurilor de protecție și asigurării reprezentării legale a copilului până la clarificarea situației acestuia.”</p>	<p>Se acceptă parțial. S-a propus completarea art. 6 (Atribuțiile autorității tutelare locale) cu această atribuție.</p>
	<p>La art. 12 alin. (5), se recomandă completarea textului cu „...cu excepția cazului în care minorul își continuă studiile într-o instituție de învățământ de zi, situație în care plasamentul poate fi prelungit, la cererea tânărului, până la finalizarea studiilor, dar nu mai mult de până la împlinirea vârstei de...”.</p>	<p>Nu se acceptă. Argumentele au fost expuse mai sus. Examinarea cazurilor copiilor care au atins majoratul se va realiza, la necesitate, prin prisma serviciilor sociale destinate categoriilor de tineri vulnerabili (nu a copiilor în situație de risc).</p>
	<p>Cu privire la art. 18 propus la Legea nr. 140/2013, se recomandă completarea cu o normă de protecție administrativă a datelor. Astfel, se propune următoarea redacție: „Accesul la registrele și sistemele informaționale prevăzute la alin. (2) se acordă doar persoanelor autorizate,</p>	<p>Se ia act. Modificarea propusă art.18 alin. (2) din Legea nr. 140/2013 a fost exclusă din prezentul proiect de lege.</p>

	<p>în limitele atribuțiilor de serviciu. Autoritățile responsabile asigură actualizarea, corectitudinea și confidențialitatea datelor introduse, precum și trasabilitatea accesărilor și modificărilor efectuate.”</p> <p>Cu privire la modificările propuse la Legea nr. 99/2010, se recomandă ca dispoziția autorității tutelare ar trebui să conțină elemente minime obligatorii. Astfel, se propune următoarea redacție: „Dispoziția prevăzută la alin. (6) va include cel puțin modalitatea de comunicare dintre frați, periodicitatea contactelor, persoanele responsabile de facilitarea comunicării, măsurile de sprijin necesare și condițiile de revizuire a măsurile stabilite. Măsurile se revizuiesc ori de câte ori circumstanțele o impun, ținând cont de interesul superior al copiilor și de dorințele acestora.” Legea nr. 99/2010, după finalizarea adopției, adoptatorii devin părinți legali cu drepturi depline, iar imixtiune rigidă a statului în viața de familie poate încălca articolul 8 din CEDO. Legea ar trebui să specifice că dispoziția se bazează pe un plan de mediere agreeat, pe cât posibil, cu părinții adoptivi, evitând constrângerile administrative care ar putea traumatiza copilul sau afecta integrarea lui în noua familie.</p>	
		<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Textul a fost ajustat ținând cont de efectele juridice ale adopției prevăzute în Legea nr. 99/2010 privind regimul al adopției. Subliniem că, menținerea legăturii dintre frați în urma separării acestora prin adopție poate fi realizată doar în cazul în care acest fapt nu va dăuna nici unuia dintre copii, fapt ce este reflectat în propunerea legislativă.</p>
Cancelaria de Stat	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Ministerul Finanțelor	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Ministerul Educației și Cercetării	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Ministerul Sănătății	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Ministerul Culturii	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Avocatul Poporului	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Casa Națională de Asigurări Sociale	Comunică lipsa obiecțiilor.	

Confederația Națională a Patronatului	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Consiliul național pentru asistență juridică garantată de stat	Comunică lipsa obiecțiilor.	
Uniunea Avocaților din Moldova	-	Nu a fost recepționat avizul Uniunii Avocaților din Moldova.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	<p>Suplimentar, se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Excluderea contravențiilor din sfera de aplicare a prevederilor privind funcțiile și activitățile care implică contact regulat cu copiii. Această abordare se consideră necesară având în vedere gradul redus de pericol social al contravențiilor, precum și necesitatea respectării principiului proporționalității la instituirea interdicțiilor de angajare. Or, asemenea restricții urmează să vizeze exclusiv faptele cu un grad sporit de gravitate și pericol social, care justifică în mod obiectiv aplicarea unor măsuri restrictive în scopul protecției copilului. Astfel modificările propuse la Capitolul XVI² din Codul muncii și la articolul 16 alin. (5)-(6) din Legea cu privire la activitatea de voluntariat au fost ajustate corespunzător; - Ajustarea categoriilor de infracțiuni săvârșirea cărora conduce la interzicerea angajării într-o funcție care implică contact regulat cu copiii. Astfel, se propune indicarea expresă a categoriilor de infracțiuni care sunt prevăzute în Codul penal, după cum urmează: infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiuni de război; infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei; infracțiuni contra libertății, cinstei și demnității persoanei; infracțiuni privind viața sexuală; infracțiuni contra familiei și minorilor; infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale; infracțiuni contra securității publice și ordinii publice. Astfel, modificările propuse la Capitolul XVI² din Codul muncii și la articolul 16 alin. (5)-(6) din Legea cu privire la activitatea de voluntariat au fost ajustate corespunzător; - Includerea reglementării în art. 29 alin. (10) din Legea privind regimul juridic al adopției aspectului că 	-

	<p>adoptatorul este responsabilul legal al copilului care exercită drepturile și obligațiile de îngrijire și de educare a copilului;</p> <p>- Includerea reglementării în art. 30, la alin. (1) din Legea privind regimul juridic al adopției a obligativității autorității tutelare teritoriale de a oferi suport adoptatorului în procesul de depunere a cererii de încuviințare a adopției în instanța de judecată, respectând în acest sens un termen de 5 zile.</p>	
După expertizare		
Ministerul Justiției	<p>Se atestă că observațiile și propunerile formulate în avizul Ministerului Justiției nr. 04/2-5266 din 14.05.2026 au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege. Totodată, la forma actuală a proiectului se expun următoarele remarci suplimentare.</p> <p>La art. II pct. 5, în redacția propusă pentru art. 326¹³ alin. (1) și (3) al Codului muncii nr. 154/2003, textul „art. 326¹¹ alin. (1)” recomandăm a fi completat cu textul „lit. c)”.</p>	
	<p>La art. III, care prevede modificări în capitolul XXV¹ din Codul de procedură civilă nr. 225/2003:</p> <p>Pct. 1 se recomandă a fi expus în următoarea redacție: „1. Denumirea va avea următorul cuprins: Capitolul XXV¹ ÎNĂPOIEREA COPILULUI ȘI EXERCITAREA DREPTULUI DE VIZITARE. PREVENIREA RĂPIRII INTERNAȚIONALE DE COPII”.</p>	Se acceptă.
	<p>În pct. 2, redacția art. 293⁵ alin. (4) al <i>Codului de procedură civilă</i> se propune a fi reformulată, în special în partea ce vizează referința la „alineatul (1)”, având în vedere că, potrivit art. 55 alin. (3) al <i>Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere.</p>	Se acceptă.
	<p>La art. IX, în redacția art. 16 alin. (6) pct. 1) lit. a) și pct. 2) din Legea nr. 326/2025 cu privire la activitatea de</p>	Se acceptă.

	<p>voluntariat, textul „art. 16 alin. (5) lit. c)” se va substitui cu textul „alin. (5) lit. c)”, deoarece vizează același articol.</p> <p>Suplimentar, asupra reglementărilor prevăzute în art. I și III ale proiectului de lege, aferente dispozițiilor ce vizează competența instanțelor judecătorești se va expune inclusiv, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău și Consiliul Superior al Magistraturii, cărora, potrivit scrisorii Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 12/2918 din 27 mai 2026, li s-a expedit respectivul proiect de lege.</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Menționăm că potrivit <i>secțiunii 3.6. Expertizarea proiectelor de acte ale Guvernului</i>, pct. 231 din <i>Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018</i>, concomitent cu expedierea de către autor a proiectului definitivat Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție și Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, proiectul este prezentat pentru informare tuturor participanților la avizare. Iar autoritățile notifică autorul, printr-o scrisoare, în termen de 5 zile lucrătoare, menținerea anumitor obiecții expuse în procesul de avizare/expertizare de compatibilitate cu legislația UE doar dacă insistă asupra acestora.</p> <p>În acest context informăm că, la etapa de expertizare, proiectul definitivat a fost expedit și către Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău și Consiliul Superior al Magistraturii cu solicitarea expunerii opiniei pe marginea acestuia.</p> <p>În termenele menționate supra, Curtea de Apel Chișinău și Consiliul Superior al Magistraturii nu au expedit în adresa MMPS nicio propunere și/sau obiecție pe marginea proiectului.</p> <p>Totodată, Curtea Supremă de Justiție a notificat în sistemul e-legiferare susținerea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării).</p>
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Conform Raportului de expertiză anticorupție nr. ELO26/11559 din 09.06.2026, redacția propusă pentru art. 32611 reglementează interdicțiile privind angajarea în funcții care implică contact regulat cu copii.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Concretizare: Cadrul normativ național operează cu ambele noțiuni de „copil” și „minor”, semnificând aceeași categorie de persoane - persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Prin urmare, simpla utilizare a uneia</p>

Suplimentar, redacția normei de la art. 326¹² reglementează documentele necesare pentru angajarea într-o funcție care implică contact regulat cu copiii, printre care și certificatul de cazier judiciar detaliat, care să ateste:

a) *lipsa antecedentelor penale pentru infracțiunile menționate la art. 326¹¹ alin. (1) lit. c)*;

b) *lipsa condamnării*, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau anularea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni.

Astfel, potrivit *Legii nr. 216/2003 cu privire la Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor*, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, prin *certificat de cazier detaliat* se înțelege documentul oficial în care se consemnează faptul prezenței în Sistem a înscrierilor privind tragerea la răspundere penală și rezultatele examinării cauzelor penale, a informației privind antecedentele penale stinse și nestinse ale unei persoane, precum și a informației despre anunțarea în căutare a persoanei.

În același timp, *cazierul judiciar* este documentul oficial în care se consemnează faptul prezenței înscrierilor în Sistem, luându-se în considerare stingerea antecedentelor penale și/sau aflarea persoanei sub urmărire penală.

În acest sens, lit. a) face trimitere la infracțiunile prevăzute la art. 326¹¹ alin. (1) lit. c), care, potrivit redacției propuse, vizează infracțiuni săvârșite cu intenție asupra unui copil. Totuși, Codul penal al Republicii Moldova operează atât cu noțiunea de „*copil*”, cât și cu cea de „*minor*”, acestea fiind utilizate pentru definirea victimei anumitor infracțiuni, precum și pentru reglementarea unor circumstanțe agravante. Norma nu delimitează în mod expres infracțiunile vizate, astfel încât nu este clar dacă sintagma „*asupra unui copil*” include toate infracțiunile pentru care calitatea victimei de minor constituie element constitutiv al infracțiunii sau circumstanță agravantă. Deficiența în cauză, denotă neîntrunirea exigențelor de

dintre aceste noțiuni în mod clar nu este de natură să genereze dificultăți de interpretare sau aplicare a normei. Totodată, menționăm că norma vine să acopere toate situațiile în care copilul este victima unei infracțiuni din categoriile enumerate în redacția articolului 326¹¹ alin. (1) lit. c), indiferent dacă această calitate rezultă din elementele constitutive ale infracțiunii sau din existența unei circumstanțe agravante.

În acest sens, s-a optat pentru o reglementare bazată pe categorii de infracțiuni, și nu pe enumerarea exhaustivă a articolelor concrete din Codul penal. O asemenea abordare este justificată de necesitatea asigurării unui mecanism de protecție eficient și durabil, care să nu necesite modificări legislative ulterioare de fiecare dată când sunt introduse noi infracțiuni. Enumerarea expresă a tuturor infracțiunilor incidente ar avea un caracter excesiv de rigid și ar putea conduce la omisiuni de reglementare, afectând scopul de protecție al copilului.

Prin urmare, în sfera de aplicare a dispoziției intră atât infracțiunile care au ca victimă directă copilul, cum sunt, spre exemplu, ademenirea minorului în scopuri sexuale sau determinarea ori constrângerea copilului la practicarea prostituției, cât și infracțiunile pentru care săvârșirea faptei asupra unui copil/minor constituie circumstanță agravantă prevăzută de legea penală.

Astfel, infracțiunile care cad sub sfera de aplicare al normei sunt în mod evident atât infracțiunile care vizează direct copilul (cum ar articolele 175¹. Ademenirea minorului în scopuri sexuale sau 208⁵. Determinarea sau constrângerea copilului la practicarea prostituției), cât și infracțiunile săvârșite cu circumstanța agravantă, cum ar fi „*aceeași acțiuni săvârșită ... cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dizabilității ori altui factor*”.

	<p>tehnică legislativ vizate de prevederile art. 54 alin.(1) lit. a) al Legii nr.100/2017, ceea ce poate determina agentul public la o apreciere discreționară a conținutului normei în funcție de aprecierea în procesul de selectare a personalului.</p>	
	<p>Suplimentar, formularea propusă la lit. a) creează dificultăți de interpretare în raport cu lit. b). Astfel, lit. a) condiționează angajarea de lipsa antecedentelor penale pentru anumite infracțiuni, în timp ce lit. b) prevede expres lipsa condamnării pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau anularea antecedentelor penale. Din interpretarea sistemică a celor două prevederi rezultă că legiuitorul instituie un regim juridic distinct pentru cele două categorii de infracțiuni. Prin urmare, se poate deduce că pentru infracțiunile prevăzute la lit. a) existența unei condamnări anterioare nu ar constitui un impediment la angajare dacă antecedentele penale au fost stinse sau anulate, în timp ce pentru infracțiunile cu caracter sexual interdicția subzistă indiferent de statutul antecedentelor penale.</p> <p>O asemenea diferențiere nu este justificată în textul proiectului și nici în nota informativă, ceea ce face dificilă identificarea intenției normative urmărite. În plus, aceasta poate duce la situații în care persoane condamnate pentru infracțiuni grave săvârșite asupra minorilor, altele decât cele cu caracter sexual, să poată accede la funcții care implică contact regulat cu copiii după stingerea antecedentelor penale, în timp ce pentru infracțiunile cu caracter sexual este instituită o interdicție permanentă. În aceste condiții, se recomandă clarificarea expresă a intenției autorului și stabilirea unui regim juridic coerent pentru toate categoriile de infracțiuni care justifică restrângerea accesului la astfel de poziții.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nota de fundamentare a fost completată corespunzător pentru a reflecta necesitatea unei reglementări mai rigide în raport cu infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil.</p>
	<p>Subsecvent, utilizarea sintagmei „lipsa condamnării, printr-o hotărâre judecătorească definitivă” limitează sfera</p>	<p>Se ia act.</p>

	<p>informațiilor care ar merita o atenție sporită. Astfel, din textul normei rezultă că impedimentul pentru ocuparea funcției este raportat doar la situațiile în care persoana a fost condamnată printr-o hotărâre judecătorească definitivă, fără a fi clar dacă autorul a intenționat să aibă în vedere și alte situații consemnate în certificatul de cazier judiciar detaliat. Or, obiectivul urmărit de autor pare să fie protecția sporită a copiilor și prevenirea accesului în astfel de funcții al persoanelor care au săvârșit fapte incompatibile cu exercitarea acestora. Din această perspectivă, norma nu acoperă alte situații procesuale care sunt relevante pentru evaluarea integrității persoanei. Prin urmare, se impune clarificarea scopului urmărit și, după caz, reformularea normei astfel încât aceasta să reflecte în mod exhaustiv toate situațiile pe care autorul intenționează să le aibă în vedere.</p> <p>Redacția propusă poate încuraja apariția manifestărilor de corupție în cadrul entităților, or persoanele responsabile de procesul de recrutare pot admite la aceste poziții persoane care nu corespund cerințelor invocate.</p> <p>Recomandări: Examinarea suplimentară a redacției propuse pentru Capitolului XVI2 din Titlul X al Codului muncii nr.154/2003.</p>	<p>Proiectul de lege instituie un mecanism cuprinzător și gradual de protecție a copilului, care ia în considerare situația persoanei la diferite etape ale procesului penal, cu respectarea principiului prezumției nevinovăției și a principiului proporționalității.</p> <p>Astfel, potrivit redacției articolului 326¹¹ alin. (1):</p> <p>„(1) La încheierea contractului individual de muncă în funcții care implică contact regulat cu copiii, persoana care se angajează, suplimentar la documentele indicate la art. 57 alin. (1), prezintă angajatorului următoarele documente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) certificatul de cazier detaliat care să ateste: <ol style="list-style-type: none"> a) lipsa antecedentelor penale pentru infracțiunile menționate la art. 326¹¹ alin. (1) lit. c); b) lipsa condamnării, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru infracțiuni cu caracter sexual asupra unui copil, indiferent de stingerea sau anularea antecedentelor penale pentru aceste infracțiuni; 2) declarația pe propria răspundere privind lipsa calității de bănuț, învinuit sau inculpat într-o cauză penală pentru o infracțiune menționată la art. 326¹¹ alin. (1) lit. c); 3) certificatul eliberat de un medic psihiatru-narcolog sau psihiatru care să confirme aptitudinea din punct de vedere mintal pentru a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită.” <p><u>În același timp, articolul 326¹³ din proiect instituie temeuri suplimentare pentru suspendarea contractului individual de muncă în situația în care salariatului îi este atribuită calitatea de bănuț, învinuit sau inculpat pentru una dintre infracțiunile vizate de articolul 326¹¹ alin. (1) lit. c).</u></p> <p>Prin urmare, reglementarea nu se limitează exclusiv la situația existenței unei condamnări definitive, ci acoperă distinct atât etapa condamnării, cât și situațiile procesuale anterioare acesteia.</p> <p>În consecință, se consideră că normele propuse reflectă în mod suficient și exhaustiv situațiile pe care autorul</p>
--	--	--

		intenționează să le reglementeze și nu creează premise pentru aplicare discreționară sau manifestări de corupție în procesul de recrutare. Or, alte situații procesuale neacoperite nu au fost identificate.
Suplimentar sunt prezentate comentariile incluse de autorități în e-legiferare la etapa de expertizare a proiectului		
Ministerul Educației și Cercetării	Ministerul Educației și Cercetării comunică, prin prisma domeniilor de competență, ministerul comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se ia act.
Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”	Având în vedere că autorul a renunțat la redacția de la etapa avizării proiectului de lege, prin excluderea din proiect a pct. 8 din Articolul VI, care prevedea modificarea art. 18 alin. (2) din Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Casa Națională de Asigurări Sociale	Propuneri și obiecții nu are.	Se ia act.
Ministerul Finanțelor	Comunică lipsa obiecțiilor.	Se ia act.
Ministerul Sănătății	Ministerul Sănătății confirmă lipsa obiecțiilor.	Se ia act.
Procuratura Generală	Procuratura Generală a fost informată privind definitivarea Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării), număr unic 337/MMPS/2026.	Se ia act.
Curtea Supremă de Justiție	A notificat susținerea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea sistemului de protecție a copilului împotriva violenței, neglijării și/sau exploatării).	Se ia act.
Confederația Națională a Patronatelor	La Articolul II din proiect. Art. 75 din Codul muncii prevede că suspendarea contractului individual de muncă poate interveni în circumstanțe ce nu depind de voința părților, prin acordul părților sau la inițiativa uneia dintre părți. Totodată, art. 76, 77 și 78 prevăd expres toate	Se ia act. Menționăm că modificările propuse la Codul muncii au fost conceptualizate astfel încât să constituie un capitol distinct, dedicat activităților de muncă ce implică contact regulat cu copiii, în cadrul Titlului X al Codului muncii,

	<p>cazurile de suspendare a contractului individual de muncă. Alte articole din Codul muncii nu prevăd suspendarea contractelor individuale de muncă. Astfel, propunem ca suspendarea contractului individual de muncă să se efectueze în baza art. 76 din cod. Aceeași situație se atestă și în cazul încetării contractului individual de muncă. Art. 81 din Codul muncii prevede încetarea Contractului individual de muncă în următoarele situații: a) în circumstanțe ce nu depind de voința părților (art.82 și 310); a1) prin acordul scris al părților (art. 82¹); b) la inițiativa uneia dintre părți (art.85 și 86). Codul muncii nu prevede alte articole care ar permite încetarea contractului individual de muncă. Astfel, în cazul săvârșirii cu intenție de către salariatul care deține o funcție care implică contact regulat cu copiii, a unei infracțiuni specificată la art. 326¹¹ alin. (1), stabilită prin hotărârea definitivă a instanței de judecată, nu este clar în baza cărui articol din Codul muncii va înceta contractul individual de muncă. Se propune completarea art. 82 din cod.</p>	<p>care reglementează particularitățile muncii anumitor categorii de salariați. Totodată, pentru a elimina careva dificultăți în interpelare atragem atenția asupra faptului că, în Capitolul XVI². Munca ce implică contact regulat cu copiii, din Codul muncii a fost propus să fie completat, cu redacția articolului 326¹³ care prevede expres temeiuri suplimentare pentru suspendarea și/sau încetarea contractului individual de muncă încheiat cu salariatul într-o funcție care implică contact regulat cu copiii, acelor temeiuiri de suspendare care sunt prevăzute la art. 76 din prezentul cod în cazul tuturor profesiilor. De asemenea, atragem atenția, că această modificare prin reglementarea normelor vizate în cadrul unui titlu distinct, Titlul X al Codului muncii, a fost realizat urmare a avizării prezentului proiect cu toate părțile implicate în acest proces și care au venit cu obiecții pe marginea operării modificărilor la articolele menționate în avizul Confederației Naționale a Patronatelor, din considerentul că acestea sunt norme generale și nu pot reflecta și aspectele ce vizează diferite domenii în parte (norme speciale).</p>
--	---	--

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA